

Міністерство освіти і науки України
Міністерство охорони здоров'я України
Буковинський державний медичний університет
Студентська рада БДМУ

**РОЛЬ І МІСЦЕ СТУДЕНТСЬКОГО
САМОВРЯДУВАННЯ
У ПІДВИЩЕННІ ЯКОСТІ ОСВІТИ**

**THE ROLE AND PLACE OF STUDENT
GOVERNMENT IN IMPROVEMENT OF
EDUCATION QUALITY**

**Матеріали
VI Міжнародної науково-практичної конференції
студентів та молодих учених**

Чернівці
2021

УДК: 378.014.61:378.014.443-057.875(063) Р 68

Конференція включена до Переліку наукових конференцій здобувачів вищої освіти та молодих учених Міністерства освіти і науки України на 2021 рік (№ 12)

Рекомендовано до друку вченою радою Буковинського державного медичного університету (протокол № 7 від 25 березня 2021 року)

Редакційна колегія матеріалів:

Бойчук Т.М., Максим'юк В.В., Івашук О.І., Зорій Н.І.,
Вівсянник О.Й., Шутак Н.І.

Відповідальний редактор:

Зорій Н.І.

Роль і місце студентського самоврядування у підвищенні якості освіти:

Матеріали VI Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих учених 2021 року, Буковинський державний медичний університет. – Чернівці, БДМУ, 2021. – с.237

The Role And Place Of Student Government In Improvement Of Education

Quality: Materials of the VI International Scientific-Practical Conference of Students and Young Scientists 2021, Bukovinian State Medical University. – Chernivtsi, BSMU, 2021 – p.237

У збірнику вміщені наукові тези студентів та молодих учених, присвячені актуальній темі сьогодення – якості освіти та ролі студентського самоврядування в її підвищенні. Висвітлені світові та вітчизняні практики регулювання питань якості освіти та академічної доброчесності за участі студентського самоврядування. Проаналізовані питання формування соціально-психологічного клімату, професійної мотивації студентів у академічному середовищі, а також висвітлено світоглядно-аксіологічні чинники функціонування студентського самоврядування та особливості гуманітарної освіти в сучасних умовах українського суспільства.

ISBN 978-966-697-925-7

© Буковинський державний медичний університет

30-річчю незалежності України присвячується

Зорій Н.І., Матяшок А.А.

**ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНИХ НАУКОВО-
ПРАКТИЧНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ З ПРОБЛЕМ
СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В БДМУ**

Студентське самоврядування – сфера діяльності молоді, де відбувається навчання громадянській освіті, основною метою якої є розвиток та соціалізація особистості, розкриття творчих здібностей та лідерських якостей, формування активної життєвої позиції, загальної культури, світогляду і найголовніше – професійних вмінь та навичок. В структурі студентського самоврядування формується майбутня еліта української нації.

У Буковинському державному медичному університеті ще на початку 2000 року динамічно і системно розвивається студентське самоврядування. Свідченням цього, наприклад, є відозва студентського деканату (вищий виконавчий орган студентського самоврядування, 2000-2003 роки).

«Студентський деканат існує досить давно, проте працювати у всіх сферах життя студентів почав тільки після реорганізації у 2000 році, коли з'явилися комісії різних напрямків діяльності. Попрацювавши 3 роки, ми зрозуміли, що така система – недосконала і потребує змін, які і відбуваються зараз, у 2003 році.

Дорогі студенти! Не будьте байдужими, не стійте осторонь студентського життя, адже перша і основна ланка самоврядування – це кожен з вас! Ми віримо, що ця реорганізація допоможе нам з вами працювати краще для нас самих. Студенти – це цікаві особистості, активна молодь, за якою майбутнє, тому студентське самоврядування – лише перша сходинка на шляху до самореалізації та успіху» (з буклета конференції студентського самоврядування БДМА, 2003 рік).

За цей час у системі студентського самоврядування університету сформувалося багато лідерів, які нині працюють у різних сферах діяльності в Україні та за кордоном, стабільним

залишилося одне – обирають найактивніших та найкращих студентів.

Досвід, сформований студентськими активістами, втілювався в організації у 2012 році проєкту Студентської ради «Школа лідерів», який розпочав свою роботу на кафедрі психології та соціології. Спочатку цей проєкт функціонував як дискусійний клуб, питаннями для обговорення якого були гострі суспільно-історичні теми, що засвідчило високий рівень національної свідомості та лідерських якостей студентів. До організації діяльності школи були залучені співробітники Медико-психологічного центру.

Згодом у студентському середовищі визріло питання обговорення проблем лідерства, студентського самоврядування на зібраннях, наукових конференціях, форумах тощо, із запрошенням студентів з інших закладів вищої освіти.

27-28 березня 2013 року в межах 10-ї ювілейної медико-фармацевтичної конференції студентів та молодих вчених «Актуальні питання медицини та фармації» відбувся **I Міжнародний симпозіум «Стан та перспективи розвитку студентського самоврядування»** [2,4,10,14,17,19], на якому обговорювалися питання лідерства, структури та нормативно-правової бази студентського самоврядування, волонтерського руху, міжнародного досвіду тощо. До програми симпозіуму включено проведення психологічних тренінгів з розвитку креативності та комунікативних здібностей, що стало вже традицією у проведенні науково-практичних форумів з питань студентського самоврядування на базі БДМУ. Свої роботи презентували також студенти Київського університету права НАН України, Чернігівського державного інституту економіки та управління, Самаркандського державного медичного інституту (Узбекистан).

Спільно з Радою молодих вчених, Студентською радою БДМУ (надалі СР) в межах Міжнародного медико-фармацевтичного конгресу студентів та молодих учених «Сучасні

аспекти медицини і фармації» проведений **II Симпозіум «Студентське самоврядування як один з елементів розвитку громадянського суспільства»** (2-4 квітня 2014 року) [6,9,11]. В цей бурхливий час в історії України – революції гідності - найактивніше позиціонували себе на форумі студенти закладів вищої освіти м. Чернівці та активісти громадських молодіжних організацій. На часі тоді були питання національної свідомості та ідентифікації. Студенти Чернівецького національного університету ім. Ю.Федьковича, Національного університету водного господарства і природокористування (м. Рівне), ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет ім. Г.Сковороди» (м. Переяслав-Хмельницький), Запорізького державного медичного університету продемонстрували свою активну громадянську позицію і бажання реорганізувати студентське самоврядування у закладах вищої освіти України. Цікавими були доповіді на волонтерську тематику, зокрема Юлії Паранюк (Чернівецький медичний коледж БДМУ), яка згодом вступила до БДМУ і була обрана головою Студентської ради. Надзвичайно змістовними були доповіді студентів – іноземних громадян, які навчаються в БДМУ. Вагомим здобутком симпозіуму став «круглий стіл» представників органів студентського самоврядування «Стан молодіжних організацій навчальних закладів та перспективи їх розвитку», де були присутні лідери студентського самоврядування м. Чернівці. Закінчення заходу ознаменувалося прийняттям представниками органів студентського самоврядування Резолюції «круглого столу» – «Стан молодіжних організацій навчальних закладів та перспективи їх розвитку» й підтриманням ініціативи щодо створення молодіжної громадської організації «Спілка молоді Буковини».

Учасники «круглого столу», йшлося в резолюції, лідери студентського самоврядування, підтримуючи ініціативи Кабінету Міністрів України, Міністерства освіти і науки, Міністерства молоді та спорту України, інших органів державної влади щодо

удосконалення норм законодавства шляхом запровадження нової редакції Закону України «Про вищу освіту», розширення форм соціального діалогу, висловлюють стурбованість станом виконання норм законодавства щодо недосконалості нормативно-правової бази, відсутності дієвих механізмів державної підтримки молоді в період її соціального становлення й розвитку.

Серед основних вимог вказувалося: забезпечити виконання Законів України «Про вищу освіту», «Про сприяння соціальному становленню і розвитку молоді в Україні» в частині:

- підвищення якості вищої освіти у системі «викладач-студент»; удосконалення структури управління вищою освітою в системі діяльності студентського самоврядування; створення студентам належних умов для навчання, практики, стажування, проживання; спрямування коштів на будівництво або благоустрій соціально-побутових об'єктів;

- удосконалення механізму погодження зі студентським самоврядуванням виключення чи поновлення студента, переведення його на державну чи контрактну форму навчання;

- законодавчо забезпечити входження представників студентського самоврядування в акредитаційні комісії, які би перевіряли у закладах вищої освіти виконання Закону України «Про вищу освіту» (ст. 38 «Студентське самоврядування»);

- читання обов'язкової «Першої лекції про органи студентського самоврядування»;

- сприяння забезпеченню участі представників органів студентського самоврядування у міжнародних, громадських, наукових та навчальних проєктах;

- проведення анкетування органами студентського самоврядування щодо рівня якості надання освітніх послуг спільно з навчальним відділом закладу;

- з метою захисту прав студентів поширювати міжнародний досвід з надання освітніх послуг (кредитно-модульна система навчання). У розвитку студентського самоврядування роль

міжнародних студентських освітніх програм має наступні позитивні аспекти для студентів: удосконалення іноземної мови, можливість жити в новому освітньому середовищі, саморозвиток, якісні знання, набуття життєвого та професійного досвіду, поширення і представлення української культури у світі;

– налагодження взаємодії органами студентського самоврядування з міжнародними відділами вищих навчальних закладів щодо оперативного надання інформації у питаннях міжнародної співпраці.

Свідченням зростання активності вищого виконавчого органу студентського самоврядування БДМУ (СР) є підготовка програми участі в міжнародній виставці «Освіта та кар'єра – 2014» (10-12 квітня, Київський палац дітей та юнацтва), на якій студентське самоврядування університету відзначене Гран-прі у номінації «Розвиток студентського самоврядування у вищому навчальному закладі». Наступним кроком СР було започаткування зустрічей ректора з новообраною Студентською радою (голова СР Анна Рибарчук, 12 травня 2014 року). Студентські лідери мали можливість безпосередньо задавати ректору питання, які торкалися навчання в університеті, харчування, умов проживання у гуртожитках тощо. На тлі національного піднесення та розвитку волонтерського руху СР активізувала міжнародну діяльність, в тому числі і волонтерську (перший етап культурного обміну між студентами вищої школи з Польщі та студентами 1-2 курсів БДМУ, з 25 серпня по 1 вересня, м. Вроцлав, Польща, 11-18 жовтня, БДМУ). У м. Івано-Франківськ 20 вересня 2014 року відбувся перший з'їзд регіональних координаторів осередків Всеукраїнської молодіжної громадської організації «Асоціація молодих донорів України». Засновниками осередку в Чернівецькій області була завідувачка гемотрансфузіологічного відділення Лікарні швидкої медичної допомоги Анжеліка Каланча та голова Студентської ради БДМУ Анна Рибарчук, які й представили осередок на з'їзді [10].

8-10 квітня 2015 року проведений **III Міжнародний симпозіум «Студентське самоврядування як основа демократичної трансформації суспільства»** на базі БДМУ, організований СР університету, в якому брали участь понад 100 учасників, у тому числі студенти – іноземні громадяни. Симпозіум був присвячений основним напрямам діяльності студентського самоврядування в системі вищої освіти України та за кордоном, зокрема імплементації положень Закону України «Про вищу освіту», фінансування тощо у зв'язку зі змінами Закону України «Про вищу освіту» (ст. 40). Цікавими були доповіді студентів, присвячені студентському самоврядуванню за кордоном, а також виступи щодо сучасних проблем організації роботи виконавчих органів студентського самоврядування, зокрема таких, як Богдан Семенюк (Львівський національний аграрний університет), Оксана Кравцова, Роман Жебчук (ЧНУ імені Юрія Федьковича), Павло Плющ (ДВНЗ «Переяслав-Хмельницький державний педагогічний університет імені Григорія Сковороди»), Анна Рибарчук, Яна Пальчикова, Ганна Мислицька (БДМУ), Анастасія Рождественська (Харківський національний медичний університет) [3,5,8,12,13,20,21].

Вже 3 червня 2015 року відбулася звітно-виборна конференція студентського самоврядування університету, на якій її делегати прийняли нове Положення про студентське самоврядування БДМУ та обрали нового голову Студентської ради Віктора Романчука, який 11 червня організував зустріч ректора БДМУ проф. Т.М. Бойчука зі СР. Під час зустрічі новообраної СР з ректором БДМУ проф. Бойчуком було обговорено пріоритетні напрямки розвитку студентського самоврядування в університеті, питання інтенсифікації та оптимізації навчального процесу, зокрема створення студентської робочої групи з питань якості освіти. Розглядалися також питання доступності навчання, викладання навчальних дисциплін студентам – іноземним громадянам, налагодження системи зворотного зв'язку між студентами і викладачами.

Вчена рада БДМУ 25 лютого 2016 року затвердила обсяг коштів на фінансування студентського самоврядування (СС) зі спеціального фонду БДМУ. 6 жовтня 2015 року відповідно до Положення відбулася Конференція студентів університету, на якій обрали Студентську виборчу комісію (СВК) з метою організації та проведення прямого таємного голосування представницьких – виборних представників для участі у виборах ректора з числа студентів, делегатів на конференцію трудового колективу університету та членів вченої ради від студентів університету і виконавчих органів студентського самоврядування університету. Студентською радою активно проводилося анонімне анкетування з метою визначення якості надання освітніх послуг, зокрема: «Студентська оцінка якості лекційних та практичних занять в університеті».

З ініціативи Студентської ради до 25-річчя незалежності України 3-4 березня 2016 року відбулася **I Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих учених «Формування громадянської позиції в системі органів студентського самоврядування»** [18]. У своїх доповідях, проголошених на пленарних і секційних засіданнях, студенти і молоді науковці охопили: актуальні питання формування громадянської позиції в системі представницьких та виконавчих органів студентського самоврядування; політико-правову, історико-патріотичну, культурологічну проблематику в контексті 25-ї річниці незалежності України; проблемні аспекти сучасного студентського волонтерського руху та питання академічної мобільності. Цей форум об'єднав понад 400 талановитих студентів з України, Чехії, Німеччини та Польщі. У межах роботи конференції 4 березня відбулося відкриття та презентація Чернівецького міського дебатного клубу. За матеріалами конференції надрукований збірник тез (174 с.) [18].

Серед найкращих доповідей, представлених учасниками конференції, є, зокрема: Pashkovska O. Student chamber of the council of higher education institutions in the czech republic Charles

University (Prague, Czech Republic); Губченко А.С. Органи студентського самоврядування як основа формування громадянської позиції серед студентів (Чернівецький національний університет ім. Юрія Федьковича); Ковалішин К.С. Проблематика формування громадської позиції студентів-медиків (Національний медичний університет імені О.О. Богомольця); Матвіїв Б.Т. Вплив історії на формування громадянської позиції сучасної генерації БДМУ; Сірко Б.А. Патріотичне виховання у вищих навчальних закладах як чинник формування громадянського суспільства та національної еліти; Бублій Р.В. Донорство як напрям волонтерського руху в Україні (ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»); Кернична І.З., Яремчук О.З., Сисюк В.Ю., Яцишин Я.О. Роль волонтерського руху у ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет імені І.Я. Горбачевського МОЗ України»; Мельничук М. Роль органів студентського самоврядування та громадських об'єднань у формуванні національно-патріотичної позиції сучасної молоді (Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича) та інші [18].

У межах конференції викладачі кафедри психології та філософії, психологи-консультанти МПЦ БДМУ В.А. Осипенко і О.М. Пендерецька започаткували традицію проведення психологічних тренінгів, зокрема: «Громадянське суспільство починається з мене?» та комунікативний тренінг про конгруентність як запоруку ефективного спілкування «Чи буває кругле квадратним?».

Еволюція формування тематики конференцій пов'язана з розвитком студентського руху в Україні та за її межами. Тематика **II Міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених «Студентське самоврядування та його роль у формуванні гуманістичних цінностей»** (2-3 березня 2017 року) [16] визначала пріоритет моральних цінностей, зокрема формування поведінки студента з позиції справедливості, гідності, милосердя, поваги до людини як найвищої цінності,

оскільки саме мораль є основою формування особистості кожного члена цивілізованого суспільства.

На тлі національного піднесення та розвитку загальнонаціонального волонтерського руху в Україні багато робіт були присвячені тематиці студентського волонтерства в Україні та за кордоном. Викликали жваве обговорення доповіді студентів Санди Ковальчук (Університет ім. Штефана Чел Маре, м. Сучава, Румунія), Діани Оленюк, Ростислава Бублія (ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України»), Тараса Мороза (ДВНЗ «Тернопільський державний медичний університет ім. І.Я. Горбачевського МОЗ України»), Салема Файсала (ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет»), присвячених досвіду проведення акцій, а також участі студентів у різноманітних волонтерських проєктах [16].

Багато робіт були цікавими і пізнавальними з огляду на зарубіжний досвід діяльності студентського самоврядування – структура та діяльність ОСС, формування лідерських якостей, взаємодія з адміністрацією вишів тощо. Студент ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет» Лаксмі Чанд презентував організацію структури студентського самоврядування в Індії, в матеріалах конференції представлено також багато цікавих робіт, присвячених означеній тематиці [16].

Станіслав Гречка (Київський національний університету ім. Тараса Шевченка) порушив проблему взаємодії органів студентського самоврядування з адміністрацією вишів, Богдан Сірко (ДЗ «Дніпропетровська медична академія МОЗ України») визначив пріоритетні завдання у формуванні лідерів у структурі представницьких та виконавчих органів студентського самоврядування [16].

На базі БДМУ у 2017 році створено дебатний клуб. Участь у діяльності клубу надає студентам можливість спілкуватися з однолітками на цікаві теми, обмінюватися думками та розвивати комунікативні здібності. Студенти мають можливість обговорити світові новини, задовольнити свої пізнавальні інтереси. Катерина

Снігур – студентка БДМУ презентувала доповідь про дебати та дебатний клуб БДМУ, а також організувала практичний майстер-клас з організації школи дебатів у закладах вищої освіти.

III Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих вчених «Академічна доброчесність студента як чинник формування громадянського суспільства» (1-2 березня 2018 року) [1] стала для всіх учасників точкою відліку не лише на шляху до нових перспектив у майбутній професійній діяльності, а й у створенні спільного наукового академічного простору і високих академічних стандартів, адже традиційні етичні та моральні норми у поєднанні з кращими взірцями світової академічної культури є умовою розвитку науки й освіти. Учасниками конференції були понад 500 студентів з 24 медичних та гуманітарних вишів, зокрема: студенти – представники закладів освіти з Німеччини, Австрії, Молдови, Румунії, Польщі та Болгарії. Секційні засідання працювали за темами: система ціннісних орієнтацій сучасної студентської молоді в умовах трансформації суспільства; участь органів студентського самоврядування у реалізації принципів академічної доброчесності; роль волонтерства в освітньо-науковому просторі та його значення для формування громадянського суспільства; доброчесність як основа сталого розвитку суспільства (історія, політологія, культурологія); формування мотивації до обраного фаху в системі органів студентського самоврядування.

Цікавими були пленарні доповіді Оксани Вакарюк «Академічна доброчесність як інструмент підвищення престижу української вищої освіти» (ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет») та Анастасії Долгополової «Роль студентства у формуванні доброчесності» (Запорізький національний університет), які виокремили надзвичайно важливу для України тему – проблему якості освіти та академічної доброчесності [1].

Питання волонтерства також обговорювалися на конференції, зокрема Veronica Damaschin, Mariia Shuhani (Університет

ім. Штефана Чел Маре, м. Сучава, Румунія) представили доповідь «Волонтерський рух в Румунії та його внесок у покращення якості вищої освіти». Делегація студентів (С.О. Гречка, А.П. Шумейко, Р.О. Куриленко, В.А. Євтушенко) Київського національного університету імені Тараса Шевченка змістовно представила доповіді, присвячені участі органів студентського самоврядування у реалізації принципів академічної доброчесності у закладах вищої освіти та у Київському національному університеті імені Тараса Шевченка зокрема як лідера університетської освіти в Україні. Студент Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Матвій Дарійчук зробив ґрунтовний аналіз феномену «Академічна доброчесність» у міжнародній практиці. Емоційним і змістовним був виступ студентки БДМУ Олени Марчук «Студенство за чи проти хабарів», який визначив вектори недоброчесної поведінки в студентському середовищі [1].

Дискусії в межах конференції та обмін думками спонукало Студентську раду БДМУ з 1 вересня 2018 року запровадити систему студентського тьюторства, яка допомагає студентам-першокурсникам адаптуватися до умов навчального процесу в університеті. Студенти БДМУ активно долучилися до впровадження академічної доброчесності в університеті, зокрема, 24 жовтня Тарас Тимочко, Яна Чапайло – координатори Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) – зустрілися з професорсько-викладацьким складом і студентами та провели для них лекцію-дискусію з питань академічної доброчесності. Активісти СР БДМУ провели інтерактивний захід «Академічна доброчесність – завжди твій вибір» для студентів 1-2 курсів та їхніх студентських тьюторів. У холі корпусу були створені локації, в яких учасникам надавали змогу обрати варіанти своїх дій у тій чи іншій провокативній ситуації академічної недоброчесності, а потім побачити наслідки такої поведінки. Студенти, учасники заходу, символічними пазлами склали Стіну Доброчесності. Під час візиту підписано меморандум про співпрацю між БДМУ та Американськими

Радами з міжнародної освіти. Такі заходи активізували студентство БДМУ до реалізації принципів академічної доброчесності.

IV Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих вчених «Студентське самоврядування в системі академічної культури» (14-15 березня 2019 року) до 75-річчя БДМУ [15] – знаменна дата, яка є точкою відліку для майбутніх досягнень та успіхів. Стрімкі зміни відкривають нові перспективи для інтелектуального та інноваційного розвитку, проте важливо зберігати традиції й досвід, які передаються від покоління до покоління. На пленарному засіданні фахівчиня Проєкту сприяння академічній доброчесності в Україні (SAIUP) Яна Чапайло виступила з доповіддю «Академічна доброчесність як елемент якісної вищої освіти» і підкреслила необхідність створення ефективних важелів впливу на здобуття студентами якісної освіти в Україні. Голова СР Юлія Паранюк поділилася досвідом впровадження академічної доброчесності у Буковинському державному медичному університеті. Свою точку зору з розглядуваного питання виклав студент із Сербії Srdjan Maricic у доповіді «The Adaptation Challenges of International Students in a New Cultural Environment» (School of Medicine at University of Belgrade, Belgrade, Serbia).

Учасниками конференції були понад 500 студентів закладів вищої освіти Польщі, Італії, Румунії, Сербії, Марокко та України. Загалом у секційних засіданнях взяли участь студенти з Полтави, Львова, Ізмаїла, Івано-Франківська, Тернополя, Дніпра, Запоріжжя. Було заслухано 82 доповіді під час 7 секційних засідань, зокрема: «Роль студентського самоврядування у впровадженні академічної доброчесності: досягнення і перспективи»; «Соціально-психологічна компетентність майбутнього фахівця»; «Волонтерська діяльність як інструмент розвитку академічної культури»; «Етичні та правові стандарти поведінки студентів»; «Історичні аспекти формування етичних стандартів у сфері освіти і медицини»; «Міжнародний досвід

функціонування студентського самоврядування»; «Студентське самоврядування в системі академічної культури». Цікавими і насиченими були секційні доповіді про структуру та роль студентського самоврядування у системі закладів освіти України та досягнення у впровадженні академічної доброчесності: О.І. Даниляк (Львівський національний медичний університет імені Данила Галицького), А.С. Дейнека (Національний фармацевтичний університет, м. Харків), Л.В. Голуб (Вищий державний навчальний заклад України «Українська медична стоматологічна академія», м. Полтава), О.М. Урсол (Ізмаїльський державний гуманітарний університет), А.Д. Явтушенко (ДЗ «Дніпровська медична академія МОЗ України»), К.С. Потаєва (Донецький національний університет імені Василя Стуса) та ін. [15]

V Міжнародна науково-практична конференція студентів та молодих вчених «Мотивація в системі академічної доброчесності» відбулася онлайн 5-7 травня 2020 року [7]. Під час проведення конференції обговорювалися питання міжнародного досвіду з надання освітніх послуг, міжнародні студентські освітні програми як можливість жити в новому освітньому середовищі, саморозвиток, якісні знання, набуття життєвого та професійного досвіду, поширення і представлення української культури у світі; налагодження взаємодії органами студентського самоврядування з міжнародними відділами закладів вищої освіти щодо оперативного надання інформації стосовно міжнародної співпраці.

Актуальними та змістовними були доповіді студентів Чернівецького національного університету імені Юрія Федьковича Матвія Дарійчука та Ірини Лазоревич з проблематики академічної доброчесності на основі ґрунтовних наукових досліджень у галузі соціології та філософії [7].

Софія Ільїна, Таїсія Новик – студентки Національного фармацевтичного університету у своїх доповідях представили аналіз діяльності студентського самоврядування у забезпеченні якості вищої освіти в умовах сучасного українського суспільства.

Костянтин Агафонов (Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова) охарактеризував особливості включення студентів до процесу акредитації в системі закладів вищої освіти України. Олена Жалдак, студентка Української медичної стоматологічної академії, на основі опитування студентів академії обґрунтувала питання позитивної мотивації до навчання, яке є ключовим у якості освіти, а Олександр Помилой, студент цього ж закладу, у своїй доповіді підкреслив роль волонтерства у сучасному академічному освітньому просторі України. Анжеліка Войтенко (Вищий державний заклад України «Луганський державний медичний університет») на основі проведеного анонімного опитування студентів рідного вишу обґрунтувала закономірності між процесом адаптації студентів до умов навчання та професійною мотивацією студентів [7].

Студенти Буковинського державного медичного університету Уляна Тимків, Андрій Євчук, Олександра Зварич, Людмила Кириак, Юлія Бандрівська, Владислав Попов, Яна Стринадко, Каріна Кіріліч, Юлія Бугай, Альона Денежко, Ірина Сокольник, Таїсія Краснова та інші гідно представили доповіді з тематики академічної доброчесності, соціально-психологічних особливостей мотивації, розвитку студентського самоврядування, міжнародного досвіду проведення волонтерських та культурно-мистецьких заходів тощо[7].

Під керівництвом ексголови Студентської ради БДМУ, нині кандидата медичних наук, керівника навчально-тренінгового центру симуляційної медицини БДМУ Віталія Смандича підготовлені доповіді Вадима Яковлева, Світлани Матвійчук з проблематики симуляційного навчання та його значення у підвищенні якості освіти, а також студентського тьюторства.

Пушпам, Шах Дхрувіл, Акшай Сантош Ефак Обед, Арзіна Джачі, Вангу Чандраканту Редді, Нану Квакейя Агеманга – студенти Буковинського державного медичного університету – блискуче представили англомовну спільноту студентів – іноземних громадян університету, виступили з цікавими

доповідями щодо міжнародного досвіду студентського самоврядування в різних напрямках діяльності.

Студентське самоврядування потрібно молоді, що навчається у закладі вищої освіти, тому що це – практична школа для тих, хто бажає пробувати себе у ролі керівника, адміністратора, лідера. Але для цього необхідно залучати активістів вітчизняних вишів до участі у міжнародних студентських конференціях, присвячених проблемам студентського самоврядування, брати участь у міжнародних програмах обміну досвідом у сфері СС. Таким чином, актуальним є проведення міжнародних науково-практичних конференцій з питань діяльності студентського самоврядування, академічної доброчесності та культури, якості освіти, формування лідерських якостей тощо, оскільки, як засвідчує досвід студентів БДМУ, кожна проведена конференція – це рух вперед та реалізація молодіжних студентських проєктів.

Використані джерела:

1. Академічна доброчесність студента як чинник формування громадянського суспільства: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених, 1-2 березня 2018 року, Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет». – Чернівці, БДМУ, 2018. – 239 с.
2. Воронюк К.О. Механізми розповсюдження інформації про університет серед «внутрішньої» та «зовнішньої» аудиторії / Чернівці, 2013. – *Хист.* – Вип. 15. – С. 375.
3. Жебчук Р. Л. Проблеми нормативно-правового забезпечення фінансування діяльності молодіжних наукових товариств у вищих навчальних закладах / *Хист.* 2015. Вип. 17. С. 438.
4. Закутній Т.О. Особливості нормативно-правового регулювання органів студентського самоврядування (на прикладі БДМУ) / Чернівці, 2013. – *Хист.* – Вип. 16. – С. 363.
5. Мислицька Г. О. Міжнародні програми мобільності для активної студентської молоді / *Хист.* 2015. Вип. 17. С. 441.

6. Мосійчук В.П. З історії розвитку студентського самоврядування в Буковинському державному медичному університеті / Чернівці, 2014. – *Хист.* – Вип. 16. – С. 365.
7. Мотивація в системі академічної доброчесності: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених, 2020 року, Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет». – Чернівці, БДМУ, 2020. – 216 с.
8. Пальчикова Я. О., Федак І. П., Юсипчук Б. О., Хмара Я. Р. Status quo ante bellum / *Хист.* 2015. Вип. 17. С. 443.
9. Пальчикова Я.О. Особистість у системі студентського самоврядування / Чернівці, 2014. – *Хист.* – Вип. 16. – С. 366.
- 10.Рибарчук А.В. Волонтерство як один із аспектів дієвості студентського самоврядування вищих навчальних закладів / Чернівці, 2013. – *Хист.* – Вип. 15. – С. 378.
- 11.Рибарчук А.В. Формування лідерських якостей в системі студентського самоврядування / Чернівці, 2014. – *Хист.* – Вип. 16. – С. 367.
- 12.Рибарчук А. В. Новий закон України «Про вищу освіту». Вчимося – по новому / *Хист.* 2015. Вип. 17. С. 445.
- 13.Рождественська А. О., Кузнєцова Д. О. Досвід волонтерського руху у громадянському вихованні студентів медичних спеціальностей / *Хист.* 2015. Вип. 17. С. 446.
- 14.Смандич В.С. Принципи залучення студентів до дії в ОСС вищих навчальних закладів Буковини / Чернівці, 2013. – *Хист.* – Вип. 15. – С. 379.
15. Студентське самоврядування в системі академічної культури: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених, 14-15 березня 2019 року, Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет». – Чернівці, БДМУ, 2019. – 270 с.
16. Студентське самоврядування та його роль у формуванні гуманістичних цінностей: Матеріали міжнародної науково-

практичної конференції студентів та молодих вчених, 2-3 березня 2017 року, Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет». – Чернівці, БДМУ, 2017. – 194 с.

17. Топорівська О.В. Нормативно-правова база діяльності студентського самоврядування в Україні / Чернівці, 2013. – *Хист.* – Вип. 15. – С. 380.

18. Формування громадянської позиції в системі органів студентського самоврядування: Матеріали міжнародної науково-практичної конференції студентів та молодих вчених, 3-4 березня 2016 року, Вищий державний навчальний заклад України «Буковинський державний медичний університет». – Чернівці, БДМУ, 2016. – 174 с.

19. Хомко Б.О. Структура студентського самоврядування у Буковинському державному медичному університеті / Чернівці, 2013. – *Хист.* – Вип. 15. – С. 380.

20. Abhinav A. Comparative analysis of student self-government on the example: Us, Uk, Ukraine, Canada, India and China / *Hyst.* 2015. Issue 17. P. 430.

21. Luxmi C. Leader and leadership / *Hyst.* 2015. Issue 17. P. 430

СЕКЦІЯ 1

Гринкевич Л.Г.

МЕДІЙНІ ДІДЖИТАЛ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ: СТОРИТЕЛІНГ, СТОРІРІДІНГ, ВІЗУАЛЬНИЙ КОНТЕНТ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

Covid впливає на всі сфери соціального життя людини, висуваючи водночас нові вимоги до освітнього процесу. Сьогодні перед викладачами виникають нові завдання, а саме: не тільки бути кваліфікованим, компетентним, вільно володіти своєю професією, а й бути спроможним зацікавити студентів своїм предметом, щоб вони не просто спостерігали через екрани моніторів, а запам'ятовували, поглинали знання та мотивувались учитись. Посилення вимог до професійної підготовки фахівців охорони здоров'я в закладах вищої освіти зумовлює пошук і реалізацію сучасних освітніх інновацій, форм, методів і засобів навчання.

Вектором моєї доповіді є дослідження педагогічного сторітелінгу у поєднанні з візуальним контентом як методу професійної підготовки, донесення навчальної інформації до здобувачів шляхом розповіді історій з метою формування фахових компетентностей та засобу посилення мотивації навчання. Для ефективної реалізації педагогічного сторітелінгу та сторірідінгу в освітньому процесі важливим є підкріплення представлення таких історій застосуванням сучасних медійних інструментів для створення якісного візуального контенту.

В Буковинському державному медичному університеті цей метод втілений через: прямі ефіри та вебінари із запрошеними провідними спеціалістами галузі, онлайн майстер-класи виконання практичних навичок, відеопрезентації алгоритмів виконання маніпуляцій до ОСКІ, інстатури кафедрами університету, онлайн-конференції, сторірідінг в інстаграм акаунтах університету, уроки здоров'я, де викладачі виступають у

ролі сторітелерів. Нами проведено онлайн-опитування студентів БДМУ. На питання «Чи вважаєте Ви, що використання сторітелінгу в освітньому процесі є ефективним?» 100% респондентів дали відповідь «Так».

В результаті аналізу впровадження сторітелінгу в освітній процес Буковинського державного медичного університету можемо зробити висновок, що педагогічний сторітелінг у професійній підготовці майбутніх фахівців охорони здоров'я сприяє посиленню мотивації до навчання, підвищенню якості рівня навчальних досягнень, професійному становленню, розвитку професійно важливих та особистісних якостей як здобувачів освіти, так і викладачів.

Використані джерела:

1. Режим доступу: http://www.innovpedagogy.od.ua/archives/2020/29/part_1/29.pdf

Агафонов К.М., Журахівська Л.М.

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ВПРОВАДЖЕННІ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Вінницький національний медичний університет ім. М.І. Пирогова,
Вінниця, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., доц. Коваленко І.М.)

Актуальність: зміни у освітньому середовищі: нова система акредитацій освітніх програм, збільшення кількості студентських експертів, що поширюють нову парадигму якості, активне залучення студентського самоврядування до формування політики розвитку вищої освіти ВНМУ ім. М.І. Пирогова (далі – Університет) тощо створюють нові виклики для усіх учасників освітнього процесу. Незважаючи на це, велика кількість здобувачів та науково-педагогічних працівників не повною мірою розуміють позитивні сторони впровадження студентоцентризму в освітньому процесі. Останнє покликане сприяти формуванню не лише якості освіти, а й вихованню фахових кадрів держави та

розвитку наукового середовища Університету. Головна ідея усіх компонентів імплементації – це перехід від сталості вищої освіти до впровадження основних цінностей Європейського простору вищої освіти.

Мета: визначити роль студентського самоврядування як рушія змін у закладах вищої освіти щодо формування студентоцентризму в освітньому середовищі.

Матеріали: вітчизняні та міжнародні наукові джерела, інтерв'ю та формальні зустрічі з адміністрацією, експертами, у тому числі здобувачів, які є членами студентського самоврядування, з акредитації освітніх програм.

Результати: аналіз літературних джерел та досягнень здобувачів продемонстрував широке охоплення учасників освітнього процесу ідеєю ефективного впровадження принципів студентоцентризму. Можна стверджувати, що поширення та забезпечення реалізації ідей відповідальності, безперервного розвитку, можливості будувати індивідуальну траєкторію, гнучкість та рівність між кожним учасником освітнього процесу сприяють становленню нової культури якості освіти. Потрібно також підкреслити, що часте залучення до складу робочих груп з перегляду освітніх програм, написання основних положень Університету студентського самоврядування стало причиною його компетентнісного розвитку з можливістю поширення досвіду та цінностей серед здобувачів освіти.

Висновки: від рівня залученості студентського самоврядування та його ролі для усіх здобувачів залежить рівень якісної зовнішньої комунікації з пропагуванням ідей рівності, відкритості та відповідальності. Як результат, в Університеті освітнє середовище починає швидше розвиватися: покращується наукове середовище, де кожний учасник (здобувач освіти та викладач) зможе поширювати власні наукові здобутки як на практичних заняттях, так і поза ними; викладачі будуть вмотивовані ділитися новими знаннями та використовувати сучасні методи викладання (дебати, командні завдання тощо), що

сприятиме розвитку у студентів незалежності, дозволить їм ефективніше здобувати інші навички: робота в команді, дієве письмове та усне спілкування, визначення пріоритетів завдань та критичний аналіз.

Біншовська А.О., Осипенко В.А.

ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ З ВАЖКОХВОРИМИ ДІТЬМИ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н. Осипенко В.А.)

Найбільше на плечі хірурга тисне складність технічного виконання. Цей тиск може змінюватися залежно від суб'єктивних складових, таких як віра у власні сили, а іноді і переживання. І коли вони спрямовані в протилежні сторони, ці сили піднімають вгору трос, по якому повільно рухається хірург, і розгойдують його.

І якщо він раптом подивиться вниз на землю, що стала такою далекою, його рух може стати невірним і спритність пропаде.

Рене Претр.

Там, де б'ється серце. Записки дитячого кардіохірурга

Актуальність. Взаємодія з важкохворими пацієнтами, а особливо з дітьми, є складовою професійної діяльності лікарів. Уміння ефективно взаємодіяти у складних клінічних ситуаціях передбачає психологічну готовність (ПГ) лікаря до комунікації. Комунікативні навички майбутнього лікаря формуються ще в процесі здобуття вищої медичної освіти. Для більшості студентів-

медиків початок спілкування з пацієнтом є дуже тривожним та складним. Студенти-медики можуть почувати себе ніяково, спостерігаючи за професійним спілкуванням лікарів в окремих клінічних ситуаціях, відчуваючи брак вмінь, навичок та психологічної готовності до такої взаємодії. Саме формування ПГ в умовах якісної медичної освіти й обумовило обрану тему.

Метою нашого дослідження є аналіз та синтез теоретичних джерел, визначення місця органів студентського самоврядування (ОСС) як елементу формування психологічної готовності до «складних» діалогів з пацієнтами (включно з толерантним поясненням пацієнтам-дітям діагнозу та наслідків).

Аналіз теоретичних джерел (С.Д. Максименко, Ю.В. Пелех, Л.Арнольд, Т.Бурдон, І.Катане, П.Мідоус, Л.Мілвард, М.С. Найер, М.Шафер Д.Х'юстон), показав, що ПГ до професійної діяльності – це багатокомпонентна особистісна структура, яка відображає рівень розвитку професійно важливих якостей і здібностей майбутнього спеціаліста та особливості його ставлення до обраної медичної професії. Проте тема формування ПГ майбутніх лікарів до взаємодії з важкохворими дітьми та її чинників ще малодосліджена.

На проведення нашого дослідження суттєво вплинула книга «Там, де б'ється серце. Записки дитячого кардіохірурга» Рене Претра – одного з визнаних лікарів, який має великий професійний досвід, включно із досвідом взаємодії лікар – маленький пацієнт у складних клінічних ситуаціях. У книзі описані історії маленьких пацієнтів з вродженими вадами серця, операції, які проводив Рене дітям, а також спогади становлення лікаря. Автор – реаліст, який намагається донести, що лікар теж людина, яка може втомлюватися, вигоряти і робити помилки, але, попри те, лікар має бути готовий до багатьох складних речей.

Формування ПГ до професійної діяльності майбутніх медиків здійснюється стадіально (первинні уявлення про професію, нормативні уявлення, зосереджене опанування професією, корекція професійних уявлень) та реалізується через розвиток

професійно-інтелектуальних, комунікативних, вольових, моральних та нервово-психічних якостей майбутнього фахівця. Оскільки участь студентів у ОСС розвиває активний спосіб життя особистості, підвищення рівня комунікативних якостей, адаптивність, психологічну гнучкість, інтерес до нового, здатність приймати ризики, потребу у визнанні й самоствердженні, ми вважаємо її дієвим додатковим інструментом формування ПГ майбутнього лікаря.

Отже, ОСС, поряд з навчанням, яке дозволяє отримувати необхідні знання, вміння й навички в медицині, є дієвим засобом цілеспрямованого розвитку та формування ПГ студентів-медиків до професійної діяльності загалом та ПГ майбутніх лікарів до взаємодії з важкохворими дітьми зокрема.

Використані джерела:

1. Лейла Гасанова. Психологія в онкології: Як лікарю побудувати діалог з важкохворим. 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://healthcenter.od.ua/2020/10/13/psychologiya-v-onkologiyi-yak-likaryu-pobuduvaty-dialog-z-vazhkohvorym/>
2. Складна розмова // Центр первинної медико-санітарної допомоги. – Кривий Ріг, 2019. [Електронний ресурс]. Режим доступу: <https://krcpmsd4.lic.org.ua/korysni-statti/skladna-rozмова/>
3. Сміла Н.В. Особливості психологічної готовності майбутнього лікаря до професійної діяльності // Автореферат дисертації на здобуття наукового ступеня кандидата психологічних наук. – Київ, 2018. – Режим доступу: http://psychology-naes-ua.institute/files/pdf/avtoreferat_smila1_1521397498.pdf
4. Рене Претр. Там, где бьется сердце. Записки детского кардиохирурга. – АСТ, 2018. ISBN: 978-5-17-982478-7. – С. 288.
5. Віталій Безшейко, Інна Давиденко. Алгоритм професійного спілкування лікаря в окремих клінічних

- ситуаціях. 2017. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: https://uk.e-medjournal.com/index.php/psp/article/view/77?fbclid=IwAR2e_8B-UrWDR9Ah9BZShqBS0WkGMOdtnaJUIwTK0rwkESacBT0MGrzLJC
6. Armin, Azadi and Abdekhoda, Mohammadhiwa and Shafi, Habibi Medical Student's Skills in Notifying Bad News Based on SPIKES Protocol. *J Liaquat Uni Med Health Sci*, 2018, vol. 17, n. 4, pp. 249-254. [Journal article (Paginated)]. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eprints.rclis.org/33879/>
7. Toutin-Dias G, Daglius-Dias R, Scalabrini-Neto A. Breaking bad news in the emergency department: a comparative analysis among residents, patients and family members' perceptions. *Eur J Emerg Med* 2018. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pubmed.ncbi.nlm.nih.gov/27101279/>

Комар О.Б., Русак О.Б.

**ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО
САМОВРЯДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ СТВОРЕННЯ УМОВ
ДЛЯ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ
В УМОВАХ КАРАНТИНУ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., доц. Русак О.Б.)

В сучасному світі вміння пізнати себе та розкрити власні потенціали, знаходити шляхи розвитку та удосконалення є неоціненними етапами життя кожної людини. Насамперед, щоб віднайти своє покликання, створити найсприятливіші умови для задоволення наших потреб та досягнення амбітних цілей необхідно відкрити себе для світу, тобто самореалізуватися.

Значну роль у контексті взаємодії між студентською молоддю відіграє студентське самоврядування, яке є невід'ємним компонентом соціальної, навчальної, інформаційної структури

розвитку індивідуальних потенціалів. Діяльність органів самоврядування забезпечує чітку реалізацію та усвідомлення молоддю власних прав та обов'язків, спрямовує свій вплив на співробітництво між колективом студентів, розкриває їхні здібності та вміння у різноманітних форматах і сферах активності. Результатами такої співпраці є формування зрілої особистості, готової до самоствердження як досвідчений та кваліфікований спеціаліст, наділений творчим мисленням та вмінням його використовувати у нестандартних ситуаціях з чітким виконанням обов'язків. Варто зауважити, що студентське самоврядування слугує неоцінним фактором у створенні сприятливих умов для формування лідерських якостей.

Буковинський державний медичний університет сприяє діяльності студентського самоврядування, важливою складовою якого є залучення студентської молоді до колективної співпраці та впровадження новітніх тенденцій взаємовідносин для самореалізації кожної особистості. Насамперед варто підкреслити значний вплив на підтримку розвитку інтересів студентства навіть за умов світової пандемії та карантину. Студентське самоврядування БДМУ сприяло організації роботи під час дистанційного навчання, а саме активно допомагало студентам орієнтуватися та адаптуватися до нового формату не тільки занять, але й наукових гуртків, змагань та диспутів, особисто інформувало, проводило онлайн-консультації щодо підключення та створювало відповідні зручні умови до позааудиторного виховання студентів, реалізації творчих інтеграцій та лідерських потенціалів. Необхідно наголосити про невичерпну роль студентського самоврядування у координації та встановленні контактів із студентами до початку сесії та навчального року, особистісної комунікації між студентами різних курсів у інтегрованій системі взаємодії тьютора-студента, задля інформування й ідентифікації питань та їх вирішення.

Отже, підсумовуючи сказане, варто зазначити, що студентське самоврядування не тільки створює сприятливе

середовище для реалізації вмінь, потреб та здібностей кожного студента, але й підвищує свідомість та відповідальність для досягання навчально-виховних цілей, навіть за доволі складних умов життя в карантині та тривалій світовій пандемії. Воно допомагає залучити творчий актив студентства до повноцінної інтеграції, самореалізації, самовизначення та формування кваліфікованого спеціаліста.

Костенко Л.О.

КОНСУЛЬТАТИВНА ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОРГАНАМИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Українська медична стоматологічна академія,

Полтава, Україна

(науковий керівник – к.філос.н., доц. Ющенко Ю.П.)

Галузь охорони здоров'я – це складна динамічна трудомістка сфера діяльності, тому, враховуючи тенденції сучасного розвитку ринку праці, беззаперечно, вона потребує висококваліфікованих конкурентоспроможних фахівців, які б володіли ґрунтовними теоретичними знаннями, досконалими hard і soft skills, високим ступенем гнучкості та групової організації. Підготовка таких лікарів є пріоритетним завданням і суспільною місією закладу вищої освіти. У цьому контексті актуальним постає питання забезпечення якості освіти, що зумовлено не лише викликами часу, а й прагненнями тих, хто надає і отримує освітні послуги.

Метою нашого дослідження є розкриття особливостей консультативної підтримки здобувачів вищої освіти органами студентського самоврядування як одного з чинників забезпечення якості освіти.

Питання та проблеми можуть виникати на будь-яких етапах навчання в закладі вищої освіти: від вибору дисципліни до фінансування, від страху перед підсумковим контролем до успішного складання державної атестації. А студенти, які,

наприклад, приїздить з-за кордону, мають дітей чи проблеми зі здоров'ям, можуть потребувати особливої уваги. Тому неабиякого значення набуває діяльність органів студентського самоврядування, яка передбачає надання підтримки: освітньої, організаційної, психологічної, соціальної, інформаційної тощо і яка, безперечно, впливає на якість освіти, створюючи сприятливі умови для отримання та засвоєння знань, формування комфортного освітнього середовища. Саме консультативна підтримка допомагає вирішити питання організації навчальної діяльності, тісної взаємодії між усіма учасниками освітнього процесу, гармонійного поєднання принципів академічної свободи і студентоцентрованого підходу, формування академічної культури та академічної доброчесності. Вона передбачає організацію системи консультацій: онлайн, групових та індивідуальних.

Консультативна підтримка здобувачів освіти органами студентського самоврядування була особливо актуальною під час дистанційного навчання і успішно сприяла адаптації до нових умов отримання освітніх послуг, до змін звичного режиму дня, форм спілкування тощо.

Мельничук Н.С.

ПОКРАЩЕННЯ РІВНЯ ЗНАЬ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ

КЗ «Рівненська медична академія»,

Рівне, Україна

(науковий керівник – старш. викл. Гуз Н.Ф.)

Ключові слова: продуктивність, студенти-медики, специфіка, ефективність, практичні навички, статистика, гуманність, відповідальність.

Актуальність проблеми визначена недостатністю або відсутністю необхідних знань молодих спеціалістів для застосування у практичній діяльності після випуску з навчального

закладу. Студентам, щоб свідомо і ефективно брати участь у навчальному процесі, окрім мотивації необхідно знати його принципи, умови, мету та спосіб становлення себе у такій професійній діяльності, як медична [1, с.5]. Більшість часу студенти-медики витрачають на отримання теоретичних знань із різних дисциплін, після чого тестуються на іспитах, щоб перевірити, чи процес навчання був успішним. Зазвичай студенти відчують себе пригніченими і нервують через кількість інформації, яку їм необхідно не просто вивчити, а й засвоїти. Саме тому значна частина здобувачів освіти володіє невеликим багажем знань. Вивчення нових дисциплін стає проблематичним через забування базового, раніше вивченого матеріалу.

Мета дослідження. Ознайомити студентів з принципами та особливостями навчання в медичному закладі, дати поради для ефективного навчання. Дати також поради абітурієнтам, що збираються вступати в медичний заклад освіти.

Коротко про викладене. "Для кращого засвоєння нового матеріалу необхідно задіяти зорові та слухові стимули. Тому пошукайте відео, анімації або навіть онлайн-курси на тему заняття, розгляньте відповідні картинки в підручнику. Надавайте перевагу схематичним, а не детальним зображенням – вони легше сприймаються.

Якщо у вас є час та бажання, перегляньте підручник або презентацію наперед, випишіть основні ідеї та запитання. Навіть коротка підготовка допоможе краще орієнтуватися в новому матеріалі. Це означає, що під час заняття вам буде легше вдумливо слухати викладача та робити якісні записи. Адже ви вже орієнтовно знаєте, про що буде йти мова!

Це ж стосується й самостійних занять. Прогляньте навчальні матеріали наперед, це полегшить їх сприйняття. Намагайтеся проаналізувати новий матеріал та записати лише найважливіше. Так ви краще його опрацюєте та зробите більш якісні нотатки. Вони стануть чудовим інструментом для повторення! Не записуйте все поспіль під диктовку та не переписуйте сторінки

підручника. Якщо ви не встигаєте або не розумієте, не соромтеся ставити уточнювальні запитання.

Спробуйте різні формати конспекту та оберіть той, що найкраще підходить для поточного заняття. Детальніше про формати можна дізнатися в матеріалі «Як конспектувати ефективно».

Після заняття: Перегляньте нотатки. Випишіть ключові слова, складіть кілька запитань для самоперевірки та узагальнення. Зручно організувати конспект з ключовими словами та узагальненнями допомагає система Cornell Notes. Ввечері того ж дня передивіться конспект. Якщо це доречно, реорганізуйте записи у вигляді схеми або майнд-карти. Наприклад, ваша тема – органели клітини. Кожна органела пов'язана з іншими. У цьому випадку варто використати майнд-карту, адже вона дозволяє зобразити зв'язки між окремими органелами.

Після опрацювання конспекту переходьте до самоперевірки – тестування. Ми вже зазначали, що запитання можна скласти самостійно, або ж скористатися вже готовими зі сторонніх джерел.

Тести зазвичай розглядаються як засіб оцінювання та перевірки знань. Але доведено, тести – це ще й потужний навчальний інструмент.

Під час заняття раджу вести конспект. Варто писати його власноруч, а не друкувати на комп'ютері. Крім цього, записуйте новий матеріал своїми словами.

Тестування як навчальний інструмент має дві суттєві переваги. По-перше, сам процес тестування – це пригадування матеріалу, а отже, повторення та закріплення інформації у пам'яті. По-друге, тести працюють як компас. Вони допомагають виявити прогалини в знаннях та визначити, що вчити далі. Опрацювання конспекту та тестування закріплюють новий матеріал у пам'яті. У вас з'являється фундамент, на основі якого можна виконувати складніші завдання: аналізувати, розв'язувати задачі та висувати гіпотези."

Поставте глибокі запитання. Спершу запитайте себе «Навіщо мені це знати? Як я можу застосувати це на практиці?». Здається, що ніяк? Запитайте в Google, як ці знання використовують інші. Наприклад, як знання з аеродинаміки використовуються для проектування літаків? Як розуміння роботи харчової системи допоможе харчуватися здоровіше? Далі складіть глибокі запитання до матеріалу та пошукайте на них відповіді. Вони допоможуть встановити зв'язок між новою інформацією та попередніми знаннями. А ще – застосовувати знання на практиці [5, с.54].

Ось кілька прикладів таких запитань: чому? Чому так, а не інакше? Навіщо? А що як? Чим відрізняється цей процес від іншого? Які в них спільні та відмінні риси?

Коли ви працюєте з будь-яким типом тестів або запитань, спочатку відповідайте самостійно, лише потім заглядайте в правильні відповіді. Так вам доведеться «пошукати» правильну відповідь у власних знаннях. Це їх зміцнить.

Наприклад, вам потрібно пригадати столицю Словенії. Ви починаєте перебирати інші столиці, намагаєтеся підібрати правильну. Навіть якщо ви не пригадаєте столицю Словенії, то повторите інші країни та міста. Так знання географії краще закріпляться в пам'яті.

Отже, якщо ви спочатку докладаете зусиль до розв'язання, і лише потім бачите правильну відповідь, то будете пам'ятати матеріал краще та довше. Зверніть увагу: у зворотному порядку ця стратегія не спрацює. Тоді навчання перетвориться на перечитування запитань і відповідей.

Складіть план. Це останній крок навчальної сесії. Сплануйте, коли та як ви повторите новий матеріал. Надавайте перевагу інтервальному повторенню, за якого інтервали між повтореннями зростають. У цьому допоможуть програми зі створення флеш-карток. Наприклад, Anki [3, с.1; 4, с.1].

Також повторюйте матеріал активними методами навчання. Серед них – тестування та постановка запитань, складання майнд-карт і висновків до матеріалу.

Перечитування, виділення та підкреслення – пасивні методи навчання. Вони вимагають багато часу, не сприяють довготривалому запам'ятовуванню та створюють ілюзію компетентності. Це дуже неприємна річ: ви перечитуєте матеріал та думаєте, що все знаєте. А на екзамені виявиться, що це не так.

Включіть у свій план чергування різних тем і типів завдань. Дослідження доводять, що чергування тем і вправ ефективніше, ніж навчання блоком. Ми розглядали його у статті «Ефективні навчальні стратегії: чергування».

Як краще організувати самостійне навчання?

Повторюйте на ніч. Дослідження доводять: так ви будете краще пам'ятати матеріал. Спіть достатньо. Це запорука гарного самопочуття та міцної пам'яті. Робіть перерви. Мозок не може постійно бути зосередженим. Давайте собі відпочити – найкращим варіантом стане прогулянка або фізичне навантаження. Дайте собі час. Якщо ви навчаєтеся повільно та робите помилки в тестах – це нормально. Під час навчання мозок змінюється, і це вимагає часу.

Якщо у вас не виходить – спробуйте ще раз, і не сваріть себе. Навчання ефективно лише тоді, коли вимагає зусиль.

Рефлексуйте. Іспит, контрольна робота, доповідь або важлива співбесіда – усе це також тести для самоперевірки. Так, ви не зміните результат екзамену постфактум. Але якщо ці знання та навички знадобляться у майбутньому, рефлексуйте. Поставте собі запитання: Що я знаю з цієї теми? Що відбулося на екзамені/контрольній/заліку/доводі/співбесіді? Що я зробив? Як це спрацювало? Що я зроблю по-іншому наступного разу?

На цьому наші поради стосовно ефективного навчання завершуються. Інтуїтивно деякі з них здаються неефективними, тому студенти надають перевагу «зубрінню» та навчанню блоком в останній момент.

Звісно, планування, розподіл пріоритетів, інтервальне повторення та тестування здаються складними та повільними, якщо порівняти їх з перерхитуванням підручника або розв'язанням блоку однакових вправ.

Проте різні типи завдань, інтервальне повторення, тестування та ведення конспектів повільно, але дієво приводять до довготривалих результатів. Тому якщо для вас важливі результати в довгостроковій перспективі, якщо ви навчаєтеся не для тесту, а для себе, – спробуйте. У вас обов'язково все вийде [2, с.1].

Для навчання використовуйте все, що можете (очі, слух, дотик, язик). Уміння відтворити матеріал і просто його прослухати – не одне й те саме [6, с.74, 75]. Суть у тому, що пояснення «розкриває» прогалини в уже вивченому, що допомагає новій інформації краще інтегруватися в уже наявну систему знань. Виберіть будь-яку тему і, не підглядаючи нікуди, почніть пояснювати її собі. Малюйте схеми в процесі пояснення, робіть таблиці, уявіть, що ви викладач. Точно так само можна пояснити іншому. Різниця в тому, що для цього доведеться підготуватися трохи краще, щоб було не так соромно, якщо ви щось забудете. Якщо ви можете доступно пояснити матеріал людині, яка не розбирається в темі, то ви не тільки його вивчили, але й зрозуміли [4, с.1].

Висновки. Способи та методи ефективного навчання ще потребують детального вивчення. Навчання у медичному закладі освіти не завершується із його закінченням, навчання та самовдосконалення продовжиться з виходом на роботу та буде продовжуватись усе життя.

Використані джерела:

1. <https://studfile.net/preview/5801720/page:5/>
2. <http://blog.ed-era.com/effective-studying/>
3. (<http://ankisrs.net/>)
4. <https://medach.pro/post/1463>
5. Студентський порадиик [Електронний ресурс]. – 1-ше вид. – ІФ.: ІФК ЛНАУ, 2019. – 120 с.

6. Методичні рекомендації до організації освітнього процесу в закладах освіти у 2019-2020 навчальному році: інформаційно-методичний бюлетень / за заг. ред. А.Л. Черній; відпов. за вип. Н.А. Мельник. – Рівне, РОІППО, 2019. – 233 с.

Чирашна С.А.

АНАЛІЗ ГЕНЕЗИСУ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ

Харківський національний медичний університет,

Харків, Україна

(науковий керівник – к.філол.н. Скорбач Т.В.)

Вступ. В умовах сучасної зміни парадигми вищої освіти студентській самореалізації надається велика увага. Невід’ємною складовою цього процесу є студентське самоврядування. Студентське самоврядування в Україні має багату історію та форми організації. Питання історії студентського самоврядування різних періодів вивчали та досліджували такі науковці, як: В.Приходько, І.Аносов, К.Петоп, С.Савченко.

Актуальність цього дослідження полягає у вивченні історичного розвитку виникнення позитивного досвіду студентського самоврядування різних часів, яке може бути використано в сучасних умовах.

Мета: вивчити виникнення деяких форм студентського самоврядування в різні історичні періоди та показати їх екстраполяцію на сучасність.

Результати. Виникнення перших студентських організацій відносять до середини 18 століття. Це були товариства студентів, бібліотечні об’єднання, наукові гуртки, товариські суди. Ці організації працювали легально, вони підтримувались адміністрацією та викладацьким складом. Студентська активність того часу була низькою, перші товариства мали науково-пізнавальний та творчий характер. Недостатня активність була

зумовлена суворою цензурою та контролем з боку адміністрації та царського режиму.

Наступний період 19 – початок 20 ст. можна назвати апогеем у розвитку дореволюційного студентського самоврядування. Незважаючи на репресії та заборони з боку царської влади, студентське самоврядування, підхопивши вільний дух декабристів, почало стрімко розвиватись. У цей період з'являється земляцтво, набувають розвитку студентські самоврядні кооперації, багато з них стали підґрунтям для сучасних студентських самоврядних організацій. На думку А.Іванова, визначну роль у студентських об'єднаннях відіграли організації самодопомоги, каси взаємодопомоги, які слугували прототипом сучасних студентських профспілок. З'являються недільні школи, якими керували та виконували роль викладачів студенти. Формується існуючий і дотепер виборний інститут старост, а також студентське віче – прообраз сучасної студентської ради. Студентські об'єднання стають більш організованими, з'являється орган керування.

У ході наукового пошуку було з'ясовано, що незважаючи на негативне ставлення влади до студентських організацій, студентське самоврядування стрімко розвивається, особливістю діяльності первинних організацій того періоду є захист прав, інтересів та допомога студентам, а також боротьба за автономію університетів. Для наступного періоду за радянських часів притаманно, що стара система ламається як чужорідна, у цей час створюються нові організації, будівельні загони, дружини, КВК тощо. Значущим для цього періоду є утворення ВЛКСМ та профспілок. Основною особливістю всіх новоутворень була організація культурного дозвілля, надання профспілковим об'єднанням юридичного та фінансового розвитку. Студентські організації не мали академічних свобод та були підпорядковані ВЛКСМ.

Вступ до Болонського процесу привів до парадигми вищої освіти в Україні. Студенти мають більше можливостей та

свободи. Студентське самоврядування сьогодення – це право та можливість студентів вирішувати питання навчання та побуту, захисту своїх прав та інтересів, положення про що закріплено в статті 40 Закону України «Про вищу освіту» та міжнародних документах у рамках Болонського процесу. ХНМУ – один із навчальних закладів, що може пишатися креативними та цілеспрямованими студентами, оскільки вони крокують у ногу із часом. В університеті створено громадську організацію «Студентське самоврядування ХНМУ» задля покращення якості студентського життя, навчання та дозвілля. Важливим є те, що ця організація виконує провідну роль у взаємозв'язку між адміністрацією та студентами. Нагальними проблемами, якими займається студентське самоврядування, є пропагування здорового способу життя, міжнародний обмін між вітчизняними та іноземними студентами вищих навчальних закладів, сприяння покращенню навчального процесу, формування активної громадянської позиції, зокрема участь у волонтерському русі, захист прав та інтересів студентів, поліпшення умов проживання та відпочинку.

Висновки. Вивчення основних історичних етапів розвитку студентського самоврядування довело, що первинні студентські організації мали різноманітні форми, які змінювалися під впливом політичних та соціально-економічних умов та послугували базисом та значно вплинули на становлення студентського самоврядування сучасності. У ході дослідження було встановлено, що студентське самоврядування було і є наразі необхідною складовою навчально-виховного процесу у закладах вищої освіти.

Використані джерела:

1. Касінова Г.О. Харківський університет наприкінці XIX – на початку XX ст.: автореф. дис. ... канд. істор. наук: спец. 07.00.01 «Історія України» / Г.О. Касінова. – Х., 2004. – 18 с.
2. Мокляк В.М. Студентське самоврядування в історії розвитку вищої школи країни (XIX – поч. XX ст.): дис. ...

канд. пед. н. 13.00.01 / Володимир Миколайович Мокляк. – Полтава, 2011. – 254 ст.

3. Аносов І.П. Соціально-педагогічні основи студентського самоврядування як джерела демократизації вищої школи (управлінський аспект) / І.П. Аносов, В.М. Приходько, М.І. Приходько. – Мелітополь: Видавничий будинок ММД, 2008. – 196 с. УДК: [613.2+796.012.61]:316.628.2

Щербата І.В., Петрів У.М., Огороднік Р.М., Райда В.В.
**РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ У
ФОРМУВАННІ ОПЕРАТИВНОЇ М'ЯЗОВОЇ ПАМ'ЯТІ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(наукові керівники – к.мед.н., ас. Смандич В.С., ас. Лозюк І.Я.)

Симуляційна медицина була розроблена з метою якісного оволодіння та вдосконалення практичних навичок і роботи в команді у випадку надання екстреної домедичної та медичної допомоги, уникнення помилок у подальшій практиці. Студенти Буковинського державного медичного університету мають чудову можливість за допомогою штучно створених імітованих клінічних ситуацій з використанням сучасного навчального обладнання відпрацювати конкретні практичні навички при відсутності заподіяння шкоди здоров'ю людини. Саме регулярне та багаторазове повторення сприяє утворенню умовно-рефлекторних зв'язків і формує м'язову пам'ять, що є одним із найважливіших компонентів успішного рятування життя.

Поняття «м'язова пам'ять» має чимало трактувань. Е.Герінг вважав, що будь-який подразник залишає своєрідний матеріальний відбиток – фізіологічний слід, що відображається у наступному відтворенні. У роботах Р.Семона матеріальний відбиток порівнюється з енергетичними змінами матерії – енграмами. В той самий час І.Павлов стверджував, що рухова пам'ять утворюється на основі закріплення умовно-рефлекторних зв'язків руху і складних динамічних поєднань післядій процесів

збудження (динамічного стереотипу) [1]. П.Анохін підкреслював важливу роль акцептора дії, який завдяки певним зворотним зв'язкам утворює механізми формування пам'яті. Ці зв'язки впливають на етапні розбіжності і кінцевий збіг бажаного результату з отриманим на побудову пам'яті [2]. За П.Рудиком, зміст полягав у м'язових образах вивчених рухів, м'язово-рухових уявленнях форми, величини швидкості, амплітуди рухів, їх послідовності, темпу та ритму [3]. Відпрацьовується саме інерція рухів.

У результаті довільної та тривалої діяльності немінних функцій на основі аферентного синтезу відбувається кодування рухової інформації в еталон-моторну програму дій. Багаторазове успішне виконання моторної програми (позитивне підкріплення умовно-рефлекторних зв'язків) породжує з психологічної точки зору відчуття впевненості у собі, в оволодінні виконавчою технікою (вміннями і навичками), а з фізіологічної – формує руховий динамічний стереотип, який знімає смисловий динамічний контроль за пусковими імпульсами для кожного руху виконавського акту, таким чином розширюються способи коригування виконавчими діями [4]. Якщо медичний працівник довго не повертається до своєї практичної діяльності, то у нього з'являється відчуття, що він розучився виконувати певну навичку. Це означає, що пропріоцептивний образ розпався і його потрібно відновлювати.

Отже, ретельне та регулярне відпрацювання навичок студентами в нашому симуляційному центрі формує, розвиває та закріплює м'язову пам'ять. Як наслідок, з кожним днем покращується якість та своєчасність надання допомоги у реальному житті. Спостерігається позитивна динаміка у чисельності врятованих осіб в рази.

Використані джерела:

1. Павлов И.П. Избранные произведения. – М.: Госполитиздат, 1949.

2. Анохин П.К. Ориентировочный рефлекс и ориентировочно исследовательская деятельность. – М., 1958.
3. Рудик П.А. Психология. – М., 1976.
4. Ильин Е.П. Умения и навыки: нерешенные вопросы // Вопросы психологии. – 1986. – № 2. – С. 138-148.

Васюк А.Є.

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ РЕГУЛЯТОРІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – ас. Гуменна А.В.)

Актуальність. Сучасні європейські студенти беруть активну участь у забезпеченні якості вищої освіти, яке здійснюється, зокрема, через органи студентського самоврядування. Водночас в Україні функціонування інституцій студентського самоврядування досить малоефективне, оскільки вони залишаються у повній залежності від адміністрації ЗВО. Наразі проблема слабкості інституту студентського самоврядування на теренах нашої країни потребує оперативного вирішення. На актуальності розвитку студентського самоврядування як важливого фактора в системі вищої освіти послідовно наголошується в комюніке Всесвітньої конференції з вищої освіти «Нова динаміка вищої освіти та науки для соціальної зміни та розвитку», де акцентується увага на «забезпеченні активної участі студентів в академічному житті, зі свободою висловлювання і правом організації».

Мета. Визначити роль студентського самоврядування в забезпеченні поступального розвитку вищої освіти в Україні. Розглянути шляхи вирішення проблеми дискримінації молоді в забезпеченні становлення успішного функціонування університетської структури.

Основна частина. Молодь, навчаючись в університеті та беручи безпосередню участь у Студентському самоврядуванні, не лише отримує знання в обраній професійній галузі, але й формує активну громадянську позицію. Студент починає думати глобальніше і намагається визначити, які проблеми існують в окреслених розміром університету масштабах, з котрими зіштовхуються члени спільноти. Тобто студентське самоврядування є плацдармом для виховання майбутніх лідерів з високим рівнем соціальної відповідальності та розумінням концепції сталого розвитку, що є однією з основних цілей самоврядування.

Молодь бере участь у розробці законодавчих актів у системі освіти, об'єднується у різноманітні громадські організації, метою яких є встановлення прозорості діяльності університету.

Така участь розглядається не тільки як додаткова гарантія адекватності освітніх послуг, а й як чинник соціалізації молоді, зростання її політичної та правової культури й суспільної активності, що дозволяє студентам на практиці ознайомитися з функціонуванням навчального закладу (через участь у підготовці та прийнятті певних рішень у межах ЗВО) і системою представницької демократії.

Але, на жаль, нормативно-правові акти, якими регулюється діяльність органів студентського самоврядування в Україні, не повною мірою актуальні в нашій державі. Невиправдано абстрактною виглядає норма абзацу із Закону України «Про вищу освіту», в якій встановлюється квота не менш як 10% на представництво у вищому колегіальному органі громадського самоврядування ЗВО для «виборних представників з-поміж осіб, які навчаються у вищому навчальному закладі». Така невизначеність формулювань у ній створює підґрунтя для зловживань із боку адміністрації ЗВО, зокрема залучення осіб, які були обрані самою ж адміністрацією в інший спосіб. Розмір квоти демонструє бажання обмежити кількість представників

студентського самоврядування мінімально можливими за законом десятьма відсотками.

Істотною проблемою залишається індіферентність студентської спільноти у ставленні до багатьох актуальних проблем студентського самоврядування. Це можна пояснити недостатньою поінформованістю студентів щодо можливостей їхньої участі у таких заходах. Сьогодні мало хто зі студентів усвідомлює, яким чином студентське самоврядування може покращити їхнє становище чи вирішити конкретні проблеми.

Для подальшого розквіту освітнього процесу в нашій країні необхідно вжити певних заходів для удосконалення роботи студентського самоврядування, серед них такі, як:

1. Активізація роз'яснювальної роботи серед студентів про можливості студентського самоврядування, впровадження проєктів і програм обміну досвідом із європейськими та світовими закладами вищої освіти;

2. Визначення чітких критеріїв механізму реалізації ст. 40 Закону України «Про вищу освіту».

Висновок. На основі викладеного можна зробити висновок, що студентське самоврядування є рушійною силою реформування сфери освіти. Участь в таких організаціях допомагає студентам виходити за межі свого особистісного простору та виховувати у них лідерські якості. Саме тому в нашій країні необхідно удосконалити цю сферу діяльності для покращення навчального процесу та для підготовки максимальної кількості конкурентоспроможних працівників.

Використані джерела:

Режим доступу: <https://niss.gov.ua/doslidzhennya/gumanitarniy-rozvitok/studentske-samovryaduvannya-yak-faktor-optimizacii-navchalnogo???history=0&pfid=1&sample=7&ref=0>

Вересоцька М.А., Матвійчук С.М., Кондратова А.С., Гойло Ю.Б.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СИМУЛЯЦІЙНОМУ ЦЕНТРІ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

Сьогодні, в умовах карантину, пов'язаного з потенційно тяжкою гострою респіраторною інфекцією, яка викликана коронавірусом COVID-19, симуляційне навчання стало як ніколи актуальним. У зв'язку з тим, що студенти не мають можливості контактувати з реальними пацієнтами та відпрацьовувати на них свої практичні навички, роботизована техніка, манекени, муляжі, дороговартісні апарати, активна участь в імітованій клінічній ситуації із залученням тьюторів та викладачів-інструкторів є прекрасною альтернативою для розвитку індивідуальних вмінь.

Проте виникає питання, чи не стане це для майбутніх лікарів однією з причин менше цінувати людське життя. Адже манекен гумовий, то і болю відчувати не може, тому він сприймається студентом як нежива лялька, а весь симуляційний сценарій – гра і ніякої відповідальності нести не потрібно.

Однак, згідно з результатами численних досліджень, які проводилися в цій сфері, було визначено, що кількість і якість практичних навичок, отриманих під час тренінгів, була значно більшою, ніж у роки навчання у закладі вищої освіти, коли симуляційні центри ще не були такими поширеними.

Насправді ж під час відпрацювання сценарію студенти переживають як ніколи реальні емоції, які часто супроводжуються типовими фізіологічними реакціями, такими як почервоніння, тремор рук, підвищена пітливість. Усі співробітники симуляційного центру забезпечують такі умови, щоб студент вийшов зі своєї зони комфорту та потрапив у те середовище, яке чекає на нього в майбутньому. Тобто важливо підготувати його до стресу та напруги, які супроводжують лікаря в критичних

ситуаціях. Симуляційне навчання стимулює опановувати емоції, а також позитивно впливає на професійний і особистісний розвиток.

Крім того, симуляційний центр надає унікальну можливість вивчення станів, які рідко зустрічаються у практиці молодого лікаря, та таких, які загрожують життю. Важливим є також те, що під час відпрацювання сценарію можна здобути не лише практичні навички, а й вдосконалювати індивідуальні вміння та взаємодію в команді, що є невід'ємною частиною лікувального процесу.

Великою перевагою симуляційного навчання є і те, що досвідчені викладачі діляться своїм неоціненним практичним досвідом, а тьютори, які проходять спеціалізоване навчання та бездоганно виконують різноманітні ролі в симуляційних сценаріях, допомагають створити окремі клінічні ситуації, які нічим не відрізняються від реальних.

Саме така злагоджена робота дозволяє відчувати себе частинкою чогось масштабного і грандіозного, розглянути усі можливі варіанти розвитку подій, вивчити якомога більше патологічних станів не лише теоретично, а й уміти застосовувати свої знання на практиці. Це і є та мотивація, яка змушує вчитися і самовдосконалюватися щодня.

Гальченко Л.В., Огороднік Р.М., Райда В.В.

СИМУЛЯЦІЙНИЙ СЦЕНАРІЙ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ДОВЕДЕННЯ НАВИЧКИ ДО АВТОМАТИЗМУ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

По суті питання можна сказати, що симуляційне навчання в сьогоdnішній медичній галузі є потужним інструментом сучасної медичної освіти, а симуляційні сценарії значно підвищують інтерес як студентів, так і лікарів-інтернів до оволодіння

практичними навичками, підвищують їх спроможність реалізовувати ці вміння у подальшій професійній діяльності.

В наш час симуляційні технології розглядають як методи удосконалення клінічної освіти, скорочення тривалості навчальних програм і підвищення їхньої інтенсивності без ризику для пацієнтів.

Популярність симуляційних тренінгів та симуляційних сценаріїв продовжує зростати, що підтверджує їхній позитивний вплив на швидкість засвоєння, оновлення та підтримання певних навичок у студентів та лікарів-практиків. Такі тренінги допомагають визначати першочерговість дій у визначеній клінічній ситуації, модернізувати роботу лікарів та середнього медичного персоналу, підвищити ефективність роботи в команді та відшліфувати вміння чітко розподіляти обов'язки в команді, а також значно підвищують навички комунікації як з пацієнтом, так і з оточуючими. Зазвичай до складання сценарію можуть бути залучені як студенти, так і викладачі, під час «мозкового штурму» народжуються ідеї для тренінгів, розвивається творче мислення та поглиблено освоюються всі нюанси навчальних дисциплін.

Варто акцентувати увагу на тому, що участь у симуляційних медичних сценаріях допомагає учасникам таких сценаріїв уникати помилок як у практичній діяльності, так і в командній взаємодії у майбутній професійній діяльності, адже вони мають змогу, роблячи помилки, вчитися на них, що є своєрідним містком між науково обґрунтованою теорією та реальною практикою медичної діяльності.

Крім того, цікаві симуляційні сценарії активують психологічні механізми формування клінічного мислення та мотивації до самовдосконалення, доводять навички до автоматизму.

Гойло Ю.Б., Боришкевич В.С., Кондратова А.С., Вересоцька М.А.

**РОЛЬ ЦЕНТРУ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ
У ВІДПРАЦЮВАННІ НАВИЧОК НАДАННЯ
ДОПОМОГИ В АКУШЕРСТВІ ТА
ГІНЕКОЛОГІЇ У СТУДЕНТІВ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

Готовність надавати медичну допомогу у клінічній ситуації є основою підготовки спеціалістів у сфері охорони здоров'я. Досвід практичної роботи є найбільш цінним у формуванні цих знань та вмінь. На жаль, не завжди за роки студентства, та й лікарської діяльності, фахівець може практично досягнути всі можливі варіанти патологічних станів у пацієнтів. Для цього на допомогу приходить симуляційна медицина – флагман у відпрацюванні навичок для студентів та лікарів. Впровадження методик симуляційної медицини допоможе відпрацювати і ті навички, які необхідні для певних ситуацій, що трапляються не часто, але все ж вимагають готовності.

Застосування таких технологій в акушерстві та гінекології на базі центру симуляційної медицини Буковинського державного медичного університету дозволяє відпрацювати основні навички: тактика ведення пологів, оцінка важкості післяпологових кровотеч, алгоритми надання допомоги. Для студента важливо неодноразово побачити та зреагувати в невідкладній ситуації, що не завжди вдається в реальному житті. Симуляція патологічного стану, неодноразове повторення та можливість переглянути в записі дії студента з метою оцінки їх правильності та корекції неточностей допоможуть відпрацювати автоматизм допомоги. Зниження можливого ризику для студента і реального пацієнта допомагає виключити фактор страху перед наданням допомоги і сконцентрувати увагу на конкретних діях.

При веденні післяпологових кровотеч студенти на основі проходження симуляції можуть оцінити тяжкість кровотечі – візуальна оцінка (найбільш наближена до реальної ситуації); виявити основну причину кровотечі – тактика «4Т» – атонічна кровотеча (тонус), коагулопатія (тромбін), затримка частин посліду (тканина), травма; оцінити тяжкість стану пацієнтки (за допомогою моніторів вітальних функцій) та надати допомогу (застосування медикаментозних та немедикаментозних засобів).

Можливості використання манекенів дозволяють відпрацювати навички базових маніпуляцій – постановка венозного доступу, методики введення ліків, забезпечення кисневої підтримки, проведення кюретажу матки, бімануального масажу матки, накладання швів на ушкоджені тканини.

Не менш важливим є відпрацювання навичок командної роботи, адже під час проведення симуляції в такій ситуації перебувають кілька студентів, поділених за ролями – акушер-гінеколог, анестезіолог-реаніматолог, неонатолог, медична сестра. Ще одним пунктом є навички спілкування з пацієнткою та її родичами, вміння доступно та толерантно пояснити необхідність певних маніпуляцій та дій. Цей момент теж можливо відпрацювати у різноманітних варіаціях на базі центру симуляційної медицини Буковинського державного медичного університету.

Введення набутих знань та вмінь в реальну клінічну практику не складає труднощів, адже можливості центру симуляційної медицини дозволяють реалізувати ситуацію найбільш наближено до справжнього патологічного процесу. Це допоможе підготувати майбутніх спеціалістів до практичної лікарської діяльності.

Дацків С.М., Шутак Л.Б.

ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ПОЛЬЩІ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – доц. Шутак Л.Б.)

За останнє десятиліття в Польщі відбулися численні зміни в системі вищої освіти, зокрема це активне впровадження студентського самоврядування у закладах вищої освіти.

Студентське самоврядування в Польщі не залежить від адміністрації вишів чи міністра освіти. Для підтримки своєї діяльності студентські організації отримують фінансування від університетів, крім того, студенти безпосередньо сплачують певні внески органам студентського самоврядування.

У вишах працюють колегіальні органи (сенат, ради факультетів), а також одноосібні органи, зокрема ректор і декани, виборними органами є колегія виборців, якщо вона передбачена в статуті. До складу сенату ЗВО входять студенти, які повинні становити не менше 10% від усіх його членів.

Органи студентського самоврядування приймають рішення щодо розподілу коштів призначеними органами закладу вищої освіти на студентську діяльність. Існують деякі відмінності в структурі студентського самоврядування, але спільними рисами є поділ влади на законодавчу, виконавчу та судову. Щороку до студентського парламенту проводяться вибори, в яких беруть участь студенти денної та заочної форм навчання, аспіранти і докторанти. Голосування відбувається таємно, за допомогою бюлетенів. Усі бажаючі можуть бути присутніми під час підрахунку голосів. Кандидати чи групи кандидатів формують команди і проводять передвиборчі кампанії, які дуже нагадують «Oktoberfest» (студентський жовтневий фестиваль). Перші 27 кандидатів, які набирають найбільше голосів, входять до складу ради студентського самоврядування (університетського парламенту).

На першому засіданні рада студентського самоврядування обирає голову правління, яке зазвичай формується у складі до 10 осіб). Ці студенти можуть бути штатними працівниками і отримувати заробітну плату (близько 1000 злотих на місяць).

Засідання ради проводиться щонайменше раз на місяць і є відкритим, тобто всі бажаючі можуть взяти в ньому участь. Повідомлення про його проведення за кілька днів до цього вивішується на дошку оголошень.

Студентське самоврядування в Польщі бере свій початок ще з 80-х рр. XX ст. Метою його функціонування є вплив студентського середовища на керівництво вишу. Як результат було сформовано першу неформальну владу – студентський парламент Польщі.

Основним завданням студентського парламенту є представлення студентської спільноти в органах державної влади Польщі.

Отже, органи студентського самоврядування формують незалежну студентську спільноту, яка бере активну участь у процесах управління закладами вищої освіти Польщі.

Використані джерела:

Режим доступу:

<http://academy.gov.ua/ej/ej11/txts/10kmovop.pdf???history=0&pfid=1&sample=7&ref=0>

Дуда К.В., Лучик Є.Р., Сокорська В.О.

**ВПЛИВ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ
НА ПІДВИЩЕННЯ МЕДОБСЛУГОВУВАННЯ
МЕДСЕСТЕР**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна
(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

Висококваліфіковані медичні сестри – це запорука якісного медичного обслуговування. Саме тому сучасна система охорони здоров'я вимагає компетентних спеціалістів, які повинні досконало володіти клінічним мисленням, фундаментальними й спеціальними знаннями, здібностями та професійними навичками конкретних діагностичних і лікувальних маніпуляцій.

Навчаючись лише за традиційною системою підготовки, при якій медична сестра може відмінно знати теоретичну частину, стає неможливим відтворення більшості практичних маніпуляцій через етико-деонтологічні, морально-етичні та законодавчі обмеження, а також є неможливим ознайомлення з усім діапазоном клінічних ситуацій та станів через відсутність «тематичних» пацієнтів. Тому в системі охорони здоров'я широко впроваджується симуляційне навчання з використанням різноманітних муляжів, тренажерів та віртуальних симуляторів. Використання симуляційних технологій дає змогу:

- Без ризику для пацієнтів отримати клінічний досвід.
- Неодноразово відпрацювати практичну навичку до автоматизму.
- Відпрацювати певні алгоритми надання медичної допомоги при рідкісних і загрозливих для життя станах.
- Припускати помилок у навчанні, але уникати їх у реальній практичній діяльності.
- Об'єктивно оцінити рівень майстерності з метою досягнення більш високого рівня.
- Підвищити інтерес до процесу навчання.

- Підвищити засвоюваність навчального матеріалу, якість та ефективність навчального процесу.

- Уникнути переживань під час перших самостійних маніпуляцій.

- Стати компетентним і відповідальним працівником.

Отже, симуляційна медицина є важливою частиною підвищення професійної компетентності та медобслуговування медичних сестер, а також допомагає розвинути креативність мислення, удосконалити особисті якості та підвищити готовність до практичної діяльності.

Жданюк Т.С., Огороднік Р.М., Райда В.В.
**СИМУЛЯЦІЙНА МЕДИЦИНА ЯК ЧАСТИНА
ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ
«ЛАПАРОСКОПІЧНА МЕДИЦИНА»**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

За даними Американського інституту медицини щороку в США від лікарських помилок помирає від 40 000 до 98 000 пацієнтів, тобто шанс померти від лікарської помилки становить 1 - 300 (ВООЗ). Зростання механізації процесів та обсягу хірургічних навичок і в той самий час збільшення кількості медикаментозного лікування захворювань призводить до невідповідності рівня кваліфікації медичного персоналу та вимог до нього. Лапароскопічні методи лікування в хірургії є невід'ємною частиною практики сучасного хірурга. Саме тому існує потреба у включенні тренінгів з лапароскопічної хірургії до освітнього процесу лікарів-інтернів та практикуючих лікарів [1].

Метою нашого дослідження було вивчити вагомість доклінічної підготовки лікарів-інтернів з використанням ендоскопічних симуляцій, а також проаналізувати важливість об'єктивної оцінки практичних навичок у цій галузі.

Зазвичай практична підготовка вітчизняних хірургів відбувається безпосередньо за операційним столом під наглядом досвідчених лікарів, але все-таки з ризиком для пацієнтів. Саме тому серед ряду методів освоєння практичних навичок, які існують сьогодні, симуляційна медицина посідає одне з перших місць. Враховуючи необхідність підготовки університетами професійних лікарів, які будуть відповідати світовим стандартам, навчальні заклади повинні організувати програму підготовки лікарів-інтернів у сфері ендохірургії [1; 4].

Перспективним і добре відомим у всьому світі є курс FLS (Fundamentals of Laparoscopic Surgery), який є обов'язковим для проходження післядипломної освіти у Північній Америці та у ряді європейських країн. На рахунок ефективності цього курсу у канадському університеті Макгілла було проведене рандомізоване сліпе дослідження, яке показало покращення у кілька разів практичних навичок тренованої групи порівняно з контрольною групою. Навчання за допомогою симуляцій зменшує тривалість перших 10 лапароскопічних операцій, проведених інтернами, на 58% та знижує кількість помилок у 3 рази [2].

Проблему з суб'єктивністю оцінювання навичок можна вирішити використовуючи віртуальні симулятори лапароскопії, які оцінюють рівень підготовки та прогрес в отриманих навичках, на відміну від їх дешевших аналогів «коробкових» тренажерів, де оцінку і контроль засвоювання навичок проводить фахівець [3].

Симуляційні технології лапароскопічної хірургії є актуальним і перспективним напрямом навчання лікарів-хірургів, який повинен активно вводитись в освітній процес, використовуючи для цього досвід зарубіжних колег.

Використані джерела:

1. Вережкин А. Е. Симуляционное обучение эндохирургов // Медицинское образование и профессиональное развитие. – 2012. – №. 3 (9).
2. Sroka G. et al. Fundamentals of laparoscopic surgery simulator training to proficiency improves laparoscopic performance in the

operating room—a randomized controlled trial // The American journal of surgery. – 2010. – Т. 199. – №. 1. – С. 115-120.

3. Горшков М.Д., Логвинов Ю.И. Принципы построения обучающего симуляционного курса по основам лапароскопической хирургии // Виртуальные технологии в медицине. – 2015. – №. 1. – С. 16-23.

4. Veligotskyu O.M. et al. Симуляційне навчання в лапароскопічній хірургії // Reports of Vinnytsia National Medical University. – 2016. – Т. 20. – №. 1 (2). – С. 303-306.

Меланчук В.В., Лучик Є.Р., Сокорська В.О.

РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ У РЕАНІМАЦІЙНИХ

ЗАХОДАХ ДЛЯ ПЕДІАТРІВ-НЕОНАТОЛОГІВ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

У зв'язку з тим, що невідкладні стани у дітей трапляються рідше, ніж у дорослих, підготовка спеціалістів педіатрів-неонатологів у невідкладній допомозі має недостатньо високий рівень. Існує дослідження, яке показує, що при зупинці серця у дітей позагоспітально виживає 13%, а госпітально – 27%. На даний час більшість спеціалістів-педіатрів-неонатологів отримують досвід у невідкладних станах безпосередньо в критичних ситуаціях. Використання симуляційних методів для підготовки медичного персоналу різних спеціальностей здатне змінити поточний рівень якості знань [1-3].

Метою статті є дослідити ефективність використання методів симуляційної медицини в підвищенні якості знань педіатрів-неонатологів.

В США були проведені дослідження, де впродовж року кожного місяця реалізовували навчання дитячої реанімації з

використанням симуляторів високої точності. Кожен сеанс мав 2 сценарії невідкладної допомоги, які записувались на відео для подальшого аналізу. Як наслідок – правильність виконання завдань збільшилась [4].

Також були проведені симуляційні тренінги без попередження. Несподівано, перед стандартними навчаннями, для медичного персоналу провели сорок чотири симуляційні групові та індивідуальні завдання з дитячої реанімації у вісімнадцятих відділеннях невідкладної допомоги по всій Північній Кароліні. Через шість місяців була проведена оцінка збережених навичок і знань: результат показав покращення виконання завдань як у групі, так і індивідуально.

Отже, симуляційна практика для спеціалістів у невідкладних станах у педіатрії є ефективним методом розвитку, підтримки навичок і підвищення готовності до реанімаційних заходів.

Використані джерела:

Режим доступу:

1. Trainor JL, Krug SE. The training of paediatric residents in the care of acutely ill and injured children. *Arch Pediatr Adolesc Med*(2000) 154:1154–9. doi:10.1001/archpedi.154.11.1154
2. American Heart Association, American Academy of Pediatrics. Pediatric Emergency Assessment, Recognition, and Stabilization. Provider Manual. eBook Edition. Available from: <https://ebooks.heart.org/product/pediatricemergency-assessment-recognition-stabilization-provider-manual-short-titleif-needed-pears>. Accessed: June 13, 2012.
3. Donoghue AJ, Nadkarni VM, Elliott M, Durbin D. Effect of hospital characteristics on outcomes from paediatric cardiopulmonary resuscitation: a report from the national registry of cardiopulmonary resuscitation. *Paediatrics* (2006) 118(3):995–1001. doi:10.1542/peds.2006-0453
4. Falcone RA, Daugherty M, Schweer L, Patterson M, Brown RL, Garcia VF. Multidisciplinary paediatric trauma team training

using high-fidelity trauma simulation. J Pediatr Surg (2008) 43:1065–71. doi:10.1016/j.jpedsurg.2008.02.033

5. Hunt EA, Heine M, Hohenhaus SM, Luo X, Frush KS. Simulated paediatric trauma team management: assessment of an educational intervention. Pediatr Emerg Care (2007) 23(11):796–804. doi:10.1097/PEC.0b013e31815a0653

Молинь Л.Р., Огороднік Р.М., Райда В.В.

РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ТА СТАНОВЛЕННІ СТУДЕНТА-МЕДИКА ЯК ГАРМОНІЙНОГО КОМУНІКАТИВНОГО ІНДИВІДУУМА

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(наукові керівники – к.мед.н., ас. Смандич В.С.,
к.мед.н., ас. Хлуновська Л.Ю.)

Основною метою практично орієнтованого навчання студентів-медиків є освоєння ними методів клінічного обстеження та діагностики хвороб, а також формування в майбутніх лікарів клінічного мислення. Проте якість підготовки медичних кадрів залежить не тільки від засвоєної теорії, але й від уміння використовувати вивчене в практичній діяльності.

Стрес, брак досвіду, юридичні аспекти взаємодії лікаря та пацієнта – це ті чинники, які мають безпосередній вплив на якість навчання молодих спеціалістів. Інтерактивні методи навчання, які вважаються інноваційними, альтернативою традиційним методам, стають все більш необхідними в педагогічній теорії і практиці. Це пов'язано з тим, що їх впровадження в процес навчання надає великі можливості для ефективного розвитку пізнавальної сфери студентів, стимулює активність і підвищує ступінь їх суб'єктності на заняттях, розкриває творчий потенціал, сприяє розвитку професійного мислення, адже студент повинен відреагувати на ситуацію, змодельовану під час симуляції, так, як він реагував би в реальному житті. Перевагою таких методів є мінімізація

психологічних втрат з боку пацієнтів, що могли б бути спричинені помилками під час курації або недостатнім рівнем комунікативної компетенції майбутніх лікарів.

Методи симуляційного навчання дозволяють не лише закріпити та засвоїти матеріал остаточно, але й першочергово скерувати на вивчення цього матеріалу. Незалежно від спрямованості професійної діяльності, під симуляцією розуміють імітацію, реалізацію моделі ймовірної реальної ситуації. Демонструє ефективність також використання методів візуалізації, специфіка яких передбачає у підсумку активізацію уваги студентів та вдосконалення навичок аудіювання і говоріння, оскільки зорове сприйняття нового матеріалу сприяє більш чіткому розумінню сенсу вивченого. Рольова гра як один з видів інтерактивного навчання дозволяє вдосконалювати комунікативні навички та розвиває вміння з опорою на ситуативні візуальні об'єкти самостійно шукати джерела інформації, орієнтуватися в змодельованих умовах конкретного акту комунікації.

Найважливіше, що студент у процесі активізації симуляції на занятті самостійно досягає позитивного результату, вибудовує персональну систему, готується до типових комунікативних ситуацій професійної спрямованості. Одним із варіантів реалізації рольової мовної гри і є симуляційне навчання. Вміле застосування інтерактивних технологій допомагає викликати інтерес до досліджуваного матеріалу, підвищити ефективність засвоєння та розвинути самостійність і креативність мислення, що в свою чергу дозволяє приймати та відстоювати ефективні, нестандартні рішення в стандартних й складних професійних ситуаціях.

Отже, практика впровадження симуляційного навчання надає значні можливості для формування комунікативних умінь, навичок роботи в колективі, співпраці, розуміння студентами командного духу, сприяє формуванню толерантного ставлення до колег, а також розвитку професійної компетентності загалом.

Використані джерела:

Режим доступу:

http://repo.knmu.edu.ua/bitstream/123456789/15253/4/%D0%A1%D0%B8%D0%BC%D1%83%D0%BB%D1%8F%D1%86%D1%96%D0%B9%D0%BD%D0%B5%20%D0%BD%D0%B0%D0%B2%D1%87%D0%B0%D0%BD%D0%BD%D1%8F_%20D0%BA%D0%BE%D0%BD%D1%84%202016.pdf???history=0&pfid=1&sample=24&ref=0

Петрів У.М., Щербата І.В., Лучик Є.Р., Сокорська В.О.
**ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИМУЛЯЦІЙНОЇ
МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

Здоров'я наших громадян завтра залежить від якості вищої медичної освіти сьогодні. Саме тому підготовка вмотивованих і грамотних спеціалістів медичної допомоги є вкрай важливою. В умовах стрімкого розвитку інноваційних технологій та доказової медицини, впровадження в практику роботи закладів охорони здоров'я нових методів лікування і діагностики захворювань, новітніх інформаційних і сучасних телемедичних технологій, що дають змогу працювати в єдиному професійному світовому чи європейському просторі, на часі гостро стоїть питання про перспективи розвитку сучасної медицини, а саме її симуляційної складової.

Реформування медицини в Україні потребує підготовки якісного медичного персоналу, котрий здатен поєднувати в собі теоретичні знання з фундаментальних наук з володінням сучасними технологіями та інноваціями і практичними навичками. Це говорить про те, що необхідним є впровадження в систему вищої медичної освіти компетентного підходу до

підготовки фахівців. Тобто – теоретичну підготовку та засвоєння лікарських навичок у центрах симуляційних технологій і підготовку практичних навичок у клінічних лікувальних установах.

Нині основна увага в медицині зосереджується на компетентному підході до навчання. Першочергово, для досягнення цієї мети, потрібно запроваджувати програми, методи яких навчають не тільки теоретичної складової, а й практичної. Тому треба зосередити увагу на активних методах навчання, оскільки вони є найбільш дієвими і результативними. Отже, виходячи із нагальних проблем сучасної охорони здоров'я, важливим є пошук нових шляхів підвищення якості медичної освіти та активне впровадження перспективних новітніх технологій у структуру медичної освіти. Тому створення симуляційних центрів на більшості профільних кафедр є необхідним заради підвищення професійного рівня майбутніх і працюючих лікарів, оскільки застосування симуляційних моделей та фантомів у навчанні задовольнить потреби досягнення їх певних компетенцій.

Симуляційне навчання не тільки дозволяє студентам та працівникам медичної галузі якісно оволодіти практичними навичками, а й навчає взаємодіяти медиків як з пацієнтами, так і з колегами, що сприяє розвитку комунікативності в командній роботі. Робота з фантомами і симуляторами надає впевненості та дає змогу вдосконалити навичку шляхом постійного повторення із розбором помилок під постійним контролем викладача. Завдяки цьому, в роботі з реальними пацієнтами мінімізується стрес, що, в свою чергу, позитивно впливає на засвоєння матеріалу і дає мотивацію на подальше навчання та розвиток.

Використані джерела:

Режим доступу:

http://elib.umsa.edu.ua/bitstream/umsa/13595/1/Kovalyov_Suchasni_pidhodi.pdf???history=0&pfid=1&sample=16&ref=0

Ходаковський В.С., Гринкевич Л.Г.

**СИМУЛЯЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ КОНТЕНТ
НАДАННЯ ОСВІТНІХ ПОСЛУГ ЗАДЛЯ
БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ
ЛІКАРІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – ас. Гринкевич Л.Г.)

Система безперервного професійного розвитку (БПР) для лікарів – це сучасний підхід до професійного вдосконалення лікаря. Замість формального навчання лікарі будуть постійно розвивати свої компетенції. Особливо це актуально для лікаря-стоматолога, бо, як відомо, з кожним днем з'являються нові технології та інновації у медичній сфері, а особливо у стоматології, які дозволяють краще та швидше діагностувати різні патології та знайти способи їх лікування.

Метою закладів вищої освіти є надання сучасного контенту освітніх послуг у новітньому інноваційному форматі, які б зацікавили практикуючих лікарів саме отримувати професійні компетентності на базі ЗВО, з галузі 22 Охорони здоров'я. На базі симуляційного центру БДМУ практикуються тренінги, стажування, майстер-класи – це і є поглиблення професійних знань, умінь та практичних навичок у роботі відповідно до їх спеціальності і посади, а також – можливість перейняти досвід у колег.

Окрім відвідування кваліфікаційних курсів, лікарі мають змогу переглядати на просторах інтернету навчальні відео, вебінари, моніторити ринок нових розробок та ідей від інноваційних виробників світового класу, відвідувати виставки, брати участь у конгресах і конференціях, а також у майстер-класах.

На таких заходах є можливість дізнатися про особливості лікування, вибір матеріалів за певних ситуацій, діагностики, адже, як відомо, невід'ємною частиною діагностики є використання

додаткових методів обстеження, таких як: рентгенологічні, транслюмінісцентні (Kavo Diagnosam) методи, електроодонтодіагностика, тому що загальні методи дослідження дають можливість виявити лише 40% каріозних уражень зубів ротової порожнини, а 60% залишаються прихованими.

За допомогою різноманітних конгресів, з'їздів та наукових конференцій є можливість розвиватись студентам та лікарям, щоб спільною роботою досягнути кращих результатів у медицині та стоматології зокрема.

Доклавши зусиль, можна стати затребуваним спеціалістом у своїй справі, бути конкурентоспроможним лікарем, який досягає своєї мети та отримує заслужений результат своєї праці, а найголовніше – задоволених пацієнтів. Такого успіху допомагають нам досягти найкращі викладачі Буковинського державного медичного університету, які докладають багато зусиль, щоб студенти мали насагу до навчання, можливість відпрацювати практичні навички на основі навчально-тренінгового центру симуляційної медицини, діляться напрацьованими роками досвідом, і за це все ми дуже вдячні.

Юзвик І.С., Огороднік Р.М., Райда В.В.

СИМУЛЯЦІЙНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДЛЯ НАДАННЯ ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

Мета: оцінити ефективність застосування симуляційного навчання (СН) для покращення професійної підготовки студентів-медиків у наданні екстреної медичної допомоги.

У час науково-технічного прогресу медицина проявляє себе наукою, яка постійно йде вперед. З'являються нові технології надання екстреної медичної допомоги (ЕМД), нова апаратура. У зв'язку з цим постійно змінюються вимоги до медичних працівників, які надають ЕМД.

За «класичною» схемою освіти частину заняття студенти можуть працювати біля ліжка хворого. Але це не дає можливості студенту сформувати чіткий алгоритм дій в екстрених випадках. Відповідно, коли у майбутньому працівник потрапляє у таку ситуацію, він не може діяти послідовно, чітко, якісно, без паніки. Симуляційна медицина дозволяє змоделювати максимально реалістичну ситуацію і на ній відпрацювати стійкий алгоритм дій.

Однією з найпоширеніших форм СН є командні заняття. На базі навчально-тренінгового центру симуляційної медицини Буковинського державного медичного університету проводяться практичні заняття для студентів-медиків. Зокрема, студенти 4-6 курсів займаються відпрацюванням різних симуляційних сценаріїв: навичок з надання серцево-легеневої реанімації (СЛР), реєстрації електрокардіограми (ЕКГ), надання невідкладної допомоги при гострій кровотечі тощо.

Командні заняття найбільш ефективно проявляють себе під час відпрацювання СЛР та надання ЕМД при травмах (переломах, вивихах, пораненнях тощо). Під час моделювання таких ситуацій студент може відчути рівень своїх практичних навичок роботи в

команді, спроможність мобілізувати свої сили та навички для надання ЕМД.

Досить часто на базі нашого симуляційного центру проводяться семінари-тренінги. За допомогою такої форми СН студенти набираються нового досвіду, вдосконалюють практичні навички, дізнаються про нові методи, обмінюються інформацією. Адже така форма навчання може проводитися з працівниками швидкої медичної допомоги, практикуючими лікарями, співробітниками поліції або інших рятувальних служб.

Найпоширенішою формою СН, яка використовується нашим симуляційним центром під час різноманітних конференцій, а також під час засідань гуртка, є проведення майстер-класів. Вони передбачають засвоєння кожним студентом теорії і практичного відпрацювання навичок, а також оцінку дотримання алгоритму дій від викладача. Ця форма вважається ефективною при відпрацюванні навичок надання ЕМД, зокрема тимчасової зупинки кровотечі, забезпечення прохідності дихальних шляхів, проведення СЛР, використання внутрішньокісткового доступу (командні заняття, майстер-класи, семінари, тренінги, змагання), є високоефективною системою практичної підготовки студентів медичних вишів.

Висновки:

1. Командні заняття, майстер-класи, семінари-тренінги є високоефективними формами практичної підготовки студентів-медиків.

2. За допомогою симуляційного навчання студент може чітко відпрацювати алгоритми надання екстреної медичної допомоги в різних ситуаціях на муляжах, які за будовою максимально подібні до будови людського тіла.

Андрич М.В., Філіп Ю.Л.

«ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ: ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ»: НОВИЙ ФУНКЦІОНАЛ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ

Чернівецьке вище професійне училище радіоелектроніки,
Чернівці, Україна

Інформаційний бум, який охопив людство в останні десятиліття, підсилив розуміння того, що просто володіння інформацією вже недостатньо для підкорення світу; тепер треба володіти лише правильною інформацією, уміти виділяти суттєве й цінне серед безлічі новин, якими щодня повняються ЗМІ й соціальні мережі. Водночас інформаційний простір масово почав наповнюватися маніпулятивним контентом і дезінформацією, спрямованими на невідготовленого споживача. Щоб уберегти суспільство від таких загроз, необхідно змалечку вчити дітей свідомо послуговуватися інформацією та виховувати в них критичне мислення. Така ситуація ставить нові виклики перед сьогочасною освітою, зумовлює зміни її мети та завдань. Питання медіаграмотності не є новим; його, наприклад, торкався у своїх роботах ще Жан Бодріяр, викриваючи симуляційний характер медіареальності та стверджуючи, що масмедіа віддаляють людину від соціальної дійсності [1, с.120]. В Україні, яка разом з усім світом переживає інформатизацію різних сфер життя, також розуміють важливість медіаосвіти та інфомедійної грамотності, тому неодноразово ця тема стає предметом досліджень вітчизняних науковців (В.Іванов, О.Волошенюк, Л.Кульчицька, Т.Іванова). У 2016 р. Президією Національної академії педагогічних наук України було схвалено нову редакцію Концепції впровадження медіаосвіти в Україні, що переносить наукові напрацювання в практичну площину й декларує спрямованість освітньої галузі на актуальні цілі [4].

З метою визначення рівня медіаграмотності учнівської молоді та її розуміння важливості дотримання інформаційної гігієни нами було проведено анкетування учнів Чернівецького вищого

професійного училища радіоелектроніки. У тестовій формі респондентам було запропоновано відповісти на відкриті запитання. Завданням було з'ясувати, чим для учнів є медіа: джерелом інформації чи розваг – і наскільки критично ставляться наші респонденти до того, що вони «споживають». Отримали наступні результати:

- по-перше, майже 80% опитаних узагалі не замислювалися над поняттям медіаграмотності. Для учнів це новий термін, якого вони не розуміють, а тому й не зовсім усвідомлюють, навіщо їм це;

- по-друге, більшість опитаних дізнається новини через соціальні мережі, розважальні канали, ток-шоу, рекламу. Перевіряють інформацію всього лише 16% учнів. Усі інші учасники просто споживають готовий продукт, не замислюючись ні про джерело його походження, ні про мету створення;

- по-третє, більшість опитаних не цікавиться офіційними джерелами інформації, оскільки не особливо прагне з'ясувати правдивість чи фейковість новини. Вони не вважають дезінформацію небезпечною. Переважна більшість респондентів також переконана, що ЗМІ на їхню думку не впливають, що вже є небезпечною тенденцією, але майже всі опитані вважають, що інформацією можна маніпулювати.

Підсумовуючи результати, можна стверджувати, що обізнаність учнів про важливість медіаграмотності є досить низькою, що, безперечно, впливає і на засвоєння інструментів критичного аналізу інформації. У зв'язку з цим постає гостра проблема формування медіакомпетентності учнів.

Висновки. Отже, сьогодні медіаграмотність – це не просто компетенція, а нагальна потреба навчити учнів орієнтуватися в медіапросторі, оскільки вони навіть не усвідомлюють, наскільки небезпечно загубитися в ньому і споживати все, що вони чують і бачать, не ставлячись до цього критично.

Використані джерела:

1. Бодріяр Ж. Симулякри і симуляція / пер. з фр. В.Ховхун. – Київ: Основи, 2004. – С. 117-128.
2. Вправи, які розвивають навички інфо-медійної грамотності / Матеріали, розроблені в рамках проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність», що виконується Радою міжнародних наукових досліджень та обмінів (IREX) за підтримки Посольства США та Великої Британії у партнерстві з Міністерством освіти і науки та Академією української преси.
3. Інтеграція інфо-медійної грамотності у навчальний процес. Навчально-методичні матеріали проєкту «Вивчай та розрізняй: інфо-медійна грамотність». – Київ: IREX в Україні, 2019-2020 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: bit.ly/IREX-L2D-Int.
4. Концепція впровадження медіаосвіти в Україні (нова редакція) [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://mediaosvita.org.ua/book/kontseptsiya-vprovadzhennya-mediaosvity>.

Пенюк М.В., Зорій Н.І.

ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ТА ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ БДМУ ЯК ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

Громадянська освіта передбачає насамперед формування навичок демократичного волевиявлення. Студентське самоврядування у закладах вищої освіти забезпечує захист прав та інтересів студентів в усіх сферах діяльності та є своєрідною школою демократії, зокрема у проведенні процедури виборів представницьких та виконавчих органів.

Вибори представницьких та виконавчих органів студентського самоврядування університету здійснюються на основі Положення «Про студентське самоврядування в БДМУ»,

які організовує та проводить Студентська виборча комісія (далі – СВК). Варто зазначити, що студентів, членів СВК затверджує Конференція студентів університету, своєю чергою СВК організовує підготовку та проведення виборів. СВК є незалежним студентським об'єднанням, в діяльність якого ніхто не має право втручатися.

З метою забезпечення публічності СВК створює можливість для ознайомлення студентів зі списками, передвиборними програмами кандидатів на посаду голови Студентської ради, членів Студентської ради, студентського декана, відомостями про кандидатів; роз'яснює студентам порядок голосування, у тому числі порядок заповнення виборчих бюлетенів; оприлюднює підсумки голосування та результати відповідних виборів. Усі рішення СВК висвітлюються на офіційному вебсайті Студентської ради університету. Кожен студент-виборець, здійснюючи волевиявлення, має право подати до СВК заяву, скаргу тощо, яка розглядається упродовж трьох днів з дня її надходження.

Студенти – члени СВК не можуть претендувати на виборчі посади представницьких та виконавчих органів студентського самоврядування БДМУ. Процедура проведення виборів передбачає добровільність участі студентів у виборах. Члени СВК виступають гарантами збереження таємниці змісту волевиявлення конкретного виборця. Організація виборів проводиться відповідно до Правил проведення виборів представницьких та виконавчих органів студентського самоврядування БДМУ.

Вимоги до кандидатів усіх рівнів затверджується Студентською виборчою комісією. Підготовка організації і проведення голосування та підрахунок голосів студентів здійснюються на студентських виборчих дільницях, що утворюються Студентською виборчою комісією. Відповідно на кожній дільниці утворюється студентська дільнична виборча комісія, яка забезпечує організацію підготовки та проведення виборів у межах відповідних студентських виборчих дільниць, є

тимчасовою на момент проведення виборів представницьких та виконавчих органів студентського самоврядування. Для підготовки та проведення прямого таємного голосування представницьких та виконавчих органів студентського самоврядування СВК складає попередні списки студентів-виборців по факультетах та фахового коледжу БДМУ. СВК запрошує студентів (не пізніше ніж за 10 днів до початку проведення виборів) на студентські виборчі дільниці, форму запрошення схвалює на засіданні. Студент-виборець має право ознайомитися з попереднім списком виборців у приміщенні студентської виборчої дільниці та перевірити правильність внесених до нього відомостей.

Інформація, що міститься в документах, поданих до СВК для реєстрації кандидатів, є відкритою і може оприлюднюватися на офіційному вебсайті Студентської ради. Інформаційне забезпечення виборів включає інформування виборців про адресу приміщення для голосування, дату та час голосування; процедуру голосування та спосіб заповнення виборчого бюлетеня.

Голосування проводиться у приміщеннях, в яких обладнані кабінки для таємного голосування та визначені місця видачі виборчих бюлетенів і встановлення виборчих скриньок. Таким чином, виборче право кожного студента БДМУ реалізується в умовах свободи волевиявлення та на основі принципів демократії, що дає можливість студенту в подальшому брати участь у виборах всіх рівнів та здійснювати свідомий вибір.

Vladyslav Stoika, Svitlana Semenenko

**COOPERATION BETWEEN TUTOR AND STUDENT
GOVERNMENT AS A FACTOR OF SUCCESSFUL
INTERACTION IN REGULATING THE QUALITY OF
EDUCATION**

Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

Student government is a form of educational work created on the initiative of students and aimed at developing capacity in various fields. Formation of an active life position, responsibility and other qualities that will help the student in the future are the main goal of Student Government. The functions of Student Government are aimed at meeting the needs of students in communication, protection of their own interests, and achievement of personal goals. Student Government works systematically, independently, purposefully and independently, which distinguishes it from all other activities.

The tutors are faced with the task of forming a spiritual and moral culture in the core of the modern system of student education. In some contemporary people material values often dominate over spiritual ones. It is especially important to focus on the development of this awareness during the student years, when young people have an intensive process of development and formation of personality. During this period the tutor must help them develop moral norms of behavior in society an active life position, promote the development of their professional skills.

The tutor should pay special attention to educating students in the values of health and a healthy lifestyle, the health of others. Due to this, students get an initial idea of the role of physical culture and sports for human health, knowledge of the possible negative impact of bad habits on health. An important role in the team is played by informal, personal relationships, which are formed spontaneously on the

basis of common interests, sympathy for each other, emotional attractiveness. On their basis, communities are often formed that

oppose themselves to the team. Tutors and Student Government should not allow the team to be divided into closed groups, and conflict situations should be prevented. To form friendly relations in the team it is necessary to use more emotionally rich forms of work with students, to organize evenings, excursions, hikes, amateur performances, to hold sports games and competitions.

Therefore, educational work must be based on the ideas of humanism, include the education of spirituality, to promote the creative potential of students, which will allow them in their future work to find a way out of a difficult situation with a non-standard solution. In this case, the most important will be the spiritual values that will have a future professional and specialist, because they will have a very strong impact on the professional development and activities of students in the future, their attitude to work and professional duties.

СЕКЦІЯ 2

Гресько А.М., Павлюк В.Г.

ТЕЛЕМЕДИЦИНА ЯК ОДИН З КОМПОНЕНТІВ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗАХВОРЮВАНЬ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

У зв'язку зі стрімким розвитком сучасних технологій у медицині є потреба у вивченні та застосуванні їх в системі закладів вищої медичної освіти. Діагностика, лікування, профілактика та вивчення досвіду майбутніми фахівцями в сфері медицини набуває нового значення та є перспективним з огляду на інноваційні та високотехнологічні засоби у лікуванні та профілактиці хвороб.

Одним із варіантів використання новітніх технологій у світі є телемедицина. Це віддалений комплекс заходів та дій з надання медичної допомоги і використанням засобів дистанційного зв'язку. Вперше цей термін офіційно був використаний в 1974

році, а застосував на практиці канадський лікар Альберт Ютрас (1959 р.), якому вдалося поширити відеозображення з лікарні на свій домашній приймач. Невдовзі він сформував телемедичну систему. Щоб здійснити телерадіологічну діагностику, відбулося з'єднання двох лікарень в Монреалі.

Більша частина всієї сфери ринку телемедицини (46%) розташована сьогодні у США, наступними є Канада, Китай, Данія, Естонія, Фінляндія, Франція й Італія, Польща. В медичному середовищі України телемедицина стала буденною дійсністю. Завдяки їй ми можемо отримати безліч нових можливостей, яких не було до появи ІТ технологій та гаджетів. Однією із переваг у цьому напрямку є перспектива щодо відправлення лікарю результатів аналізів у повідомленні і таким чином не витрачати час на поїздку тощо.

Відповідно до епідеміологічних умов, які склалися на сьогодні, все більше закладів вищої медичної освіти України приєднуються до структури дистанційних відеоконсультацій. Це дає можливість співпраці лікарів з колегами в надзвичайних випадках, а також вберегти здоров'я пацієнтів та лікарів. До прикладу, цього року на основі всеукраїнської системи «Поліклініка без черг» запроваджено спеціальний механізм онлайн-консультацій пацієнтів. Таким чином, населенню стають доступними нові можливості для зміни системи охорони здоров'я на краще, і попит на телемедицину при цьому зростає.

Проте є ряд невирішених проблем, серед яких: недостатня поінформованість про ефективність телемедицини серед населення, відсутність мотивації лікарів до застосування у роботі телемедичних інструментів, недоліки нормативно-правової бази, перебої в роботі інтернет-каналів, які можуть призвести до неякісного зображення; але найбільше – обмеження в апаратно-технічному забезпеченні. Та попри це, ми пропонуємо застосування телемедицини в Буковинському державному медичному університеті, а саме під час дистанційного навчання.

Це допоможе студентам відпрацювати належним чином практичні навички, добре засвоїти навчальний матеріал.

Отже, необхідно створювати відповідну інфраструктуру телемедицини, і хоча з використання засобів цифрової медицини ми ще перебуваємо на початковому етапі, проте сьогодні вже можливо знайти лікаря, записатися на онлайн-прийом чи укласти декларацію через мобільний додаток.

Використані джерела:

<https://medinet.com.ua/telemedysyna-y-sviti>

Денежко А.В., Гринкевич Л.Г.

**ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТІВ ТА
РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ В
ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ
(ESG) В СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО
ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА БДМУ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – ас. Гринкевич Л.Г.)

У рамках Болонського процесу забезпечення якості вищої освіти декларується як найважливіший орієнтир політики європейських держав у сфері освіти. В умовах розвитку та реформування системи вищої освіти України зростає увага до її якості як ключового фактора успіху в контексті інтеграції в Європейський освітній простір. Внутрішнє забезпечення якості належить до елементів акредитації освітніх програм. У свою чергу, Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, яке здійснює акредитацію, рекомендує для розробки системи внутрішнього забезпечення якості освіти (ВЗЯО) та регламентних документів опиратись на «Стандарти та рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти» (ESG).

Метою роботи є порівняльний аналіз відповідності параметрів і конфігурацій інституційної політики системи ВЗЯО БДМУ сучасним європейським стандартам та рекомендаціям щодо забезпечення якості вищої освіти.

Основою стратегічного менеджменту БДМУ щодо інституційних механізмів та політики забезпечення якості є «Положення про систему забезпечення якості освітньої діяльності університету та якості вищої освіти», де визначені основні принципи діяльності ВЗЯО.

Втілення ESG в систему ВЗЯО БДМУ передбачає:

- залучення ключових стейкхолдерів до розробки, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітніх програм;
- студентоцентризований підхід до навчання, викладання та оцінювання шляхом впровадження та вдосконалення гнучких освітніх траєкторій;
- якісну освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів, зокрема через діяльність інституту кураторства, тьюторства, медико-психологічного центру та динамічний розвиток інформаційних систем (вебсайта, сервера дистанційного навчання Moodle, електронного журналу, телеграм-каналів);
- наявність необхідних матеріально-технічних ресурсів для організації освітнього процесу;
- посилення кадрового потенціалу університету: наукова діяльність викладачів, підвищення кваліфікації, забезпечення наповнення навчальних курсів;
- публічну діяльність університету через офіційний сайт та акаунти в соціальних мережах.

В результаті порівняльного аналізу відповідності механізмів інституційної політики системи внутрішнього забезпечення якості БДМУ сучасним європейським стандартам якості вищої освіти (ESG) можна зробити висновок, що створена в Буковинському державному медичному університеті система ВЗЯО функціонує

успішно та різновекторно, орієнтуючись на Європейський простір вищої освіти, тим самим закладаючи базис для формування і зміцнення культури якості в академічному середовищі.

Використані джерела:

Режим доступу:

1. https://scienceandeducation.pdpu.edu.ua/doc/2011/1_2011/2.pdf???history=0&pfid=1&sample=8&ref=0
2. <https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2020/03/polozhennya-pro-sistemu-zabezpechennya-yakosti-osvitno%D1%97-diyalnosti-sistemu-vnutrishnogo-zabezpechennya-yakosti.pdf???history=0&pfid=1&sample=20&ref=0>
3. <http://education-ua.org/ua/articles/430-zovnishnya-otsinka-yakosti-vishchoji-osviti-v-ukrajini-shcho-mozhe-buti-zmineno???history=0&pfid=1&sample=47&ref=2>

Калістру Х.В., Гарвасюк О.В.

СВІТОВИЙ ДОСВІД ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна
(науковий керівник – ас. Гарвасюк О.В.)

На сучасному етапі розвитку освіти ключовим завданням є підвищення її якості. Отримання якісної освіти забезпечить компетентність, конкурентоспроможність та здатність випускника успішно здійснювати професійну діяльність. В країнах Європи та в США застосовуються різні методи підходу до оцінки якості освіти як за участі здобувачів освіти, так і за допомогою зовнішнього контролю.

У Франції результати університетських перевірок та оцінка академічного рівня широко публікуються в засобах розповсюдження інформації, даючи можливість як державі, так і суспільству судити про якість закладу вищої освіти (ЗВО), в

цьому полягає забезпечення централізованої системи вищої освіти в країні.

У скандинавських країнах існує велика різноманітність у способах зовнішньої оцінки. Так, у Норвегії, наприклад, основна увага приділяється всебічній оцінці освітнього процесу та навчальних програм ЗВО. Процес оцінки проводиться відповідальними організаціями та фінансово підтримується урядом країни. У Швеції основний акцент робиться на розробку сучасної інфраструктури ЗВО. У Фінляндії якість освіти ґрунтується на принципі зовнішнього оцінювання, а також проводиться самооцінка ЗВО. У Данії перевірка якості надання освітніх послуг проводиться зовнішніми організаціями, які фінансуються урядом. Цікаво, що результати самооцінки ЗВО ґрунтуються на інформації, одержуваної зовнішніми експертами.

В Англії процес оцінювання якості вищої освіти поступово переходить від участі зовнішніх організацій до процедури самооцінювання. Отже, в європейських країнах переважає державна система оцінки вищої освіти, де сама держава виступає гарантом високоакадемічного рівня здобувачів освіти. Без сумніву, така система має багато переваг та є ефективною.

Варто відзначити існування у Франції так званого державного знака якості, яким володіють визнані державою ЗВО. Державний контроль якості вищої освіти дозволяє ряду французьких ЗВО видавати подвійні дипломи – державний та іноземний. У згаданому форматі найбільш розвинута система оцінювання якості освіти ЗВО функціонує у Великобританії та Голландії.

Оцінка якості освіти є складовою частиною процесу викладання та отримання знань. Недостатньо тільки проводити оцінку якості освіти, отримані результати повинні застосовуватися для того, щоб ЗВО та викладачі могли б поліпшити якість надання освітніх послуг.

Усе більше й більше американських університетів приходять до висновку, що довгострокові багатовимірні дослідження є ефективнішими порівняно з одноразовими одномірними

дослідженнями. Саме тому опитування думки здобувачів освіти, різноманітні анкетування, інтерв'ю за участі студентів різних курсів та факультетів, систематичне рейтингування роботи викладачів ЗВО, аналіз успішності студентів за результатами тестів, періодичні перевірки та удосконалення навчальних програм, вивчення діяльності випускників є важливими засобами отримання корисної інформації та зворотного зв'язку.

Опираючись на досвід інших країн, оцінювати якість надання освітніх послуг видається можливим із врахуванням усіх залучених ланок у процес навчання та викладання. Таким чином, запровадження періодичного анкетування, опитування здобувачів освіти та високий рівень професорсько-викладацького складу ЗВО забезпечать удосконалення системи вищої освіти.

Використані джерела:

1. Якість вищої освіти: теорія і практика: навчально-методичний посібник / за наук. ред. А.Василюк, М.Дей; кол. авторів: А.Василюк, М.Дей, В.Базелюк (та ін.]; НАПН України, Університет менеджменту освіти. – Київ; Ніжин: Видавець ПП Лисенко М.М., 2019. – 176 с.

Саука Е.О.

ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА ІННОВАЦІЙНО-СИМУЛЯЦІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ЯК СВІТОВА ПРАКТИКА

РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – ас. Гринкевич Л.Г.)

Підвищення якості освітнього процесу у закладах вищої освіти України та інших країн безперечно забезпечується координованою роботою викладачів та здобувачів освіти як під час аудиторних занять, так і у позааудиторний час. Позааудиторна робота впродовж навчально-виховного процесу є одним із ключових елементів самореалізації студентів та опанування ними

«Soft Skills» навиків, що є важливою ланкою сучасного суспільства та сучасного студентського самоврядування зокрема.

Буковинський державний медичний університет (БДМУ) використовує таку світову практику регулювання питань та вдосконалення якості освіти, як функціонування студентських наукових гуртків на базі клініко-теоретичних кафедр університету. Робота гуртків реалізується проведенням як групових форм співпраці студентів, так і індивідуальних робіт як теоретичного, так і клінічного напрямку. Завдяки наявності фантомних класів у центрі симуляційної медицини та інноваційних технологій «COSMIT» на базі БДМУ робота гуртків, зокрема гуртка кафедри дитячої стоматології, вдосконалюється з використанням новітніх фантомів для відточення практичних навичок і закріплення опанованого теоретичного матеріалу. Такий різновид практики ефективно реалізується під час проведення засідань, занять та семінарів, лекцій та майстер-класів у контексті групової та індивідуальної роботи гуртків. Це забезпечує досягнення такого рівня якості освіти, що відповідає стандартам та вимогам світової практики регулювання цього питання й вирішення цієї проблеми. Можливість відточення практичних навичок та стоматологічних маніпуляцій у симуляційному центрі під час роботи стоматологічного гуртка значно покращує рівень підготовки майбутніх фахівців названого профілю, що стимулює студентів активно залучатися до роботи гуртка і, як наслідок, підвищує рівень якості здобутої освіти випускників стоматологічного факультету.

Підсумовуючи вищесказане, на сьогодні робота студентського наукового гуртка як практична діяльність регулювання питань якості освіти опановує сучасні ефективні методи покращення рівня фахової підготовки студентів. Це дозволяє розглядати діяльність гуртків як один із потенційних інструментів оптимізації навчально-виховного процесу закладів вищої освіти та підготовки конкурентоспроможних фахівців на світовому ринку праці.

Вербицька О.Ю.

ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Полтавський державний медичний університет,

Полтава, Україна

(науковий керівник – викл. Клепець О.В.)

Актуальність. Студентське самоврядування, відповідно до письмових джерел, бере свій початок від заснування перших європейських університетів. І саме студентське самоврядування можна трактувати як передумову розвитку громадянського суспільства та парламентських демократичних традицій. Відзначимо, що оптимізація навчального процесу в університетах, соціалізація молоді та формування в них управлінських та комунікативних навичок, розвиток політичної культури молодого покоління прямо залежать від ефективної діяльності інституції студентського самоврядування у вишах. Беручи до уваги вагоме соціальне, освітнє, культурне значення студентського самоврядування, з'являється необхідність більш детального вивчення засад його функціонування в Україні із врахуванням досвіду країн зарубіжжя, що дозволить виокремити перспективи удосконалення цього напрямку суспільних відносин.

Мета роботи: дослідити особливості функціонування студентського самоврядування в Україні та інших країнах світу у порівняльному аспекті.

Методи дослідження: аналіз, синтез, порівняння, систематизація та узагальнення літературних даних із проблеми.

Результати. Основою діяльності студентського самоврядування у нашій державі є Закон України «Про вищу освіту» від 1 липня 2014 р., де, зокрема, передбачено, що правовий статус органів студентського самоврядування (ОСС) на основі принципів автономії закладів вищої освіти та академічної свободи повинен бути закріплений у статуті ЗВО. У всіх вишах України самоврядування здійснюється на рівні групи, курсу,

спеціальності (факультету), структурних підрозділів закладу вищої освіти. Традиційними є такі форми студентського самоврядування, як старостат, студентський ректорат, студентські ради тощо.

В Україні також діють національні та місцеві об'єднання органів студентського самоврядування. Існує практика створення громадських рад із числа представників студентських самоврядувань на національному рівні. Аналіз досвіду функціонування студентського самоврядування в Україні та в інших країнах (Велика Британія, Франція, США, Німеччина, Польща) показує, що студентське самоврядування за кордоном має деякі відмінності від вітчизняного: ширші повноваження ОСС; фінансування діяльності ОСС з боку адміністрації закладу вищої освіти; відповідне забезпечення ОСС приміщеннями, технікою, засобами зв'язку; надання ОСС статусу юридичної особи; прямі й таємні вибори до ОСС; відсутність студентських профспілок; вищий авторитет студентства й традицій студентського самоврядування у суспільстві.

Висновки. Отже, студентське самоврядування є формою самоорганізації студентів, самостійною громадською діяльністю, механізмом представництва й відстоювання своїх прав, що забезпечує можливості самореалізації студента як відкритої, цілеспрямованої та освіченої особистості. Ефективність діяльності ОСС залежить не тільки від позиції самого студентства, але й від обумовленого історичними й національними особливостями стилю його взаємодії із адміністрацією ЗВО та державними інституціями.

Кондратова А.С., Вересоцька М.А., Гойло Ю.Б.
**РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ У ФОРМУВАННІ
МОТИВАЦІЇ ДО ОБРАНОГО ФАХУ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к. мед. н., ас. Смандич В.С.)

Сьогодні мотивація студента-медика відіграє важливу роль як для успішності в навчальній діяльності, так і для становлення майбутнього спеціаліста.

Формування професійної мотивації студента є важливим фактором його конкурентоспроможності на ринку праці, який потребує нової концепції підготовки фахівців. Саме такою концепцією володіє симуляційна медицина. Це принципово новий, практично орієнтований підхід до медичної освіти, тісний зв'язок навчання з практикою і максимальна реалістичність клінічних ситуацій та навичок. Нині в кар'єрному зростанні лікаря ключовими умовами є уміння самостійно здобувати необхідні знання, застосовувати їх на практиці та нести відповідальність за результати своєї праці. Тому у студентському віці робота над мотивацією повинна стати систематичною та наполегливою. Основною ознакою професійної спрямованості є становлення професійної домінанти у свідомості студента, усвідомлення себе як суб'єкта професійної діяльності. При цьому важливо, щоб мотивація була внутрішня, щоб студент знаходив у ній задоволення найбільш глибоких пізнавальних потреб. Симуляційні технології здатні забезпечити усвідомлення себе як одиницю професійної діяльності, одночасно втілюючи потреби як у практичних навичках, так і в соціальній та психологічній потребах, надає інформативні ресурси, а також створює діаду «лікар-пацієнт» та формує нове уявлення щодо колегіальних відносин, показуючи взаємопідтримку та командну роботу. Мотивацію до обраного фаху зведено до основної тріади: інтерес, самооцінка професійної здатності та обов'язок. Інтерес і бажання

покращити результати своєї діяльності спонукають до більшої концентрації на навчанні, водночас збільшують соціальну активність та ефективно впливають на мотивацію. Усвідомлення студентом суспільної користі від власної участі, переживання відповідальності за працю, готовність до подолання труднощів як моральних, так і фізичних є мотивом обов'язку у виборі професії. Симуляційні тренінги – штучно створені життєві ситуації, в яких є можливість проявити і професійні навички, і відповідно відчуті власну відповідальність за чуже життя. Як результат, у студентів формується перспектива в часі, уявлення себе в майбутньому в ролі успішного фахівця, а найголовніше – емоційна готовність.

Отже, професійна мотивація особистості є системою цілей та потреб, що спонукають студента до активного засвоєння знань, свідомого ставлення до професії. А використовуючи новітні симуляційні технології, можна підготувати професійно компетентного фахівця, здатного і готового застосувати в клінічній ситуації свої знання і практичні навички.

Онуфрійчук Я.А., Осипенко В.А.

ВПЛИВ COVID-19 НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н. Осипенко В.А.)

Організація освітнього процесу під час пандемії COVID-19 – одна з основних проблем, з якою зіткнулась не одна країна, в тому числі й Україна. На сьогодні освітній процес із дистанційними технологіями набагато покращився порівняно з початком його запровадження.

Мета дослідження – встановити основні проблеми та питання щодо організації навчання студентів в умовах пандемії COVID-19.

Теоретичну основу для дослідження становили публікації з міжнародних видань (Оуен П.Холл) та праці українських науковців щодо здійснення інноваційних рішень за порівняно

короткий проміжок часу й запровадження дистанційних технологій (С.Бережна, І.Прокопенко), онлайн-опитування студентів та викладачів університетів.

Студенти нашого часу – це покоління, яке звикло до сучасних технологій, тому впровадження дистанційної форми навчання на них майже ніяк не вплинуло. Адже дистанційні ресурси і так були частково введені в освітній процес. На багатьох платформах можна було знайти різну інформацію, яка дуже допомагала у навчанні. Проте повний перехід на дистанційне навчання застав усіх зненацька. Під час таких змін з'явилося багато проблем, які потребували негайного рішення. Оскільки наша система освіти не була готова до таких змін, потрібно було дуже швидко знаходити вирішення. Перш за все, це стосувалось технічних питань університетів. Адже дистанційних ресурсів було замало для проведення повноцінного навчання. Викладачі могли лише заочно оцінити студентів за допомогою тестових завдань, виконаних презентацій, рефератів та різних видів самостійної роботи. Тому всі університети почали шукати та створювати платформи для покращення процесу навчання, щоб викладачі змогли донести всю інформацію студентові не просто скинувши матеріал, а також щоб вони змогли її обговорити та вирішити деякі питання. Було створено багато онлайн-кімнат, де викладачі могли спілкуватись зі студентами і мали змогу оцінити їхні знання. Університети розпочали велику роботу з вдосконалення свого технічного забезпечення.

Проте згодом виник ще ряд проблем, пов'язаних із запровадженням дистанційної форми, «так звані» психологічні проблеми студентства. Адже з початком пандемії, з часом, коли потрібно тримати дистанцію, студенти повністю забули про живе спілкування. І якщо раніше відвідування пар, прихід на лекції надавали можливість живого спілкування, то тепер із цим виникають проблеми. Студенти як ніколи зрозуміли, що їм не вистачає зустрічей з друзями, відвідування пар, живого спілкування з викладачами, адже набагато простіше зрозуміти

матеріал, який ти сприймаєш "вживу", аніж сприймати через екран свого гаджета.

Ще однією із проблем стало ставлення студентів до навчання. Відомо, що необхідна сильна мотивація для того, щоб навчатись самостійно, без допомоги викладача, як це було раніше. Одним із важливих факторів є сприятливий мікроклімат, створений для кращої роботи студента, а також психологічна підтримка з боку викладачів, важлива для кращої мотивації студента до навчання.

Отже, можна зробити такі висновки: початок пандемії COVID-19 має як ряд недоліків, так і переваги, що вплинули на навчальний процес студентів. Серед переваг це вирішення технологічних проблем університетів, покращення дистанційних ресурсів. А серед недоліків варто виділити психологічні проблеми, які зумовлені зменшенням живого спілкування студентів між собою та викладачами.

Olena Mulyk

**THE ROLE OF SIMULATION TRAINING IN
PREPARING STUDENTS AND DOCTORS FOR
PROVIDING EMERGENCY MEDICAL CFRE**

Bukovinian State Medical University,

Chernivtsi, Ukrain

(Scientific advisor – PhD, Associate Professor Kashperuk-
Karpiuk I.S.)

Relevance. The most widespread illness of the 2020 year is COVID-19. The main symptoms of it are stuffiness, choking, and terrible attacks of dry cough, which sometimes lead to false asphyxiation or spasm of the larynx. The most common consequences of the COVID-19 are thrombosis of the peripheral and major vessels, which can cause cardiac arrest and then death.

According to the national statistics concerning mortality from cardiac arrest, more than 70 000 Ukrainians die each year because of this problem. For comparison, the population of Chernivtsi is 267

thousand citizens. Most of these deaths can be prevented by a well-timed provision of emergency medical care to the patient (artificial lung ventilation, indirect heart massage, airway patency, recognition and care of anaphylactic shock, etc.) before the arrival of specialists.

Purpose of work. Find out and analyze information about the skills and preparation to provide the emergency care according to the universal algorithm for assessing the patient's condition ABCDE medical by students of all years of Medical, Stomatological and Pharmaceutical faculties to evaluate the effectiveness of the use of phantoms, models of the human body during the lessons at departments or the Simulation Center.

Materials and methods of the research. The research was carried out on the basis of Bukovinian State Medical University by online survey because of the pandemic. It was conducted by means of the social network «Instagram» on the official website of the Student Government of Bukovinian State Medical University. The poll lasted for 24 hours.

Students were asked 3 questions. The first was «Do you know what is emergency care?». The second was «Do you know how to provide emergency care?». The last one was «Do you want to learn how to provide qualified emergency care?». They had two alternative answers «Yes» or «No».

Research results. 385 students took part in the survey. According to the survey results, 379 people or 98.4% know what emergency care is, 6 people or 1.6% do not know. 294 respondents or 76.4% know how to provide emergency care, while 71 people or 23.6% do not have these skills. 244 respondents or 63.4% want to master the technique of emergency care or improve skills, and 25 people or 36.3% have a fairly good technique.

Conclusions. The level of preparation of medical students for providing high-qualified emergency care is high because 76.4% of surveyed students can realize the basic methods of emergency care – artificial lung ventilation and indirect heart massage.

The survey involved students who have the opportunity to practically work out these methods on the phantoms and the models of the human body during the lessons at the departments or the Simulation Center, while previous did not. If we compare the results of our survey with previous ones, we should admit that practical training of emergency care is the most useful method for improving and mastering basic techniques of emergency medicine.

Ksenia Rudan, Svitlana Semenenko
**ANALYSIS OF THE REGULATION OF THE
QUALITY OF EDUCATION IN EUROPEAN
PRACTICE AND THE PARTICIPATION
OF STUDENT GOVERNMENT IN IT**

Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor –Svitlana Semenenko)

According to the literature the main guidelines for the European Union at the present stage are learning outcomes, the use of tools such as European standards and guidelines for quality assurance in higher education, the European Diploma Supplement, the introduction of limited procedures for recognition of degrees and qualifications, recommendations and technologies presented in the European Guide to the Recognition of Foreign Education Documents.

European recommendations for external examination included procedures of the university system of quality assurance of education, coordination and approval of external examination procedures, decision-making criteria, compliance of procedures with the goals and objectives of examination, publication of reports, definition of further procedures, periodicity of external examination procedure; research function to identify positive experiences and problems.

European universities have accumulated extensive experience in organizing student government, developed and implemented research projects for future professionals to enter the management activities in order to expand the opportunities for students to participate in

university life. In the context of such innovative development, the main efforts of educational and youth policy are aimed at modernizing the system of higher professional education, promoting the development of the educational system, including student government.

In this regard, in Europe there is a social order for highly qualified professionals with developed competencies, capable of scientific, creative activities, mobility, initiative, self-development and self-realization, independent decision-making, participation in higher education, leisure. Student self-government plays a significant role in shaping this experience of European students.

Olesya Mukan, Nadiia Panasenکو

STUDENT SELF-GOVERNMENT IN FRANCE – AS ONE OF THE KEY LINKS OF IMPROVING THE EDUCATIONAL PROCESS

Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

Each country has its own peculiarities in the organization of the structure of student self-government, because it is an integral part of the connection of students with the university administration, and is a key element that ensures the improvement of the educational process.

To improve Ukrainian student government, it is necessary to study the experience of other countries and the possibility of its implementation, taking into account Ukrainian traditions.

The model of student self-government organization in France is quite interesting. Universities operate at the expense of the Administrative Council, the Scientific Council and the Council for Education and University Life. Elections to these bodies are held every 2 years – for students, and once every 4 years – for teachers.

At the national level today in France the following is created:

- the Federation of General Student Associations, which includes 1,400 associations united within about thirty student federations and thirty one-profile associations;
- Organization of assistance and protection of students;

- National Union of Students of France – protects the material and moral rights of students;

- National Interuniversity Union – a youth organization.

Students who are members of these councils have the right to establish the rights and responsibilities of students, their political and trade union freedoms, to introduce new specialties, to improve the living conditions of students and the quality of education. It is also quite interesting to create syndicates. Student unions are formed at the university and regional levels, which are merged into national ones. Among them are: the Federation of Student Unions, the Union of Solidarity, Unitary and Democratic Students, the Federation of Children of the Republic, the National Confederation of Labor, the Confederation of Students.

Thus, taking into account the practice of France, we can conclude that to organize quality and useful student government it is necessary to involve freshmen in active extracurricular activities, because often students come to high school to get only education and remain a passive observer, showing lack of interest in public life, and structure of student self-government organization.

Soni Mudit, Iryna Popova
**EXPERIENCE AND NEW APPROACHES FOR
IMPROVING
ONLINE TEACHING OF MORPHOLOGICAL
DISCIPLINES AT MEDICAL UNIVERSITY**

Bukovinian State Medical University

Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Professor Tsyhykalo O.V., Chairman of the
Department of Histology, Cytology and Embryology

Department of Histology, Cytology and Embryology)

Nowadays epidemiological conditions have made higher medical establishments face the fact that online learning is not only an additional tool for obtaining education but sometimes may be the only way to acquire it. That is why quality of online learning (both practical and theoretical) is crucial for raising the next generation of medical professionals. As we focus on Histology and Pathology subjects, we are highly interested in possible ways for improving accessibility of material for students as well as adapt her teaching methodologies for the tutors.

The aim of our work was to analyze existing tools that are used on morphological courses during distant online learning, share our own experience and to find possible ways for their improvement.

One of the problems is representative material that includes microspecimens of human tissue samples which in case of offline classes should be studied by means of microscopic method. For this reason we use previously photographed flashcards of slides: this imitates investigation of normal tissue on different levels of organization. Unfortunately, the cons for this method is the fact that when students get their slides for individual work it is hard for them to find required portions of the tissue on different magnifications on their own, as on flashcards they are already found and labeled for their studying purposes. The pros for this method is the high quality of correct definition of the tissue that is proved by the results of the final exam. Another challenging question for histological classes online is

usage of ultramicroscopic photographs, solving off which is easier as we use previously obtained and processed images from electron microscopes that do not differ from the one that we use off-line. Demonstrable material for Pathology classes are macrospecimens that are previously fixed human organs or organocomplexes – these materials are basically stored at the Departments' Museum and are studied off-line. Alternative for this challenge is use of photos of macrospecimens demonstrated throughout webinars and discussed within the group.

Apart from these practical disadvantages, there are many incapacibilities of «Google meet» which is a working platform for our webinars and sometimes is not fully capable of hosting a quality meeting required for educational purposes. It is simple and user friendly, but may lack some basic feature sets which enables an educator as well as a student to cross the hurdle of distance education. After all, the best web conferencing app is the one which makes it feel lesser online. Student's feedback on «Google Meet» platform opens up main technical issues of it's usage: questionable connectivity with a large group of individuals; accessibility with other browsers is questionable; meeting sometimes selectively kicks out users and afterwards joining in isn't smooth as well.

СЕКЦІЯ 3

Ющенко Я.О., Єфімчук Д.В.

ПОШИРЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ШЛЯХОМ ПРОСВІТНИЦЬКИХ КАМПАНІЙ У КОНТЕКСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКИ

Українська медична стоматологічна академія,

Полтава, Україна

(наукові керівники – к.мед.н., доц. Назаренко З.Ю.,

к.мед.н., доц. Бойко Д.І.)

Актуальність. Для того, щоб бути конкурентоспроможним на ринку праці, сучасний лікар має бути не лише фахівцем своєї справи із високим кваліфікаційно-освітнім рівнем, а й повинен

орієнтуватися в останніх наукових дослідженнях. Дослідницький шлях студенти можуть розпочати ще з перших курсів шляхом участі у наукових конференціях та конгресах. Однак актуальною проблемою сучасної науки постає проблема дотримання академічної доброчесності у студентських наукових роботах.

Метою дослідження стало оцінити показники поширеності надмірної частки текстових запозичень під час написання тез за результатами студентської наукової роботи серед здобувачів освіти українських ЗВО та її зв'язок з активністю просвітницької кампанії.

Матеріали та методи. Нами було проведене анонімне опитування 432 здобувачів вищої освіти з різних ЗВО України шляхом заповнення онлайн-форми з метою перевірки обізнаності студентства щодо форм академічної недоброчесності та частоти проведення просвітницьких заходів у їхньому ЗВО. Для оцінки зв'язку між частотою просвітницьких заходів та відсотком студентів, що порушують принципи академічної доброчесності, було використано результати студентів УМСА та публічні дані студентського наукового товариства про відсоток робіт, яким було відмовлено в участі у студентських конференціях внаслідок надмірного відсотка текстових запозичень.

Результати. Проведене дослідження продемонструвало, що до форм академічної недоброчесності 64,1% студентів не відносять списування, 53,4% – перефразування і 22,6% – використання результатів наукового керівника. З метою покращення здобуття якісного освітнього рівня, а також удосконалення студентської науки в УМСА було вирішено запровадити проведення лекцій, співбесід про поширення академічної доброчесності у 2018-2020 роках на всіх кафедрах академії. Так, у 2018 році в академії було проведено 2 заходи, спрямовані на поширення інформації про принципи академічної доброчесності, у 2019 році – 7, а в 2020 році – понад 47. За даними студентського наукового товариства у 2018 році було відхилено 16 робіт, у 2019 – 13 робіт та у 2020 – 6 робіт студентів академії. Аналіз динамічних рядів свідчить про

спільну тенденцію та можливий зворотний зв'язок між кількістю проведених заходів і кількістю робіт, відхилених через плагіат.

Висновки. Останніми роками виявлено активізацію інформаційних кампаній по всій Україні, які спрямовані на поширення принципів академічної доброчесності. Доцільність проведення таких просвітницьких заходів підтверджується спільною тенденцією до зменшення кількості робіт, авторам яких було відмовлено в участі у конференції через надмірну частку текстових запозичень. Однак варто розширити існуючі заходи інформацією про різновиди академічної недоброчесності та шляхи уникнення їх використання.

Караван М.Г., Гринкевич Л.Г.

ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІТ ТЕХНОЛОГІЙ З МЕТОЮ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – ас. Гринкевич Л.Г.)

Сприяння інноваціям є пріоритетною політикою науково-освітніх програм більшості країн, які виступають за те, щоб інноваційні досягнення підтримували й у свою чергу сприяли науковому та економічному зростанню. Сьогодні молоді науковці, НПП, здобувачі освіти популяризують академічну доброчесність, але в силу того, що платформи доступу до нових бібліографічних наукометричних баз даних світу є в широкому вільному доступі, інколи зустрічається плагіат. Плагіат можна вважати формою наслідування та повторення, він є глобальним питанням для закладів вищої освіти. Тенденція плагіатаризму є і у вищій освіті – 62% студентів та 40% аспірантів, відібраних за вибіркою з 2002 по 2015 р., визнали плагіат письмових робіт (McCabe, 2017). Велике поширення цієї нечесності створює безпосередню загрозу для цінності освіти, а у випадку аспірантів – академічної дисципліни, в якій вони здійснюють плагіат. Ця зростаюча загроза вимагає

спілкування з приводу важливості академічної доброчесності з боку професорів та адміністрації. На жаль, студенти – це аудиторія, яка може не розуміти значення академічної доброчесності, тому ця проблема для них зазвичай не в пріоритеті. З розповсюдженням технологій, що сприяють плагіату, наукова спільнота повинна активно обговорювати цю проблему.

Однак із розвитком ІТ технологій почали з'являтися зручні, доступні сервіси для перевірки оригінальності тексту. Це, зазвичай, онлайн-сервіси або спеціальні аплікації, які здійснюють пошук плагіату в глобальній мережі. Звісно, якщо існує потреба сканування великих текстів або пошук плагіату здійснюється часто, більшість сервісів попросять оплату за користування, але для звичайного приватного користувача у переважній більшості випадків буде достатньо демоверсії. Враховуючи власні потреби у перевірці текстів на оригінальність, а також потреби колег, які здійснюють наукову й авторську діяльність, ми склали перелік топсервісів для перевірки оригінальності тексту й плагіату.

Edu-Birde – безкоштовна онлайн-платформа для перевірки текстів на плагіат. Для перевірки тексту потрібно його скопіювати і вставити у відповідне вікно, натиснути кнопку «перевірити» і почекати звіт. Можна також завантажити повністю весь документ.

Advego Plagiatius – сервіс розміщений на сайті біржі контенту Advego.com. З його допомогою можна перевірити текст на унікальність онлайн (до 95 тис. символів) або ж завантажити безкоштовну програму Advego Plagiatius – ця система є зручною для перевірки текстів, що мають великий обсяг. Перевірка тексту онлайн може бути як безкоштовною, так і платною. Без реєстрації на сайті можна безкоштовно перевірити текст до 3 000 символів, а після реєстрації – до 5 000. Такий варіант перевірки стане в пригоді тим, хто нечасто працює з текстами і хоче перевірити текст невеликого обсягу. У разі необхідності перевірити великий текст спочатку необхідно завантажити безкоштовну програму.

Etxt Antiplagiat. Біржа контенту Etxt пропонує сервіси, що дозволяють перевірити тексти на унікальність онлайн або за допомогою програми Etxt Antiplagiat, яку можна безкоштовно завантажити і встановити на комп'ютер.

Like-Exactus. Простий у використанні онлайн-сервіс, який дозволяє безкоштовно перевіряти на плагіат академічні тексти. Перевірку можна проводити за роками і видами джерел пошуку (реферати, автореферати, закордонні конференції, зарубіжні журнали та ін.).

UNICHECK (колишня назва – UNPLAG). Сервіс дозволяє перевіряти тексти на плагіат онлайн або завдяки програмному забезпеченню інтегруватися в електронні платформи навчальних закладів (наприклад, Moodle, Google Classroom та ін.). З його допомогою можна безкоштовно перевірити онлайн текст обсягом від 30 до 200 слів.

Plagiarisma. Платформа дозволяє перевіряти тексти і виявляти збіги в Google і Yahoo! Вона є безкоштовною, має онлайн-версію або ж може бути завантажена і встановлена на комп'ютер.

Отже, розвиток сучасних технологій постійно вносить певні зміни в наше життя, в тому числі й у сферу освіти і науки, тому невинний розвиток призводить до загального доступу до інформації в усьому світі. Аплікації, які розробляються для протидії плагіату, значно полегшують виявлення як для самих авторів, так і редакторів та модераторів видань.

Мацюра М.А.

ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЛІКАРЯ–ІНТЕРНА В ЛІКУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., доц. Заволович А.Й.)

Актуальність. Лікар-інтерн бере участь у діагностичній та лікувальній роботі, що унеможливорює уникнення помилок та

потребує ретельного нагляду лікаря-керівника у зв'язку з відсутністю в інтерна лікарської практики.

Мета. Проаналізувати, на яких етапах лікувально-діагностичного процесу у лікарів-інтернів виникають труднощі, які потенційно можуть призвести до помилок і вплинути на лікувально-діагностичний процес.

Матеріали і методи. Всього було опитано 13 лікарів-інтернів різних спеціальностей, які давали відповіді на такі питання:

1. Який вид діяльності у відділенні керівник доручає інтерну?
2. На яких етапах лікувально-діагностичного процесу у лікаря-інтерна виникають питання та труднощі?
3. Які етапи лікувально-діагностичного процесу лікар-керівник коригує у лікаря-інтерна?

Результати. Лікарі-інтерни в повному обсязі виконують діяльність, передбачену посадовою інструкцією. Під час лікувально-діагностичного процесу у лікарів-інтернів виникають певні труднощі в практичній діяльності стосовно діагностики, призначення лікування, належного ведення медичної документації, здійснення оглядів пацієнтів та виконання маніпуляцій.

Висновок. Проведене опитування свідчить: завдяки нагляду лікаря-керівника та його корекції практичної діяльності лікаря-інтерна не допускається виникнення помилок, які можуть негативно впливати на стан здоров'я пацієнта.

Салехі Д.Д.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УМОВАХ КАРАНТИНУ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

Однією з важливих умов якісної професійної освіти є доброчесне і відповідальне ставлення студентів до навчання у ЗВО, усвідомлення цінності отриманих знань, відповідальне безобманне виконання студентами усіх завдань та контролів.

За умов карантину та онлайн-навчання дуже гостро стоїть питання академічної доброчесності. На жаль, впровадження дистанційного навчання супроводжується вираженою тенденцією до збільшення різних рівнів «шахрайства» та проявів академічної недоброчесності порівняно з очними заняттями, що, загалом, негативно відображається на системі вищої освіти.

Метою роботи було виявити можливі причини, які спонукають студентів до академічної недоброчесності, знайти відповіді на питання, що заважає студентам добросовісно вчитись, і які педагогічні вимоги викликають внутрішнє несприйняття.

До найпоширеніших видів академічної недоброчесності за умов онлайн-навчання належать плагіат та списування. За умов дистанційного навчання студенти, перебуваючи по інший бік монітора, позбавлені візуального контролю викладача і тому мають набагато більше можливостей скористатись додатковими джерелами інформації й, відповідно, більшу спокусу це зробити безкарно. Досить частим є використання альтернативних електронних пристроїв для отримання відповідей та обмін інформацією між студентами впродовж заняття чи тестового контролю.

Ускладнення завдань, збільшення їх кількості поряд із урізанням часу тестування викладачами з метою запобігання проявам академічної недоброчесності роблять завдання непосильними для виконання навіть для встигаючих студентів, що в свою чергу мотивує їх обманювати.

Дослідниками з Missouri State University було виявлено, що 57,2% студентів, які навчаються як онлайн, так і очно, погодились з твердженням про використання додаткових джерел для отримання відповідей під час контрольного онлайн-тестування. Викликає стурбованість масовість явища і те, що воно сприймається самими студентами як певна норма поведінки.

Важливого значення набуває створення та впровадження системи заходів для боротьби з академічною недоброчесністю, виявлення шляхів користування академічною нечесністю,

формування у всіх осіб, які беруть участь в освітньому процесі, цінностей індивідуального успіху й пріоритетності особистих інтересів як основи інтелектуальної чесності

Для запобігання та активного виявлення різноманітних форм порушення академічної доброчесності, заклади вищої освіти повинні:

- формувати колектив, який не тільки не сприймає, але й не допускає порушення академічної доброчесності;
- створювати умови нетерпимості до випадків академічної недоброчесності;
- мотивувати студентів до добросовісного, відповідального отримання знань;
- виявляти та притягувати до відповідальності студентів, винних у порушенні академічної доброчесності.

Сюрісь С.П.

**АНАЛІЗ ЗМІН У «ПОЛОЖЕННІ ПРО
СПЕЦІАЛІЗАЦІЮ (ІНТЕРНАТУРУ) ВИПУСКНИКІВ
ВИЩИХ МЕДИЧНИХ І ФАРМАЦЕВТИЧНИХ
ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ III-IV РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ
МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ»**

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., доц. Заволович А.Й.)

Актуальність. Інтернатура – це важливий етап у становленні медика як спеціаліста, тому будь-які зміни, які впливають на цей процес, мають важливе значення як для студентів-випускників, так і для тих, хто щойно переступив поріг закладу вищої освіти. Зміни, які висвітлені у новому положенні, суттєво вплинуть на якість навчання студентів, а також будуть сприяти позитивній динаміці у відборі інтернів на спеціальності.

Матеріали і методи. «Положення про спеціалізацію (інтернатуру) випускників вищих медичних і фармацевтичних закладів освіти III-IV рівня акредитації медичних факультетів

університетів» (за 1994, 1996, 2001, 2019, 2021 роки) і відповідні додатки до положень, Наказ «Про затвердження Переліку спеціальностей та строки навчання в інтернатурі випускників медичних і фармацевтичних вищих навчальних закладів, медичних факультетів університетів» (за 1994, 1996, 2001, 2005, 2007, 2019, 2021 роки).

Метод: диференційний аналіз положення про спеціалізацію (інтернатуру).

Результати. Аналітика впливу проєкту прогнозує більшу варіабельність у виборі спеціальностей для інтерна, полегшену методику вступу до інтернатури.

Висновок. Інтерн може змінити базу проходження з різних причин, відповідно до багатьох нововведень суттєво змінюється процес навчання, створюючи конкуренцію між лікарями-інтернами, що дасть змогу підвищити показник якості освіти у ЗВО і, як наслідок, ми отримаємо відмінних спеціалістів з великим багажем теоретичних знань, практичних навичок та умінь.

Теодорович О.В.

ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА-МЕДИКА В ЛІКУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

Буковинський державний медичний університет

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., доц. Заволович А.Й.)

Сучасний розвиток вищої медичної освіти орієнтований на високоякісних фахівців-медиків, які можуть забезпечити належний рівень медичної допомоги населенню. Важливою умовою активізації лікувальної роботи серед студентів є їх залучення до практичної діяльності, яка безпосередньо пов'язана із засвоєнням та застосуванням отриманих знань. Організація та залучення студентів до лікувальної роботи не є самостійним завданням студента, а виступає одним із завдань для

професорсько-викладацького складу закладу вищої медичної освіти.

Залучаючи студентів до лікувальної роботи, педагоги створюють сприятливі умови для отримання професійних знань студентів-медиків. Але при цьому сам студент повинен чітко усвідомлювати свої права, обов'язки та відповідальність за їх недотримання в лікувальному процесі. Будь-який студент-медик має право на користування різноманітною навчальною та науковою літературою, доступ до інформації в усіх галузях знань, безпечні і нешкідливі умови праці та навчання, захист від будь-яких форм експлуатації, фізичного чи психологічного насильства тощо.

Також студент має право брати участь в усіх етапах лікувального процесу, якщо це дозволяє його освітня та професійна підготовка. В той же час не варто забувати, що окрім прав, кожен студент-медик при залученні до лікувального процесу має певні зобов'язання, яких треба дотримуватись. Зокрема, до таких належать обов'язок дотримуватись законодавства, моральних та етичних норм, зберігати власність університету чи лікувальної установи. Отже, лікувальна робота є невід'ємною складовою сучасного педагогічного процесу в медичних закладах освіти. Участь в ній сприяє розвитку і підвищенню у студентів їхньої професійної майстерності, а також підвищенню якості підготовки лікарів для подальшої практичної діяльності.

Андрійчук А.О., Ковальова К.В., Навчук Г.В.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЦІННІСНИЙ ОРІЄНТИР

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філол.н., доц. Навчук Г.В.)

У широкому значенні під академічною доброчесністю розуміють сукупність морально-етичних принципів і правил, обов'язкових для дотримання всіма представниками освітнього й

наукового середовища. Базовими з-поміж них є такі, як: чесність, відповідальність, рівність можливостей, повага прав і свобод інших осіб, прозорість діяльності, сумлінність. Інакше кажучи, це так звана система цінностей, що слугує орієнтиром та еталоном, на який прийнято рівнятися.

Ціннісні орієнтири важливі й потрібні як в освітньому і науковому процесах, так і в інших сферах людського життя, зокрема й медичній. В останньому випадку вони ґрунтуються на дотриманні закону та встановленні нормальних людських взаємин.

Академічна доброчесність як оцінний критерій проявляється в двох значущих аспектах: 1) об'єктивна характеристика автора і його твору; 2) інструменти юридичного захисту.

Загальновідомо, що головним і найбільш значущим показником дотримання академічної чесності є відсутність плагіату. Про це повинні пам'ятати ми – майбутня професійна й наукова медична еліта – та бути відповідальними і не видавати чужі напрацювання за свої. Для цього потрібно знати кодекс академічної доброчесності, який зобов'язує:

- дотримуватися норм чинного законодавства;
- належно виконувати свої обов'язки;
- перешкоджати будь-якому прояву академічної недоброчесності з боку колег, при цьому бути об'єктивними і неупередженими до них;
- негайно повідомляти про випадки порушення компетентним органам;
- надавати достовірну інформацію про свою діяльність.

Отже, академічна доброчесність є важливим ціннісним орієнтиром в освітньому і науковому процесах, зокрема і в процесі підготовки майбутніх медичних фахівців.

Бранашко К.Я.

ВПЛИВ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – доц. Юрценюк О.С.)

Оцінювання – це аналіз якості діяльності людини. Ми оцінюємо результати, яких досягнув суб'єкт, а вже від наших очікувань та їх реалізації робимо висновки і відносно самої людини. Але чи це дійсно працює так і ніяк інакше? Чи немає в нас упередженості одразу після знайомства, ще до зустрічі з продуктом чужої праці? Чи можлива сліпа оцінка? Якщо ви задумувалися над цим хоча б на секунду, то погляньте на ситуацію з боку того, кого аналізують за шкалою від 1 до 5.

Студент – це рушійна сила майбутнього. Сьогодні він птах у зграї, а завтра лідер думок, тому надзвичайно важливо спрямувати його погляди на благо. Проте для початку потрібно його навчити і зробити це якісно, щоб у процесі навчання не демотивувати.

Найбільш широко розповсюдженим інструментом навчання у всіх закладах освіти є оцінка, яка є відображенням ступеня відповідності реального рівня підготовки. Але погоня виключно за оцінками втрачає їхній зміст, при цьому глибина розуміння матеріалу і прагнення до саморозвитку відходять на задній план. Орієнтація на позначку «відмінно» впливає на підхід до вибору джерел інформації. Необхідність швидкого виконання завдань та широкий асортимент інформації в інтернеті «спокушає» і веде до появи академічного шахрайства. Про необхідність змін у критеріях оцінювання у різних публікаціях сказано немало, і всі вони акцентують увагу на взаєминах викладача і студента, на пріоритетність розуміння перед подачею «сухого» матеріалу.

Ефект Пігмаліона – це психологічний феномен, який полягає в тому, що чим більше очікувань ми ставимо, тим успішніша їх реалізація оточенням. Вперше це довели вчителі, якими зманіпулювали, навіявши великі сподівання про потенціал їхніх

вихованців. У результаті IQ останніх почав рости в арифметичній прогресії. Пізніше Купер пояснив цей ефект: наставники думають, що не володіють достатнім контролем над учнями, щодо яких мають низькі очікування, і навпаки, здатні впливати на тих, хто вже показав себе з кращими здібностями. Коли вчитель вважає, що причини, чому учень не досягає висот, є стійкими, то і поводить відповідно до своїх сподівань, а саме, пасивно та байдуже, без підтримки і розуміння.

Хороший викладач повинен розуміти, як працює цей ефект, і використовувати його як свій інструмент у навчальній діяльності та боротьбі з академічною недоброчесністю. Віра в можливість та успіхи кожного студента, вчасне підбадьорення та похвала з часом дає високі результати. Оцінка – це інструмент, а не ціль. Всі ми бажаємо презентувати в майбутньому кращих спеціалістів своєї справи, а все це можливо тільки спільними зусиллями і, як показують результати досліджень, – «правильними» очікуваннями.

Гушул Р.В., Тимофієва М.П.

ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА-МЕДИКА ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ

Буковинський державний медичний університет
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., доц. Тимофієва М.П.)

Організація самостійної роботи як діяльність та навчання студента ЗВО в електронному інформаційно-навчальному середовищі – актуальне питання проблеми професійного розвитку студента-медика. Сьогоднішні реалії диктують свої правила і саме в таких змінах студент повинен адаптуватися до дистанційної форми навчання, бути оперативним, творчим, креативним, рефлексивним.

Мета цієї роботи – провести теоретико-методологічний аналіз сучасних наукових досліджень організації самостійної роботи студентів в умовах дистанційного навчання.

Методологічну та теоретичну основу дослідження становили погляди на засоби інформаційно-комунікаційних технологій єдиного інформаційного простору в системі освіти України (В.Лапінський, А.Пилипчук, М.Шишкіна), теоретичне положення індивідуального ресурсу людини як основи становлення професіоналізму (С.Дружилов), організаційно-педагогічні умови самостійної роботи студентів (Т.Балицька), різноманітні типи самостійних завдань (П.Підласистий, М.Гарунов, Н.Нікандров, Л.Зоріна, М.Скаткін та ін.), принципи особистісно-орієнтованого навчання (Л.Бабчук).

Сучасним студентам дуже важко розібратися в потоці інформації, а особливо якщо це незвичний спосіб навчання. У зв'язку з цим виникає необхідність вирішення ряду проблем. Однією з таких проблем, яка потребує негайного вирішення, є формування в процесі навчання активного, самостійного, творчого мислення студентів. Студентам потрібно допомогти позбутися шаблонного, стереотипного мислення, стандартних установок щодо процесу навчання, здобуття знань тощо. Сучасна вища освіта повинна виховувати у студентів здатність до самостійної навчальної діяльності.

Дистанційні освітні ресурси дають можливість безпосереднього спілкування студентів з викладачем (онлайн), неперервного контролю якості засвоєних знань, здійснення індивідуального підходу в навчанні, адаптації навчального матеріалу до особистого темпу засвоєння кожним студентом.

Студенти призвичаїлися одразу як тільки навчання почалося дистанційно і бачили у цьому лише позитив: не витрачається багато часу вранці, щоб дійти до навчального закладу, мобільність, навчання в спокійній обстановці тощо. Але зрозуміло, що поруч з перевагами такого навчання є і недоліки. Після анкетування студентів виявився той факт, що сприйняття

інформації стає дедалі важчим та гіршим саме через проблему відсутності особистого контакту з викладачем. Бажання візуального контакту як з викладачем, так і з одногруппниками в аудиторії та за її межами стає необхідним. На навчання потрібно витратити вдвічі більше часу, щоб зрозуміти матеріал.

Не менш важливим фактором є потреба в сильній мотивації навчатись продуктивно без нагляду викладача. Потрібна також і психологічна підтримка студентам, а саме створення сприятливого клімату при дистанційній формі навчання, надання допомоги у формуванні особистого стилю, орієнтованого на продуктивність навчання вдома.

Для того, щоб студент міг успішно самостійно навчатися, він:

1. повинен сам формулювати й утримувати свою мету до її реалізації;
2. розвивати пізнавальні процеси (увагу, пам'ять та процеси мислення);
3. оцінювати результати своїх дій;
4. мати високий рівень особистої саморегуляції та самосвідомості, адекватну самооцінку, рефлексивність, організованість, самостійність, а також сформованість вольових якостей.

Отже, якщо самостійна робота – метод навчання, то її можна вважати засобом закріплення та тренування, вироблення вмінь та навичок. А якщо самостійна робота – форма організації навчальної діяльності студентів, то вона виступає засобом розвитку творчих здібностей, професійного мислення, мотивації, рефлексії.

Ставицька Н.П., Дашевська Т.В., Дашевський І.О.

**ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ
ІНТЕГРУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В
ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ**

Українська медична стоматологічна академія,
Полтава, Україна

Освітнє середовище України характеризується наявністю певних перехідних моментів від радянської системи освіти до європейської (світової).

Головним завданням освітян було і залишається поєднання власних здобутків із передовими технологіями.

Дотримання академічної доброчесності у світових науково-освітніх центрах давно закріплено не лише морально-етичними нормами, а й на законодавчому рівні.

Для сучасної української освіти цей процес розпочався у 1991 році та досяг свого апогею у 2017 році, коли Закон України «Про освіту» і Закон України «Про вищу освіту» визначили поняття академічної доброчесності та відповідальності за її недотримання.

Якщо розглядати академічну доброчесність із наукової точки зору, то тут все зрозуміло – науковий плагіат має іноді фатальні наслідки. Він може призвести не лише до хибних висновків, а й до трагедій, пов'язаних із життям та здоров'ям людей.

Говорячи про недотримання принципів академічної доброчесності у середовищі здобувачів освіти всіх рівнів, наслідки можуть бути ще більш негативні. Адже якщо учень не зрозуміє і не прийме цих принципів, то ставши колись вченим, теж не буде їх дотримуватися.

Якщо говорити про аксіологічні чинники цього процесу, то можна стверджувати, що академічна доброчесність закладає підвалини майбутнього соціально-економічного, суспільно-політичного та наукового розвитку суспільства і держави. Вона сприяє становленню здорової конкуренції та прагнення до покращення якості послуг і товарів.

Інтегрування основних аспектів академічної доброчесності в освітнє середовище має починатися на етапі дошкільної освіти. Було б значно краще, якби цей процес починався раніше – під час родинного виховання, коли батьки формують у дитини почуття соціальної приналежності. Здобувач освіти, який розуміє і дотримується цих понять, буде навчатися якісніше і продуктивніше, оскільки усвідомлюватиме наслідки порушення освітньої доброчесності.

Практичне втілення принципів академічної доброчесності – це складний та довготривалий процес, оскільки кожен педагогічний, науково-педагогічний і науковий працівник має неухильно їх дотримуватися, а також пропагувати серед студентської молоді.

Підводячи підсумки нашого дослідження, з усією впевненістю можна стверджувати, що інтегрування академічної доброчесності в освітнє середовище України перебуває у досить активній фазі, що сприяє покращенню надання освітніх послуг закладами освіти та удосконаленню освіти загалом.

Кундій Ж.П., Куценко Н.П., Дашевський І.О.
**СТАНОВЛЕННЯ ПОНЯТТЯ «АКАДЕМІЧНА
ДОБРОЧЕСНІСТЬ» ТА ЙОГО ІНТЕГРАЦІЯ В
КРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР**

Фаховий медико-фармацевтичний коледж
Української медичної стоматологічної академії,
Полтава, Україна

Становлення поняття «академічна доброчесність» у сучасній інтерпретації бере свій початок із часів зародження античної науки та культури. Кожен історичний період вносив свої корективи, але всі вони зводяться до головного – боротьби із академічним плагіатом, фабрикацією, фальсифікацією, обманом та хабарництвом серед академічної спільноти.

У всі часи науковці хотіли здійснити вагоме відкриття у своїй науковій царині. Комуś це вдавалося – їх ми знаємо як корифеїв-

основоположників, іншим же доводилося роками проводити дослідження, які не давали результатів. Саме бажання швидко стати «великим» вченим-першовідкривачем підштовхувало недоброчесних псевдовчених до порушення академічної доброчесності.

Сучасна наука знає багатьох таких «науковців», які у гонитві за популярністю, світовим визнанням звели нанівець багаторічні дослідження інших вчених. З ними боролися – ганьбили, відбирали наукові ступені, але все це лежало і надалі у площині морально-етичних норм.

Лише у XXI столітті боротьба з академічним плагіатом вийшла на законодавчий рівень і перейшла в юридичну площину. Сьогодні існує юридична відповідальність за порушення академічної доброчесності, яка дає можливість реального покарання недоброчесних науковців.

Для України переломний момент у цьому протистоянні настав у 2017 році, коли у Законі України «Про освіту» (стаття 42) і Законі України «Про вищу освіту» (стаття 58) з'явилося законодавче обґрунтування поняття академічної доброчесності та відповідальності за її недотримання. Ці законодавчі акти мають на меті врегулювання всіх проблемних моментів, пов'язаних із функціонуванням освітнього середовища України.

Сучасний український освітній простір характеризується активним впровадженням засобів та прийомів дотримання академічної доброчесності. Зокрема, у закладах освіти створюються групи сприяння, метою діяльності яких є ознайомлення та популяризація серед суб'єктів академічного середовища всіх аспектів окресленої тематики.

Підсумовуючи результати нашого дослідження, можемо стверджувати, що поняття академічної доброчесності, маючи давні історичні корені, зайняло чільне місце і в сучасному освітньому просторі України. Завдяки такому стану справ можна прогнозувати вагомі здобутки українських науковців та їх визнання світовим науковим товариством.

Маталега І.Р., Лучик Є.Р., Сокорська В.О.

ОСОБЛИВОСТІ ОСВОЄННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівецький торговельно-економічний інститут КНТЕУ,
Чернівецький національний університет ім. Ю. Федьковича.
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

Після оголошення ВООЗ нового COVID-19 пандемією, університети всього світу припинили очну форму навчання, для запобігання поширенню інфекції. Специфіка медичної освіти така, що компетенція майбутнього лікаря нерозривно пов'язана з формами навчання, які вимагають особистої присутності, це в першу чергу комунікативні навички та практичні маніпуляції, і зазвичай, медична спільнота запекло критикує будь-яке застосування дистанційних освітніх технологій в медичній освіті. Але поки найефективнішим засобом протистояння інфекції залишається фізичне дистанціювання, іноді це єдиний можливий шлях для студентів не переривати навчання в умовах пандемії.

Однак не варто думати, що просте перенесення навчання в онлайн буде мати той самий ефект, що і в аудиторії. У більшості випадків викладання – не тільки контент, воно нерозривно пов'язане з методами і способами його подання, діалогом, соціальною взаємодією в групі, вирішенням проблем.

Безперечно, використовуючи сучасні інформаційні методи онлайн навчання, викладачі БДМУ максимально намагалися наблизити дистанційне навчання до офлайн форми. На базі симуляційного центру були розроблені послідовні клінічні завдання, де студент сам може призначити обстеження, поставити попередній діагноз та обрати лікування, а потім в режимі реального часу обговорити з викладачем і одногрупниками, чи правильною була його тактика.

«Червона зона» не стала серйозною перешкодою для функціонування студентського гуртка COSMIT. Викладачі продовжували вести заняття за допомогою відеоконференцій, демонструючи на манекенах особливості проведення практичних навичок і одночасно відповідаючи на запитання студентів.

Пом'якшення карантинних заходів на сьогодні все ще унеможливорює спілкування студентів і пацієнтів, але дозволяє студентам проводити практичні заняття у звичній формі. Симуляційне навчання стало чи не єдиним безпечним інструментом для освоєння практичних навичок.

Звичайно, епідемія внесла свої корективи в умови навчання в Центрі. Процес навчання організований так, щоб мінімізувати ризик зараження. Зокрема, протиепідемічні заходи включають: заборону перебування в одній навчальній кімнаті більше ніж 20 людей, вимірювання температури, забезпечення індивідуальними засобами захисту, не рекомендуються фізичні контакти (рукоштовання), дотримання фізичної дистанції, розроблення маршрутів для груп так, щоб мінімізувати їхній контакт тощо.

Оскільки COVID-19 продовжує впливати на те, як ми живемо, працюємо та вчимося, стає все більш зрозуміло, що навчальні медичні програми повинні бути гнучкими, ефективними і творчими у плані пристосування до підготовки нового «ковідного» покоління лікарів.

Матвійчук С.М., Вересоцька М.А., Огороднік Р.М., Райда В.В.
**НАВЧАННЯ В СИМУЛЯЦІЙНОМУ ЦЕНТРІ ЯК
ПЛАТФОРМА ДЛЯ ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ
СТУДЕНТА-МЕДИКА**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

У сьогоденні технічний прогрес у медицині створює умови для ефективного навчання студентів-медиків. Однією з форм такого осучасненого навчання з впевненістю можна назвати симуляційну медицину. Симуляційне навчання в медицині – це не лише можливість вдосконалювати практичні навички в рамках навчальної програми, але й чудовий фундамент для особистісного росту та ефективного самовдосконалення.

На базі навчально-тренінгового центру симуляційної медицини Буковинського державного медичного університету створені умови для доведення до автоматизму практичних навичок та алгоритмів дій. Такі вміння дозволяють стати на крок ближче до становлення студента як хорошого лікаря-практика, а також навчитися застосовувати теоретичні знання, здобуті за роки навчання, у своїй повсякденній роботі. Також не менш важливим є той факт, що симуляційне навчання допускає виникнення помилок у діях студента та можливість їхнього аналізу й виправлення. Самоаналіз, клінічне мислення та бажання вдосконалитись, що виникає під час роботи з тренажерами, манекенами-симуляторами та стандартизованими пацієнтами, є одними із основних аспектів формування майбутнього професіонала. Створення та відпрацювання симуляційних сценаріїв для групового навчання надає практичне розуміння принципів роботи в команді. Можливість спробувати себе у різних ролях сприяє кращому розумінню своїх слабких та сильних сторін, бажанню навчитись взаємодіяти та комунікувати у різних клінічних ситуаціях. Спілкування в процесі симуляції дозволяє обмінюватись теоретичними знаннями, цікавими думками та

ідеями, разом обговорювати помилки і шукати способи їх вирішення. Така колективна робота у симуляціях, окрім активного інтелектуального обміну, закладає основу для формування особистої відповідальності за виконану роботу перед своїми колегами та пацієнтом.

Отже, навчання в умовах симуляційної медицини сприяє формуванню студента-медика як багатогранної особистості та висококваліфікованого спеціаліста в майбутньому. Самовдосконалення через призму симуляційного навчання у медицині – це постійне вирішення практичних питань різних ситуацій, алгоритмізація та моделювання власних дій, становлення комунікабельної та соціалізованої особистості із відчуттям відповідальності за свої дії та розумінням важливості правильного виконання роботи.

Наумова О.О., Павлюк О.І.

АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПОКАРАННЯ

Буковинський державний медичний університет
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к. політ.н., доц.Павлюк О.І.)

Актуальність. Питання плагіату в Україні, на жаль, набуло великого поширення. Прикро, що учні та студенти доволі часто використовують чужі роботи, знайдені в інтернет-мережі, але при цьому не вказують авторів або посилань на джерела. Багато хто не знає, що за такі дії можна бути притягненим до відповідальності, згідно із Законом України «Про авторське право та суміжні права».

Плагіат у будь-якому разі є шахрайством, проте на сьогодні не існує єдиної класифікації цього явища. Однак залежно від обсягу запозиченого матеріалу можна виділити такі типи плагіату:

- використання чужої роботи та висвітлення її під своїм іменем;

- висвітлення суміші власних та чужих творів (доказів), не вказуючи автора;
- висвітлення перефразованого чужого твору, не вказуючи автора.

Мета. Відповідно до актуальності роботи, нашою метою стало розглянути поняття плагіату, його види та покарання студентів і науково-педагогічних працівників за використання плагіату у закладах вищої освіти.

Академічний плагіат. Згідно зі статтею 50 Закону України «Про авторське право та суміжні права», академічний плагіат – це оприлюднення чужого твору, не вказуючи автора. Академічний плагіат стосується письмових типів джерел: тексти, тези, дані та інші. Проте їх необхідно відрізнити від неправильного цитування даних.

Покарання за плагіат. Щоб вирішити, яку кару застосувати, спочатку потрібно виявити та довести, що це не робота конкретно взятої людини. Отже, університети створюють комісії, які перевіряють роботи за допомогою спеціальних програм, проте і тут є труднощі, адже студенти навчилися обманювати ресурси. Найчастіше студенти, притягнені до академічної відповідальності, несуть таке покарання за плагіат:

- позбавлення стипендії,
- відрахування з університету,
- позбавлення пільг, що були надані закладом.

Але як покарати особу за відповідне порушення, визначається спеціальними законами університету. Проаналізована нами нормативно-правова база університетів України свідчить, що закладам вищої освіти варто запровадити чіткіші і послідовніші підходи до покарання за таку практику шахрайства, як плагіат. Проте деякі ЗВО розробили рекомендації, академічні норми стосовно належного оцінювання та покарання за академічно недоброчесну поведінку. Зокрема, Буковинський державний медичний університет у 2017 р. затвердив Кодекс академічної доброчесності, а у 2020 р. вніс до нього зміни, що стосуються

науково-педагогічного складу, згідно з якими у випадку порушення академічної доброчесності забороняється наукове керівництво аспірантами та докторантами терміном на 1 рік.

Висновок. Належне покарання сприяє зменшенню плагіату серед студентів та дотриманню академічно доброчесної поведінки серед викладачів у закладах вищої освіти. Для забезпечення повного дотримання правил академічної доброчесності, уряду варто співпрацювати з університетами та іншими освітніми закладами для обговорення можливості й потенційної ефективності регуляторних та законодавчих рішень, враховуючи подібний досвід протидії за кордоном.

Гнатюк Д.А., Новак Н.Я., Шутак Л.Б.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філол.н., доц. Шутак Л.Б.)

Ситуація у сфері вищої освіти в Україні, яка сформувалася нині, є предметом численних дискусій і викликає неоднозначну оцінку як експертів, так і простих громадян. Головну увагу зосереджено на інституційних змінах у вищій школі, менше уваги приділяється соціокультурним процесам, хоч науковці стверджують, що ефективне реформування вищої освіти неможливе без урахування соціокультурних факторів і трансформації академічної культури.

Саме тому усі заклади вищої освіти в Україні нині проводять системну та комплексну роботу щодо підвищення якості освітнього і наукового процесів та отримання високої оцінки від роботодавців. У зв'язку з цим неабиякого значення набувають процеси, пов'язані з академічною доброчесністю усіх учасників навчального процесу (університет, викладач, студент). Завдання викладача – передати потрібні знання, навички та компетенції. Студента – чесно та відповідально виконувати навчальну

програму, отримати якнайбільше інформації, частину матеріалів опрацьовувати самостійно, щоб уміти підтримувати кваліфікацію та рівень знань у майбутньому. Знання студента повинні бути об'єктивно оціненими, адже свідоме завищення чи заниження результатів навчання здобувачів освіти є проявом академічної доброчесності. Недопустимі такі явища, як списування або використання заборонених джерел, обман і шахрайство під час проведення оцінювання, відсутність на заняттях без поважної причини, хабарництво тощо. Завдання закладу вищої освіти – забезпечити ефективну роботу системи через створення відповідних підрозділів, упровадження інноваційних технологій, популяризації принципів академічної доброчесності серед працівників і здобувачів освіти, виховання високоморальної особистості та інші заходи.

Відповідно до Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII, що запровадив і формалізував єдині для всіх рівнів освіти види порушень академічної доброчесності (академічний плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання), чинне законодавство визначає особливості дотримання академічної доброчесності науково-педагогічними і науковими працівниками та здобувачами освіти. Для якісної зміни системи вищої освіти необхідно розробити нові підходи до навчання та викладання, утвердити норми чесності та етичних цінностей в освітньому процесі й науковій діяльності, створити нові механізми побудови комунікації в закладах вищої освіти, що сприятиме формуванню високої академічної культури, носіями якої будуть науково-педагогічні і наукові працівники та здобувачі освіти.

Отже, академічна доброчесність базується на згоді всіх учасників академічного процесу дотримуватися правил та виконувати покладені на них обов'язки. На жаль, непорозуміння між викладачами та здобувачами вищої освіти часто призводять до взаємної неприязні. Тому доброчесність є необхідною й

важливою складовою будь-якого істинного досвіду освіти – доброчесність з боку як викладача, так і здобувача вищої освіти.

Для розбудови цілісної та ефективної системи забезпечення академічної доброчесності в українській вищій школі необхідно здійснити низку заходів: ввести до чинного освітнього законодавства України чітко визначені та суворі норми відповідальності для студентів, викладачів, науковців за плагіат; зобов'язати заклади вищої освіти реалізувати власну політику забезпечення академічної доброчесності; створити національну систему збору статистичних даних і моніторингу інформації щодо випадків академічної нечесності в університетах та оприлюднення на їхній основі періодичних відкритих звітів.

Використані джерела:

Режим доступу: https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/akademichna-dobrochesnist_naukovi-ese.pdf???history=0&pfid=1&sample=12&ref=1

Багрій Л.О., Ключко А.А., Понепольак Д.Д., Сидор В.В.,
Паламар А.О.

ВАЖЛИВІСТЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ ПРОСТОРІ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна
(науковий керівник – к.фарм.н. Паламар А.О.)

Академічна доброчесність є загальноприйнятим поняттям у сучасному суспільстві, яке дозволяє охопити різні сфери академічного життя, де кожному з учасників відведена його унікальна роль, а також права, обов'язки та відповідальність. Відповідно до Закону України «Про освіту», академічна доброчесність – це сукупність етичних принципів та визначених законом правил, якими мають керуватися учасники освітнього процесу під час навчання, викладання та провадження наукової діяльності для забезпечення довіри до результатів навчання та інших досягнень.

Міжнародний центр академічної доброчесності визначає академічну доброчесність як дотримання таких постулатів, як чесність, справедливість, довіра, повага та відповідальність. Ці п'ять цінностей, і до того ж відвага діяти, які треба сповідувати, навіть зіткнувшись із труднощами, формують істинні принципи академічного середовища й освітніх установ. Зокрема, дотримання доброчесності здобувачами освіти передбачає самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового модульного контролю результатів навчання, обов'язковим є посилення на джерела інформації у випадках використання ідей, положень, думок, даних тощо. Окрім цього, надання достовірної інформації про результати власної навчальної або наукової діяльності, при застосуванні методик наукових досліджень і джерел літератури, дотримання вимог законодавства стосовно авторського права. Також до прикладів порушень академічної доброчесності належать підлаштування даних, тобто штучне створення вигаданих даних чи фактів на підтримку положень, які пропонуються автором, фальсифікація даних, що полягає у свідомій зміні чи модифікації вже наявних даних для підтвердження тих чи інших висновків дослідника, хабарництво в академічній сфері, академічний саботаж, професорська нечесність, академічне шахрайство, плагіат та ін.

Дотримання основних принципів академічної доброчесності є двостороннім процесом, в якому беруть участь викладачі та студенти. При цьому саме викладачі є прикладом та взірцем для наслідування молодого покоління. Втілення в життя ідеалів доброчесності та високого професіоналізму надихає здобувача розвиватися, створювати власні наукові проекти та досягати нових вершин у навчанні, покладаючись на принципи академічної доброчесності. Постійне заохочення студентів до етичної поведінки під час аудиторних занять та при індивідуальній самостійній роботі закладає фундамент академічної доброчесності. Забезпечення академічної доброчесності повинно

орієнтуватися не тільки на покарання та дисциплінарні заходи, а на допомогу, інформаційну та роз'яснювальну роботу.

Таким чином, академічна доброчесність відіграє важливу роль в освітньому процесі, виховуючи в учасника академічної спільноти, поряд із загальними та професійними компетентностями, вміння поводити себе з іншими, дотримуючись основних принципів етики та моралі.

Використані джерела:

Режим доступу:

https://www.donnu.edu.ua/wp-content/uploads/sites/8/2019/09/akademichna-dobrochesnist_naukovi-ese.pdf%20-27

<https://kart.edu.ua/wp-content/uploads/2020/05/tezy-nmk-2019.pdf???history=0&pfid=1&sample=16&ref=1>

Парасимчук Я.Р.

АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Баланюк І.В.)

Сучасне студентство живе і навчається в непростих реаліях, де висока конкуренція і вимоги. Успішний той студент, який надзвичайно ерудований, розумний, цілеспрямований. Також важливими рисами є повага та розуміння один одного. Так і формується академічна доброчесність, нове середовище та й життя загалом.

Поняття «академічна доброчесність» бере свій початок ще з часів давньогрецьких філософів, які вклали в це визначення такі високоморальні поняття, як відповідальність, добропорядність, чесність, повага. Тож саме такі цінності є базовими для функціонування академічної доброчесності як складової модифікації сучасної української освіти.

Варто розглянути поняття «академічна доброчесність» в законодавчій площині. Так, стаття 42 Закону України «Про освіту» присвячена визначенню основних понять і засад академічної доброчесності. Крім того, в Законі детально описані акти недоброчесної поведінки, такі як академічний плагіат, фальсифікація, списування, обман, хабарництво, необ'єктивне оцінювання.

Досвід європейських країн підтверджує такий висновок, де академічній нечесності немає місця. В нашій країні, як на мене, сучасне суспільство поділилося на дві категорії: тих, які працюють сумлінно і наполегливо, щоб освіта, наука і держава розвивалися, та тих, хто використовує своє службове становище для досягнення своїх меркантильних цілей або з інших причин нехтують моральними цінностями. Як би це сумно не звучало, але сьогодні друга категорія в рази перевищує чисельність першої. Це пояснюється рівнем економічного, соціального та культурного розвитку держави і, відповідно, рівнем життя населення. Чим нижче рівень життя населення, тим менше уваги приділяється академічним чеснотам.

Культура кожної окремої особистості формує розвинену націю та суспільство загалом. Це все починається з освітніх закладів. Лише особистим прикладом можна долучати до принципів і правил академічної доброчесності.

Хочу зазначити, що саме різноманітні наукові роботи та проекти, що реалізуються у закладах освіти різного типу, суттєво допомагають впроваджувати і формувати академічну доброчесність в українському освітньому середовищі, а також досягати вершин у протидії із виявленням академічної недоброчесності.

У висновку хотів би зазначити, що проблема академічної доброчесності на сьогодні є надзвичайно актуальною. Основною складовою модифікації сучасної української освіти є протидія академічній нечесності та створення науково-професійної комунікації в окресленій системі. А основним шляхом до

створення та формування академічної доброчесності є саме проведення роботи з молоддю щодо академічних чеснот, морально-людських якостей і цінностей, відповідальної поведінки у діяльності наукової спільноти через дотримання законодавчих норм.

Використані джерела:

Режим доступу:

https://www.iiasc.org/wp-content/uploads/2020/05/iiasc_academic_integrity_04_2020-1.pdf???history=0&pfid=1&sample=8&ref=1

Ципишук О.В.

**АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ
ЯК ОДИН ІЗ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ЯКІСНОЇ
ОСВІТИ**

Чернівецький медичний фаховий коледж,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філол.н. Стрижаківська О.С.)

В умовах сьогодення нагальною потребою у процесі реформування медицини постає нестача висококваліфікованих фахівців і, насамперед, удосконалення процесу освіти майбутніх спеціалістів. Усе частіше ми зіштовхуємося з такими явищами, як плагіат, самоплагіат, списування, хабарництво, фабрикація, фальсифікація, обман, необ'єктивне оцінювання. Враховуючи це, дотримання принципів академічної доброчесності є одним із найбільш важливих напрямків удосконалення якості освіти.

Поняття академічної доброчесності визначене та закріплене у статті 42 Закону України «Про освіту» та статті 26 Закону України «Про фахову передвищу освіту».

Для ефективного регулювання дотримання принципів академічної доброчесності закладами освіти створюються відповідні установчі документи, де визначені основні морально-етичні принципи, які складають корпоративну культуру.

Насамперед, це принципи академічної свободи, відповідальності, чесності, справедливості, прозорості в навчанні й наукових досягненнях.

В умовах студентоцентрованого навчання проблема академічної недоброчесності набуває особливої ваги. Адже здобувачі освіти широко використовують інтернет-ресурси як для підготовки поточних занять, так і для підсумкових. А наслідком такого порушення академічної доброчесності може стати необ'єктивне оцінювання, оскільки результати отримання оцінки на екзаменах, проведених онлайн, не завжди відображають реальний рівень знань і фахових компетентностей здобувачів освіти.

З огляду на всі ці виклики сьогодення, важливим є комплекс заходів, спрямованих на формування академічно доброчесного середовища в закладі освіти.

У Чернівецькому медичному фаховому коледжі на офіційному сайті є спеціальна вкладка, де розміщені нормативні документи, які прямо чи опосередковано торкаються питань академічної доброчесності: Кодекс честі коледжанської спільноти, Положення про порядок забезпечення академічної доброчесності педагогічними працівниками та здобувачами освіти, Положення щодо виявлення та запобігання академічного плагіату. Створена комісія з питань академічної доброчесності, яка має на меті допомагати вирішувати конфліктні ситуації, пов'язані з плагіатом та іншими видами порушень. Куратори груп та члени студентського самоврядування проводять зі студентами інформаційні бесіди, майстер-класи з питань дотримання принципів академічної доброчесності та знайомлять з основними формами академічної недоброчесності. Коледж не обмежується лише просвітницько-інформативними акціями. У нас створена система внутрішнього моніторингу якості освіти, що включає анонімне опитування здобувачів освіти.

Наприклад, за результатами опитування щодо дотримання академічної доброчесності, у якому взяли участь 430

респондентів, 95% – ознайомлені зі згаданими документами, 4% – частково ознайомлені і лише 1% – не чули про них, при цьому 92% опитуваних вважають, що необхідно дотримуватись академічної доброчесності, 2% – вагаються і 6% – вважають це непотрібним. Одним із найбільш поширених проявів нечесності здобувачі визначають списування.

У коледжі проводиться ряд заходів, спрямованих на запобігання корупції, постійно підтримується зворотний зв'язок із здобувачами освіти щодо оцінювання якості освітньо-професійних програм. Функціонує «схрещована довіра», здобувачі поінформовані про можливість звернутися зі своїми проблемами на «гарячу лінію».

Це далеко не повний перелік заходів, спрямованих на формування академічно здорового освітнього середовища. Формами реалізації студентоцентрованого навчання є написання першокурсниками есе та створення старшокурсниками презентацій про основні принципи академічної доброчесності. Студенти акцентують увагу на ці питання, наголошують на важливості чесного і сумлінного навчання, а відтак всі учасники освітнього процесу досягають спільної мети – якісної підготовки фахівців та отримання якісної освіти.

Отже, питання академічної доброчесності вкрай важливі для закладів освіти. Вони потребують широкого впровадження.

Шутак О.А., Шутак Л.Б.

АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ЯК РІЗНОВИД АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к. філол.н., доц. Шутак Л.Б.)

Сучасний розвиток системи вищої освіти ставить перед усіма учасниками освітнього процесу нові виклики, пов'язані з практичними цінностями і важливостями академічної доброчесності. Що таке академічна доброчесність? Чи всі учні,

студенти, науковці, викладачі керуються принципами академічної доброчесності? Напевно, немає нині жодного учасника освітнього процесу, який би не замислювався над цим.

Академічний тлумачний словник так пояснює слово «доброчесний» – який живе чесно, дотримується всіх правил моралі або сам є проявом чесності, моралі. Отже, академічна доброчесність – це не лише якість освіти, але й чесна академічна праця: недопущення плагіату, списування, використання чужих думок, нечесного використання чужої праці. Безумовно, в сучасному суспільстві принципам академічної доброчесності потрібно виховувати, починаючи з молодшої школи. Для цього застосовувати найновіші освітні методики, кращі університетські практики, закордонні напрацювання тощо.

У зв'язку з цим неабиякого значення набуває опанування так званого «академічного письма» як різновиду академічної чесності. У найширшому розумінні цього терміна академічне письмо – це стиль наукової прози, вміння чітко передавати свої думки засобами наукової мови. Проте термін «академічне письмо» на тлі обґрунтування понять академічної доброчесності набуває дещо іншого значення: різновид етичного кодексу вченого, науковця, студента. Це об'єднання таких понять, як академічна грамотність, інформаційна грамотність, міжкультурна грамотність. Це своєрідний результат самостійної (!) науково-дослідницької діяльності, утіленої в писемній науковій мові з дотриманням основних принципів академічної доброчесності. Академічне письмо реалізується в таких жанрах, як дисертація, монографія, наукова стаття, курсова і магістерська роботи, наукова доповідь, академічне (наукове) есе, реферат, доповідь тощо.

Мета успішного опанування академічним письмом – це розвиток компетенцій, необхідних для реалізації себе в освіті й науці, це здатність незалежно мислити і бути учасником глобальних академічних процесів, при цьому бути чесним і дотримуватися всіх норм і вимог у побудові наукового тексту.

У багатьох вишах Європи й України до навчальних програм уводиться навчальна дисципліна «Основи академічного письма». Вважаємо, що це один із шляхів досконалого вивчення наукового стилю мови й опанування принципів академічної доброчесності.

Пивоваренко А.С.

ДО ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ

Українська медична стоматологічна академія,

Полтава, Україна

(науковий керівник: к.філос.н., доц. Ющенко Ю.П.)

Навесні 2020 року у зв'язку з розповсюдженням пандемії COVID-19 більшість закладів освіти змушені були запроваджувати елементи дистанційного й онлайн-навчання. Лекції, семінари, практичні заняття, захисти історій хвороби відбувалися у віддаленому режимі. Така цифрова комунікація між здобувачами освіти і викладачами сприяла появі нових викликів, серед яких актуальним постало питання: як підтримувати академічну доброчесність та сприяти формуванню академічної культури у студентів за таких умов і як навчитися всім учасникам освітнього процесу дотримуватися принципів доброчесності.

Метою нашого дослідження є вивчення питання дотримання академічної доброчесності в умовах онлайн-навчання. Для визначення головних причин, які спонукали здобувачів освіти до порушення академічної доброчесності в умовах онлайн-навчання, було проведено опитування, в якому взяли участь 162 студенти Української медичної стоматологічної академії. Отримані результати дають можливість стверджувати, що здобувачі освіти рідше обманюють, якщо поважають викладача (92% опитаних). А порушення гідної моральної поведінки трапляється, зокрема, там, де студентам не зовсім зрозумілими є вимоги (інструкції чи вказівки щодо виконання завдань) (37% респондентів), або коли вони вважають, що їх власні знання і навички занадто низькі, щоб доброчесно досягти своїх цілей навчання (22% опитаних). Крім

цього, здобувачі освіти зі сформованою академічною культурою, ті, які навчилися працювати чесно за очних умов навчання, не виявляли схильність порушувати академічну доброчесність у цифровому освітньому середовищі. Безпосереднє спілкування між студентами та викладачами в інтернеті стало для багатьох справжнім випробуванням. Особливо для студентів першого курсу, які щойно закінчили школу і не звикли до академічного навчання. Переміщення з фізичного місця в аудиторії до цифрового середовища часто викликало у них відчуття відсутності прив'язки до території, де моральна поведінка має значення. Тому саме для першокурсників дотримання академічної доброчесності набуло особливої актуальності. Найменш проблемним було це питання там, де відбувався регулярний зв'язок між викладачем і здобувачами освіти, що, у свою чергу, підвищувало мотивацію до доброчесного навчання, стверджувало адекватну самооцінку та забезпечувало успішний результат.

Ghachi Arzina Farook, Oleksandra Garvasiuk
**THE IMPORTANCE OF STUDENT GOVERNMENT
IN THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC VIRTUE AT
SCHOOL**

Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Assistant of Department of Pathological
Anatomy

Oleksandra Garvasiuk)

Student government is a group of students that are charged with managing a wide range of events around school. There are different activities, programs, policies and initiatives. Some members are elected by the student body, and others may be appointed by the elected officials to help with specific tasks or areas of interest. Among these it is also the responsibility of the students government to try and improve the education quality by increasing the virtue and the values of education day by day. The meaning of a Quality Education is one

that is pedagogically and developmentally sound and educates the student in becoming an active and productive members of society (<https://palnetwork.org/what-do-we-mean-by-a-quality-education/>).

The student government plays an important role in doing these. They organize various activities and programmes for educational purpose, entertainment purpose so that the other students can participate and actively enhance their own skills and levels and in doing so not only they become better but they become confident, resilient, they learn how to have a good time management, have communication skills, and they learn the structure of the system.

All these things are qualified as the academic virtue. The academic virtue is measured by factors such as kindness, patience, hard work, confidence, independence, honesty, responsibility, creativity, wisdom, perseverance, compassion, respectfulness, self-sufficiency, courage, helpfulness, grace, courtesy, joyfulness, sociability, humility, curiosity, and gratitude and service. This will not only make student qualified for a degree but also qualified to have the bases of being a good role model. And who better than the people of our own age generation can help us acquire this virtues (<https://www.accreditedschoolsonline.org/resources/student-government/>).

Conclusion: student government plays a specific role in the academic virtue and education quality by actively participating and making other students participate in various activities and teachings that enhances the academic culture. They play a role of bridge between the teachers and students, connects them and help both sides to have a positive progressive education.

Resources:

1. Bryk, A and B. Schneider (2004), Trust in Schools: A Core Resource for Improvement, Russell Sage Foundation, New York, NY).

Annas, J. (2006) Virtue ethics, The Oxford Handbook of Ethical Theory, <http://www.arizona.edu>. Accessed 15

Mar 2010

Annas, J. (2006) Virtue ethics, The Oxford Handbook of Ethical Theory, <http://www.arizona.edu>. Accessed 15 Mar 2010

Annas, J. (2006) Virtue ethics, The Oxford Handbook of Ethical Theory, <http://www.arizona.edu>. Accessed 15 Mar 2010

2. Russell, D.C. (2013) The Cambridge Companion to Virtue Ethics. Cambridge: Cambridge University Press

Bhupinder Singh, Oleksandra Garvasiuk
**ACADEMIC VIRTUE AS AN IMPORTANT
PART OF EDUCATION QUALITY**

Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine
(Scientific advisor – Assistant of Department of Pathological
Anatomy
Oleksandra Garvasiuk)

Academy virtue is a set of principles which are necessary for people involved in educational institutions and if it involves everyone from a student, to a teacher or anyone that belongs to the academic society. To abide by the academic virtue means that the students are fulfilling their educational tasks and receiving the full benefit of knowledge, that they are referencing mentioning the sources of information when using ideas, statements.

A person who is violating the academy virtues is not just deceiving others but instead fooling themselves. The process of plagiarism or dishonesty is the one of misuse and failing to acknowledge the source materials. Other violations of academy integrity can include fabrication, deception, right off or even bribery.

This report questions the common responses to the apparent increase in the plagiarism that is been going on in the professional academic institutes for far too long now, using the information hub- that is the Internet as a tool of bypassing the normal way of learning does not mean that using instrument for learning something is bad. But

the person must understand that not crediting someone for their research and hard work is an equivalent to theft. This also puts a big question mark on that person's own ability to be able to come up with something on their own.

Although we might think of using several strategies in order to catch the people who are still doing this deception, it's a kind of makes them aware and resort to using other ways of not getting caught. That means that academic institutions cannot win the battle against this in the plain old fashion. The main objective should be to create an atmosphere of belief and virtues in the education recipients, and encourage them to be true, ingenious, and build in them the habit of doing their tasks autonomously. This will also promote in them the development of qualities like courage, self-reliance, self-control, fairness, and respect for other people's hard work.

One of the major virtue that seems to stand out to us is ambition, which seems very simple on surface but if not approached from the right angle. It can be disastrous in someone's perception of success and make them use hook or crook method for gaining the acknowledgement or favor of an educational colleague. Detecting plagiarism can be hard sometimes but it should be necessarily done, because this is the right thing to do. It can be done by simply giving credit whenever one is using someone else's work or research for their own projects, use of an exact word or phrases, reprints of diagrams, tables, or any other audio-visual materials. One of the main problems that professional education providers is not having a grasp on the very high performance anxiety education receivers have. However, it is the responsibility of the student likewise to accept that in due course he needs to gain knowledge for succeeding in his area of interest.

References:

1. B. Annette. Trust and anti-trust. *Ethics*, 96: 231–260, 1986.
2. K. Daryl. The nature of and conditions for online trust. *Journal of Business Ethics*, 43: 3–19, 2003.

3. Gambetta, ed. Trust: Making and Breaking Cooperative Relations, electronic edition, Department of Sociology, University of Oxford, 2000. <http://www.sociology.ox.ac.uk/papers/trustbook.html>.

СЕКЦІЯ 4

Бордіянчук А.М.

РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ КОЛЕДЖІ ДИЗАЙНУ ТА ЕКОНОМІКИ

Державний вищий навчальний заклад
«Чернівецький коледж дизайну та економіки»,
Чернівці, Україна
(Керівник – Горожанська І.Є.)

Студентське самоврядування є саме тим засобом, що дає змогу досягти мети соціалізації молоді у закладі освіти, яка полягає у формуванні соціально активної особистості з навичками самоврядування.

Функціонування студентського самоврядування у Чернівецькому коледжі дизайну та економіки передбачає: формування за допомогою органів студентського самоврядування клімату, сприятливого для всебічного розвитку молодої людини в студентській громаді; самоусвідомлення студентами творцями свого власного життя, усвідомлення того, що саме від них залежить, якими будуть роки перебування у закладі освіти та подальше життя, а також усвідомлення відповідальності за власний вибір, дії та наслідки.

Як психологічний аспект, самоврядування є дієвою формою саморозвитку і самовдосконалення, сприяє створенню сприятливого соціально-психологічного клімату закладу освіти загалом.

У науковій літературі соціально-психологічний клімат визначається як система емоційно-психологічних станів колективу, що відображає характер взаємовідносин між його

членами у процесі спільної діяльності та спілкування. В.М. Шепель зазначає, що «психологічний клімат – це емоційне забарвлення психологічних зв'язків членів колективу, що виникає на основі їхньої близькості, симпатії, збігу характерів, інтересів, схильностей». Студент формується у колективі. Сприятливий психологічний клімат у студентському середовищі коледжу, його професійна спрямованість сприяють упевненості, взаємній вимогливості, товариству, дружбі, досягненню успіхів у навчанні.

Особливу роль у цьому відіграє студентська рада – модель системи самоврядування коледжу. Колегіальна робота об'єднує не тільки голів і членів секторів студентської ради (волонтерського, профорієнтаційного, культурно-масового, навчально-просвітницького та спортивної роботи), але й усе студентство коледжу.

Варто зауважити, що, крім студентської ради, до структури студентського самоврядування входять Загальні збори студентів, старостат, студентська рада гуртожитку. Це дає змогу послідовно впроваджувати рішення активу студентської ради у життя студентів, а також забезпечує організаційну цілісність колективу, налагодження спільної діяльності його членів, регулювання особистих стосунків, які виникають між студентами.

Багаторічний досвід засвідчує, що студентське самоврядування в коледжі є дієвим виховним засобом і слугує базою для вивчення досвіду закладами вищої та фахової передвищої освіти області. На базі коледжу неодноразово проводились всеукраїнські, обласні семінари, науково-практичні конференції з питань організації студентського самоврядування, узагальнювався досвід діяльності та організації дозволя студентської молоді, що сприяє формуванню позитивного іміджу коледжу.

Завданням студентського самоврядування є не лише розвиток активної життєвої позиції, але й формування загальнокультурних, професійних компетенцій у студентів. Досвід студентського самоврядування, отриманий у стінах Чернівецького коледжу дизайну та економіки, виробляє у студентів здатність швидко

аналізувати інформацію, приймати творчі рішення в ситуаціях невизначеності, оволодівати навичками комунікативної компетентності. Сформовані та розвинені у студентів коледжу загальнокультурні й професійні компетенції роблять їх затребуваними на сучасному ринку праці.

Студентське самоврядування забезпечує комплексний виховний вплив на студентів, залучаючи їх до усвідомленої, систематичної участі в справах не лише академічної групи та коледжу, але й поза його межами, формує соціально-психологічний клімат у студентському середовищі з позитивною спрямованістю.

Використані джерела:

1. <http://kpkkim.km.ua/sdudrada/88-studentske-samovryaduvannya-realzacya-tvorchogo-lderskogo-proektu.html???history=0&pfid=1&sample=32&ref=0>
2. <http://bo0k.net/index.php?p=achapter&bid=17163&chapter=1???history=0&pfid=1&sample=8&ref=0>

Головащенко А.В., Любіна Л.А.

ЕМОЦІЙНЕ ЛІДЕРСТВО У СИСТЕМІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., старш. викл. Любіна Л.А.)

Сьогодні не викликає сумніву, що емоційний стан особистості має неабиякий вплив на психологічний клімат будь-якої соціальної групи і визначає ефективність комунікативних процесів на мікро- та макрорівні її функціонування. Особливої актуальності це питання викликає у системі студентського самоврядування (далі – СС). Адже СС – це самостійна громадська діяльність студентів, реалізація якої спрямована на здійснення управління закладом вищої освіти за підтримки адміністрації ЗВО. СС сприяє максимальному виявленню і реалізації творчих здібностей особистості студента, формуванню його моральних

якостей та відповідальності серед молоді. Органи СС беруть активну участь у забезпеченні якості вищої освіти та управлінні закладами вищої освіти, яке здійснюється, зокрема, через представників Студентської ради університету (далі – СР). Метою СР є забезпечення виконання студентами своїх обов'язків та захисту їхніх прав, що сприяє гармонійному розвитку особистості студента, формуванню у нього навичок майбутнього організатора, керівника. Тому ефективна реалізація основних завдань органів СР передбачає наявність у її представників не лише необхідних теоретичних знань щодо правових аспектів управління, але й розвиток емоційної компетентності та формування лідерських якостей.

Сучасні дослідження теорії лідерства та емоційного інтелекту описують поняття «емоційне лідерство» та «резонансне лідерство», що лежить в основі сучасного управління організацій. Емоційне лідерство визначається як мистецтво управління людьми на основі емоційного інтелекту [2]. Ефективність емоційного лідерства визначається рівнем емоційного інтелекту особистості та здатністю створювати позитивний морально-психологічний клімат у колективі [1]. «Емоційний лідер» відрізняється не лише професійною майстерністю та проникливістю, але й вмінням налагоджувати контакти з людьми: надихати, пробуджувати азарт, підтримувати високу мотивацію та вірність справі [2]. Такі люди розуміють емоції як свої, так і оточуючих, можуть гарно керувати своєю поведінкою. Поведінка та настрій емоційного лідера впливають на силу його емоцій, які надихають підлеглих на творчість, покращують продуктивність праці, пробуджують високі почуття відданості справі [3]. За допомогою знань про почуття інших вони з легкістю проводять переговори та досягають поставлених цілей і, звісно, залишають приємне враження. Вони є справжніми керівниками та лідерами.

Поняття «емоційний інтелект» американські психологи П.Селовей і Дж.Майєр застосували для сукупності позначень ступеня розвитку таких людських якостей, як самосвідомість,

самоконтроль, мотивація, уміння ставити себе на місце інших, навички роботи з людьми, уміння налагоджувати взаєморозуміння з іншими.

Насправді цей термін та його розуміння ще досі є не дуже дослідженим. Але вже стає помітний рух у вивченні основ емоційного інтелекту.

До прикладу, закордонні вчені, такі як Д.Гоулман (теорія емоційної компетентності), Р.Бар-Он (некогнітивна теорія емоційного інтелекту), Х.Вайсбах і У.Дакс (емоційний інтелект як уміння «інтелектуально» керувати своїм емоційним життям), Дж.Майєр, П.Селовей, Д.Карузо (теорія емоційно-інтелектуальних здібностей) та інші займалися дослідженнями емоційного інтелекту.

Одним із перших вітчизняних дослідників емоційного інтелекту став Д.Люсін, який представив двокомпонентну теорію цього феномену. Т.Березовська довела можливість розвитку емоційного інтелекту шляхом спеціально організованого навчання.

Сьогодні науковцями доведено, що лідер повинен мати чотири навички емоційного інтелекту: самосвідомість, самоконтроль, соціальна свідомість та керування взаєминами. Так, самосвідомість (аналіз власних емоцій та усвідомлення їхнього впливу на нас, використання інтуїції при прийнятті рішень), точна самооцінка (розуміння власних сильних сторін і меж своїх можливостей), впевненість у собі (почуття власної гідності). Уміння здійснювати самоконтроль – контролювати руйнівні емоції та імпульси, чесність і прямоту, волю до перемоги, ініціативність, оптимізм. Комунікабельність – уміння прислухатись до почуттів інших людей з розумінням їхньої позиції й готовністю вирішити проблему з позитивної точки зору обох сторін.

За дослідженням В.Зарицької було встановлено, що у когнітивній сфері рівень емоційного інтелекту має великий вплив на ступінь узгодженості уявлень про себе та про інших, тобто

студенти, які мають високий рівень розвитку емоційного інтелекту, характеризуються більш конгруентною системою уявлень, ніж студенти з середнім і низьким рівнем емоційного інтелекту [4].

Розвиток емоційного інтелекту – це дуже складна праця, але саме ця робота надає можливість для підвищення особистої ефективності. За допомогою читання спеціальної літератури, відвідування психологічних тренінгів, семінарів-практикумів та інших засобів самовиховання студенти-медики можуть розвивати свій емоційний інтелект.

Метою нашої роботи було дослідження уявлень студентів-медиків про поняття «емоційне лідерство», необхідні якості особистості емоційного лідера та їхнє значення в системі студентського самоврядування, а також діагностика рівня розвитку їхнього емоційного інтелекту.

Емпірична база дослідження. Дослідження проводилось на базі Буковинського державного медичного університету в онлайн-форматі за допомогою спеціально створеної гугл-форми. В опитуванні взяло участь 97 студентів (серед них 39 членів СР) 1-6 курсів різних факультетів та спеціальностей: медична психологія, стоматологія, медицина, лікувальна справа, фармація. Серед них 74 особи жіночої та 23 чоловічої статі. Середній вік досліджуваних 19 років.

Методи та методики дослідження. Для проведення дослідження ми використовували онлайн-опитування за допомогою спеціально створеної нами гугл-форми, що містила запитання відносно уявлень респондентів щодо значення та ролі емоцій у системі студентського самоврядування, розуміння змісту поняття «емоційне лідерство», якостей, необхідних для особистості емоційного лідера. Використовували також запитання методики діагностики рівня емоційного інтелекту (EI), запропонованої Н.Холлом для визначення здатності розуміти відношення особистості, які репрезентуються в емоціях та керувати емоційною сферою на основі прийняття рішень.

Методика містить 30 тверджень, що складають 5 шкал EI: «емоційна обізнаність», «керування своїми емоціями» (емоційна відхідливість, емоційна гнучкість), «самотивація» (довільне керування своїми емоціями), «емпатія», «розпізнання емоцій інших людей» (вміння впливати на емоційний стан інших людей).

Результати дослідження. За даними опитування 88% респондентів вважають, що найважливішою функцією емоцій у міжособистісній взаємодії у студентському середовищі є їх сприяння кращому розумінню студентів один одного. І лише 7% респондентів вважають, що емоції можуть заважати ефективному спілкуванню студентів. Поняття «емоційне лідерство», на думку студентів-медиків, насамперед визначається: вмінням висловлюватися чітко, зрозуміло та ефективно використовувати свої емоції у спілкуванні (62%), вмінням справлятися зі стресовими ситуаціями (стійкість до стресу, контроль над імпульсами) (55%), вмінням керувати своїм емоційним життям, розпізнавати, сприймати та розуміти емоції за виразом обличчя, тоном голосу, мовою тіла, адекватно використовувати почуття та емоції в процесі мислення, розв'язання проблем та прийняття рішень (по 46%).

Емоційний лідер, в свою чергу, – це студент, який володіє трійкою таких найбільш необхідних особистісних якостей: врівноваженість (контроль імпульсивності) (62%), стресостійкість (48%) та соціальна відповідальність (47%).

За даними діагностичного дослідження емоційного інтелекту серед опитуваних лише 3% володіють високим рівнем розвитку EI, більше половини (60%) мають середній рівень EI і близько 35% – низький рівень EI.

За даними якісного аналізу результатів дослідження було встановлено, що найкращим показником високого рівня EI є емпатія (вміння відчувати почуття та психологічний стан іншого; здатність до співпереживання). Також вони дуже гарно вміють розпізнавати та впливати на емоції оточуючих. Більше половини опитуваних, на жаль, не можуть керувати своїми емоціями (шкала

«Керування своїми емоціями»). Серед респондентів із середнім рівнем ЕІ найбільші показники отримали за шкалою «Емоційна поінформованість», близько 59% студентів, які брали участь в опитуванні, знають про можливі прояви емоцій та їхні наслідки.

Порівняльний аналіз відповідей респондентів серед студентів-медиків та студентів – членів Студентської ради (58 і 39 відповідно) дозволив визначити суттєві відмінності у результатах за шкалою «Розпізнання емоцій інших людей». Найвищі показники мають студенти – члени Студентської ради.

Висновки. Результати проведеного нами теоретичного та емпіричного дослідження серед студентів-медиків переконливо доводять про важливість та актуальність проблеми вивчення емоційного лідерства в системі студентського самоврядування. Розвиток емоційного інтелекту сучасної студентської молоді сприяє розвитку їхньої професійної самосвідомості, визначає ефективність міжособистісної комунікації в студентській спільноті та вибір конструктивної стратегії у подоланні соціальних проблем і конфліктів. Більшість респондентів студентів медичного університету розуміють важливість розвитку емоційного інтелекту для успішної міжособистісної взаємодії, але не володіють достатнім рівнем розвитку необхідних практичних вмінь та навичок емоційного інтелекту.

Використані джерела:

1. Гаврилюк А.М. Природа резонансного лідерства та якісні ознаки сучасного лідера-управлінця. <http://www.academy.gov.ua/ej/ej6/txts/07gamslu.htm>
2. Гоулман Д., Бояцис Р., Макки Э. Эмоциональное лидерство. Искусство управления людьми на основе эмоционального интеллекта. Пер. с англ. 6-изд. М.: Альпина Паблишер, 2012. 304 с.
3. Козловська С.Г., Падурець Г.І., Чудаєва І.Б. Емоційна компетентність та лідерство. Вісник Східноєвропейського університету економіки і менеджменту. Випуск 1 (14), 2013. С. 130-140.

4. Кошонько Г.А. Розвиток емоційного інтелекту студентів-психологів. Збірник наукових праць Національної академії Державної прикордонної служби України. Серія: педагогічні та психологічні науки. № 4(69), 2013. С. 341-350. http://elar.khnu.km.ua/jspui/bitstream/123456789/3188/3/znpnapv_ppn_2013_4_36.pdf

Конфедрат М.І.

СТАРОСТА ГРУПИ ЯК КЛЮЧОВА ОСОБА У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., доц. Тимофієва М.П.)

Студентське самоврядування об'єднує всіх студентів та покликане вирішувати питання навчання і побуту, захисту прав та інтересів студентів, сприяння гармонійному розвитку особистості, формування навичок майбутнього організатора, керівника, а також участі в управлінні навчальним закладом. Головною структурною одиницею є академічна група, яка є початковою ланкою студентського самоврядування університету [1].

Дуже актуальними є слова: «Сім'я для суспільства, як цеглинки для будинку. Чим вони міцніші, тим міцніший і будинок» [2]. Те ж саме можна сказати і про групи в університеті: якщо вони будуть згуртованими, дружними, то це запорука добробуту академічної спільноти.

Важливою особою в групі є староста. З одного боку, це людина, від якої може нічого не залежати, але, з іншого, ця особа може бути прикладом для наслідування й тим двигуном, який рухає групу впродовж усього навчання.

Тому мета доповіді – показати, що саме староста-лідер є основою формування соціально-психологічного клімату в групі.

Альберт Швейцер одного разу написав: «Ви повинні вчити людей на прикладах, бо інших уроків вони не засвоять» [3].

Вже давно відомо, що саме демонстрація характеру, позиція, манера спілкування з іншими буде створювати своєрідну атмосферу в колективі. І незначна зміна поведінки старости буде впливати на групу загалом, адже справжні лідери поводять себе так, ніби всі дивляться на них, навіть тоді, коли за ними ніхто не спостерігає.

Варто зазначити, що медики – це люди, які повинні вміти допомагати іншим. Це стосується не тільки фізичного здоров'я, адже інколи правильно підібрані слова вартують набагато більше, ніж таблетка анальгіну. Тому староста – це людина, яка має вміти підібрати ті правильні слова.

Для того, аби пересвідчитись, що саме староста-лідер – основа для побудови дружньої атмосфери, опора та приклад для інших, нами проведено опитування. Вибіркі склала 50 осіб.

Студентам 3 та 4 курсів були запропоновані наступні питання:

Чи повинен староста прислухатись до думки кожного в групі?

Так 77%. Ні 23%.

Чи ви вважаєте, що від нього залежить настроїв у вашому колективі?

Так 44%. Ні 56%.

Якби була можливість, ви хотіли б стати старостою?

Так 18%. Ні 82%.

Чи має він переваги в оцінках?

Так 54%. Ні 46%.

Якщо в групі є конфлікти, то, на вашу думку, це вина лідера?

Так 12%. Ні 88%.

Він повинен добре вчитись?

Так 70%. Ні 30%.

Якщо у вас проблеми з навчанням, ви звертаєтесь за допомогою до старости?

Так 66%. Ні 34%.

Отже, підводячи підсумки, зазначимо, що майже половина студентів вважає, що саме від старости-лідера залежить настрої у їхньому колективі. Звичайно ж, староста повинен прислухатись до кожного, допомагати та бути прикладом для наслідування. І в нагороду отримувати хороші оцінки, але не через статус старости, а через докладені зусилля, будучи на цій посаді, і звичайно – свої знання.

Використані джерела:

1. Положення про студентське самоврядування у ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет». URL: <https://www.bsmu.edu.ua/wp-content/uploads/2019/04/Polozhennya-pro-studentske-samovryaduvannya-BDMU.pdf> (дата звернення: 04.02.21).

2. Сім'я, як чинник здоров'я. URL: http://www.lesia-yaschenko.ck.sch.in.ua/batjkam/batjkivsjki_zbori/simya_yak_chinnik_zdorovya/ (дата звернення: 02.02.21).

3. Як керують найкращі. URL: <https://mybook.ru/author/brajan-trejsi-2/yak-keruyut-najkrashi/read/> (дата звернення: 28.01.21).

Мокан Я.Ю.

ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ТА ЛІДЕРСЬКА ЯКІСТЬ

Буковинський державний медичний університет
Чернівці, Україна

Волонтерство – потужний суспільний рух, що спроможний прийняти на себе частину повноважень соціальних установ. Країна переживає пік громадської активності, коли багато людей абсолютно безкорисливо, щиро бажають допомогти ближньому, і студентство не є винятком. Відомий педагог К.Ушинський вважав період з 16 до 22 років «визначальним», наголошуючи, що саме в цей час формуються світогляд і характер людини [1].

Волонтерська діяльність в Україні здійснюється за такими основними напрямками: надання волонтерської допомоги з метою підтримки малозабезпечених, безробітних, багатодітних,

безпритульних осіб, що потребують соціальної реабілітації; здійснення догляду за хворими, інвалідами, самотніми, людьми похилого віку; надання допомоги особам, які через свої фізичні або інші вади обмежені в реалізації своїх прав та інтересів; проведення заходів, пов'язаних з охороною навколишнього природного середовища, збереження культурної спадщини; надання допомоги для ліквідації надзвичайних ситуацій техногенного або природного характеру тощо.

Студенти різних навчальних закладів у переважній більшості працюють як волонтери в організаціях під час проходження практики. Після її закінчення багато з них залишається працювати волонтерами в організації, яка за профілем є близькою до їхньої майбутньої професійної діяльності [2].

Беручи участь у волонтерському русі, студенти формують лідерські якості молодих людей. Лідерські якості – важливі характеристики сучасної людини, адже останніми роками все більше утверджуються цінності творчо та інтелектуально розвинутої людини. А це, в більшості випадків, можливе за умови вміння людини постояти за себе, досягати поставленої мети, бути лідером. Ведуться дискусії про вродженість чи набутість лідерських якостей, однак очевидно, що такі якості необхідно виховувати в собі. Лідерські якості також виховуються під час перебування молоді особи в межах певної інституції [3].

Студенти-волонтери беруть активну участь у різноманітних заходах, які проводяться районними та міським центрами соціальних служб сім'ї, дітей та молоді щодо популяризації здорового способу життя й профілактики негативних явищ серед студентської та учнівської молоді міста. Нещодавно були опубліковані казки, оповідання та програми занять з ВІЛ/СНІДу ризикової поведінки серед вихованців притулків[4].

Згідно із Загальною декларацією волонтерів, яку було прийнято на II Конгресі Міжнародної асоціації волонтерів 14 вересня 1990 року в Парижі, волонтерська діяльність розглядається як інструмент соціального, культурного,

економічного розвитку. У Декларації підкреслюється, що волонтерство – це добровільний вибір, що відображає особисті погляди і позиції; воно виражається, як правило, у спільній діяльності в межах різного роду асоціацій. У Декларації проголошено низку головних принципів руху, зокрема, принцип надання особистих або організованих послуг, а також принцип перетворення його в елемент особистісного розвитку, набуття нових знань та навичок [5].

Отже, волонтерство сприяє покращенню якості життя, особистому процвітання й поглибленню солідарності, реалізації основних потреб на шляху будівництва справедливого і мирного суспільства, більш збалансованому економічному та соціальному розвитку, створенню нових робочих місць і нових професій.

Використані джерела:

1. Ушинський К. Твори: у 6-ти т. / К.Ушинський. – К.: Радянська школа, 1954. Т. 2. – 560 с.
2. Стаття «Студентська молодь як важливий ресурс волонтерства» Козубовського Ростислава Володимировича.
3. Енциклопедія для фахівців соціальної сфери. – 2-ге видання.
4. Збірка казок та оповідань до «Програми занять з профілактики ВІЛ/СНІДу та ризикової поведінки серед вихованців притулків для неповнолітніх у регіонах України» / За заг. ред. Т.В. Журавель. Авт.-упор.: О.А. Виноградова, Т.В. Журавель, О.М. Лозован. – К.: Калита, 2005. – 96 с.
5. Капська А.Й. Технологізація волонтерської роботи в сучасних умовах. – К.: Держ.центр соц. служб, 2001. – 140 с.
6. https://web.znu.edu.ua/herald/issues/2008/ped_2008_1/2008-26-06/bondarenko.pdf
7. <https://dspace.uzhnu.edu.ua/jspui/bitstream/lib>

Морараш Ю.А., Куліш Н.М.
**СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК
ЧИННИК ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ЗДОРОВОГО
СПОСОБУ ЖИТТЯ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна
(науковий керівник – ст.викл. Куліш Н.М.)

Здатність висококваліфіковано виконувати свою роботу, мати хороший рівень працездатності є невід’ємною складовою самодостатньої та успішної особистості. Сучасні тенденції на ринку праці вимагають від молодого спеціаліста не лише високого рівня фахової підготовки, а й цілковитої самовіддачі та готовності до роботи, яка потребує не лише інтелектуальних ресурсів, але й належного рівня фізичної витривалості та прояву самоконтролю. Важливим фактором, що визначає спроможність працівника якісно виконувати свої обов’язки, крім знань та психоемоційних характеристик, є рівень його здоров’я.

За даними провідних європейських рекрутингових агенцій, у наш час роботодавці звертають увагу не лише на оцінки у дипломі, наявність знань, умінь та досвіду роботи, а й на те, чи відповідально кандидат ставиться до власного здоров’я.

Наявність високого рівня фізичної підготовленості особи є одним з факторів її конкурентоспроможності на ринку праці розвинених країн та, водночас, показником ставлення всього суспільства до ведення здорового способу життя. Саме тому у закладах вищої освіти Європи та світу створено максимально сприятливі умови для того, щоб студенти могли займатися фізкультурою та спортом. Це, в першу чергу, наявність високих стипендій для спортсменів, спортивні центри на базі університету, спеціальні студентські абонементи на відвідування комерційних фітнес-клубів.

На превеликий жаль, в Україні цей процес перебуває у зародковому стані. З одного боку, більшість вишів країни не

мають належної спортивної бази, а комерційні спортивні клуби не готові надавати доступні можливості для занять студентам; з іншого, у нас немає сформованого розуміння та самоусвідомлення, що заняття спортом є життєвою необхідністю для забезпечення нормального функціонування організму. Однак переважна більшість молодих людей вже починає переглядати власні погляди на важливість отримання достатнього рівня фізичної активності.

Однією із ключових ланок на шляху до формування потреби ведення здорового способу життя є студентське самоврядування. Спортивно-оздоровча комісія, яка функціонує у складі Студентської ради, покликана не лише організовувати спортивно-масові заходи як форму дозвілля, а й створювати умови, які мотивуватимуть студентів до занять фізкультурою і спортом.

Зокрема, у Буковинському державному медичному університеті (БДМУ) члени спортивно-оздоровчої комісії активно долучаються до планування, організації та проведення спортивно-масових заходів і змагань. Це дає можливість викладачам краще розуміти запити молоді на різні види фізичної активності та будувати свою роботу так, щоб це було цікаво студентам. Крім того, тісна співпраця зі студентським самоврядуванням допомогла спортивному клубу знайти та впровадити нові форми проведення заходів в умовах карантинних обмежень. Цікаві ідеї щодо формату проведення різноманітних челенджів, акцій, онлайн-тренувань, які були впроваджені університетським спортивним клубом, в більшості були запропоновані саме студентами. І саме спортивно-оздоровча комісія Студентської ради БДМУ допомогла організувати чіткий ланцюжок взаємодії студентів зі спортивним клубом та втілити в життя студентські ініціативи.

Важливою складовою роботи студентського самоврядування також є формування у студентів бажання вести здоровий спосіб життя шляхом сприяння зростанню престижності занять спортом. Все це в БДМУ реалізується через широке інформування про успіхи кращих спортсменів університету й систему заохочень за

спортивні досягнення та активну спортивну роботу у вигляді балів до рейтингової оцінки студентів.

На нашу думку, тільки підхід до формування здорового способу життя студентів, який заснований на формуванні усвідомлення важливості підтримки належного рівня здоров'я та фізичної підготовленості, може бути підґрунтям розвитку здорового покоління. Лише розуміння того, що належний рівень фізичної підготовленості забезпечує можливість реалізації успішної кар'єри та якісного рівня життя, може бути вагомим мотиваційним фактором ведення і пропаганди здорового способу життя

Титов В.Д., Шандрук Д.О., Бандрівська Ю.Б.

**РОЛЬ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ У ФОРМУВАННІ
СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В
ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ
СТУДЕНТСЬКОГО БЛОГУ «OUTLOOK» І
ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ.
І.Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО**

Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України,
Тернопіль, Україна

(науковий керівник – к.філол.н., викл. Руденко М.І.)

Пандемія 2020 року показала проблемні питання в організації освітнього процесу і дала можливість оцінити нові методи організації навчального процесу. З метою формування альтернативного виду дозвілля, створення позитивного соціально-психологічного середовища серед учасників академічного процесу та кращого інформування нами був створений студентський блог «Outlook». Це є освітня платформа як для студентів-медиків, так і для допитливих користувачів соціальної мережі «Інстаграм». Завдяки блогу студенти-медики можуть вивчати тести до іспиту «КРОК» у зручному для молоді форматі,

а також віднайти «лайфхаки» щодо навчання та анонси медичних конференцій для власного розвитку. Крім того, блог наповнюють інтерв'ю з лікарями та кращими студентами, інформативні пости на медичну тематику у сучасному та неординарному форматі, які не залишають осторонь кожного активного користувача соціальних мереж.

Метою роботи було дослідити роль онлайн-платформ у період пандемії на прикладі освітньої платформи «Outlook» на базі Тернопільського національного медичного університету.

Матеріали і методи. Протягом грудня 2020 року було проведено онлайн-анкетування серед педагогів та студентів усіх курсів та факультетів стосовно потреби організації діяльності студентського об'єднання «Outlook». Було отримано 400 відповідей щодо доцільності громадської роботи студентів медичного університету та важливості функціонування освітньої платформи «Outlook» у плані формування позитивного соціально-психологічного студентського середовища.

Результати дослідження. Серед 400 респондентів (студентів та викладачів) 332 (83%) стежать за діяльністю платформи «Outlook» у соціальній мережі «Інстаграм», 68 (17%) – не стежать; 92 (23%) бажають долучитись до команди «Outlook» та брати участь у заходах, 308 (77%) – не бажають; 376 (94%) вважають ведення студентського блогу актуальним у період пандемії, 24 (6%) – не погоджуються; 316 (79%) описують освітню платформу «Outlook» як альтернативне джерело інформації, 84 (21%) – не погоджуються. До того ж респонденти зазначали, що громадська робота сприяє розвитку вміння поєднувати навчання і позааудиторні форми роботи, а отже, є чудовим вправлінням у тайм-менеджменті.

Висновки. Беручи до уваги наші результати, можна зробити висновок, що студентський блог «Outlook» відіграє одну з провідних ролей у формуванні позитивного соціально-психологічного клімату серед студентів Тернопільського національного медичного університету, значення якого зросло в

період пандемії. Окрім того, громадська робота сприяє формуванню низки особистісних якостей у студентів.

Шандрук Д.О., Титов В.Д., Бандрівська Ю.Б.
**РОЛЬ СТУДЕНТІВ СТАРШИХ КУРСІВ У
АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО
АКАДЕМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА**

Тернопільський національний медичний університет
імені І.Я. Горбачевського МОЗ України,
Тернопіль, Україна
(науковий керівник – к.філол.н. Руденко М.І.)

У більшості навчальних закладів Європи та США активно діють програми підтримки, що покликані допомогти першокурсникам якнайшвидше адаптуватися до процесу навчання. Зазвичай наставниками для новобранців стають так звані куратори – ті люди, що передають свій досвід та знання початківцям у якійсь сфері. У Тернопільському національному медичному університеті ця програма називається менторською та започаткована три роки тому. Упродовж цього часу вона успішно працює та виконує поставлені завдання, а саме: полегшення адаптації першокурсників до нового академічного середовища, ознайомлення з системою навчання у виші, формування мотивації до участі у позанавчальній діяльності, створення психологічно сприятливих умов для скорочення стресового періоду. Менторами для першокурсників можуть стати лише ті старшокурсники, які відзначилися у навчанні, науці, беруть участь та організовують власні волонтерські, культурно-мистецькі та громадські проекти, мають бездоганну репутацію.

Метою роботи було показати необхідність впровадження менторських програм для полегшення адаптації студентів першого курсу до академічного середовища на прикладі ТНМУ ім. І.Я. Горбачевського.

Матеріали і методи. Упродовж грудня 2020 року було проведено опитування серед першокурсників стосовно

ефективності діяльності їхніх наставників. Студенти анонімно заповнювали Google-форму, що складалася з 13 питань із різних сфер діяльності менторів. Було отримано 264 відповіді, що стосувалися якості роботи наставників: від допомоги у навчанні до особистих якостей, була змога написати розгорнутий коментар. Також власну думку стосовно продовження діяльності програми по закінченні 1 семестру висловили самі ментори.

Результати дослідження. Серед 264 студентів: 262 заявили про необхідність такої програми в університеті; 231 оцінив роботу свого ментора максимальним балом – 10, лише восьмеро – балом нижче 8; 258 студентів побачили у своїх менторах не лише наставника, а й друга, тому мають намір продовжувати спілкування і на старших курсах; 261 написав позитивний коментар з подякою наставнику за виконану роботу; 183 підтвердили потребу в психологічній підтримці протягом 1-го місяця навчання. Серед 52 менторів: усі зазначили необхідність продовження діяльності такої програми у ТНМУ; 48 засвідчили, що морально підтримували своїх підопічних на початку навчання, 51 підтвердив, що протягом спілкування з першокурсниками покращив свої soft-skills: люб'язність, відповідальність, здатність до роботи в команді, терпимість, співпережиття, комунікативність.

Висновки. Для полегшення адаптації студентів 1-го курсу до академічного середовища необхідне впровадження менторських програм. На думку першокурсників, ментори значно полегшують процес адаптації, сприяють формуванню позитивного психологічного клімату, допомагають швидше влитися до колективу і надихають власним прикладом. На думку менторів, програми підтримки є надзвичайно актуальними, а для них це ще й можливість покращити свої лідерські якості.

Абрамов М.В.

ЕКОСИСТЕМА ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО ВИШУ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – ас. Гринько Н.В.)

Екосистема потенціалу – це мережа зв'язків, яка визначає наш успіх і наші результати. Протягом багатьох років навчальні заклади та спільноти в усьому світі вимірювали успіх і потенціал обмежено. Всі вони припускали, що риси, які сприяють потенціалу, від інтелекту та активності до креативності й навіть стану здоров'я, були індивідуальними та фіксованими, остаточними. За допомогою багатьох досліджень тепер відомо, що риси, які сприяють розкриттю нашого потенціалу, не є ані індивідуальними, ані фіксованими; скоріше, вони пов'язані з нашою екосистемою.

Десятирічне дослідження у Фремінгемі, штат Массачусетс, виявило потужні зв'язки між соціальними взаємовідносинами та здоров'ям нашої серцево-судинної системи: сама лише присутність у нашій спільноті або мережі здорових осіб фактично збільшує шанси на те, що ми самі будемо здоровіші.

Наша соціальна екосистема впливає на набагато більше речей, а не просто фізичне здоров'я. Інакше кажучи, взаємодія з людьми з високим потенціалом значно збільшує ймовірність високих результатів. Ось тут відображається значення студентського самоврядування у медичному ЗВО.

У знаковому дослідженні, результати якого опубліковано в одному з найпрестижніших журналів з психології (Journal of Personality and Social Psychology) Мічиганського державного університету, запропонували розуміння особистості не як сузір'я індивідуальних рис, а як сукупності рис взаємопов'язаних. Виявляється, що люди навколо нас не лише потужно впливають

на тип особистості, але їхній вплив до того ж починає вкорінюватись у дуже молодому віці.

Великий потенціал, як і геній, креативність чи натхнення, – це не те, що ви маєте, це те, до чого ви можете доєднатись. Під час навчання нам також потрібні люди, які би нас надихали і пробуджували нашу креативність.

Екосистема навколо нас може навіть потужно впливати на те, наскільки ми є моральними і схильними до благодійності. Навіть сам по собі процес навчання підпадає під вплив тих, хто нас оточує. Дослідники у Стенфорді та Вандербілті за допомогою проекту «Мозок Бетті» довели, що ми краще вчимося, коли навчаємо інших, а не просто вивчаємо щось заради індивідуальних знань. Це називається «ефектом протезе». І це чудовий приклад того, як робота над покращенням інших збільшує наш власний потенціал.

Нас учили, що для того, щоб розкрити свій потенціал, треба перевершити інших у жорсткій конкуренції у закладі вищої освіти. Великий потенціал – це не про те, щоб швидше досягти мети самотужки, це про те, щоб ставати краще разом. Студентське самоврядування у медичному ЗВО відіграє тут чи не найважливішу роль.

Дмитрієва Д.В., Тимофієва М.П.

ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ТА РОЛЬ САМОВРЯДУВАННЯ ЗВО

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., доц. Тимофієва М.П.)

Формування сучасного суспільства є неможливим без надання молоді можливостей та інструментів свідомої участі у прийнятті рішень в молодіжній політиці. Молодь – це сила, від якої залежить якість майбутнього студентства та держави загалом. Діяльність органів студентського самоврядування – це спосіб допомоги студентам у вирішенні їхніх проблем, можливість

отримання лідерами певного управлінського досвіду, особливо нині в період пандемії та дистанційного навчання.

Метою нашого дослідження є розкриття ролі самоврядування ЗВО в сучасних умовах, яке спрямоване на навчання студентів досягати поставлених цілей, відчувати себе активними учасниками управління й зрозуміти важливість і відповідальність прийняття рішень щодо організації та втілення в життя певних проєктів.

Багато дослідників приділяли особливу увагу вивченню теорії та практики молодіжної політики, зокрема Е.Бородін, С.Лазор; ролі студентського самоврядування в розвитку професійних якостей: А.Артюшенко, Х.Беккера, О.Козак, А.Лелеченко, О.Мусієнко, М.Алвессон, С.Ачиа, Р.Стоділ, Л.Петрулло.

Студентське самоврядування є дієвою формою самовиховання, реальна можливість показати себе, проявити свою ініціативність, креативність, дипломатичність. Лідерство формується на основі захисту своїх інтересів та життя в студентському середовищі, досвіді самореалізації. А це дає змогу студенту виховати організованість та навчитись відповідати за свої дії.

Студентство має швидко адаптуватись до сучасних змін у суспільстві і в цьому також вбачається компетентність та активність студентського самоврядування. Навчання під час пандемії – це не нова модель освіти. Це просто запасний варіант, поки не можна відновити модель освіти, що існувала раніше, але вносити нові методи в інформаційну, діяльнісну та комунікативну активність студентського самоврядування є важливою функцією такої організації.

Основним принципом формування комунікативної компетентності є принцип позитивного підкріплення з боку викладача. Завдяки цьому принципу відбувається самоствердження студента, формуються стійкий мотив та професійні вміння. Також важливу роль відіграють принципи емоційності та креативності: емоційність дає змогу забезпечити

мовленнєво-мовний розвиток студента, суть кретивності полягає в забезпеченні результату творчої мовленнєвої діяльності.

Студентське самоврядування створює середовище для реалізації лідерського потенціалу особистості й розвитку соціально значущих якостей студента, необхідних для його становлення як усебічно розвиненого громадянина й успішного фахівця. Найбільш ефективними організаційними формами роботи студентського самоврядування, що забезпечують формування особистих якостей студентів, є: співуправління; реалізація управлінських повноважень; реалізація цільових функцій; підготовка студентського лідера; соціальне партнерство; оцінка результативності самокерованої діяльності.

Проведення міжнародних науково-практичних конференцій сприяє формуванню лідерських, організаційних і комунікативних якостей. Потрібно вміти працювати в інформаційному просторі як очно, так і онлайн, вдосконалювати ораторські здібності, щоб виступати перед аудиторією, правильно реагувати на критику та вміти донести інформацію до слухача.

Отже, вивчаючи досвід ролі студентського самоврядування в сучасних умовах, можна зробити висновок: студентське самоврядування створює середовище для повної реалізації потенціалу особистості, розвитку її організаторських та комунікативних якостей.

Кобильник А.Р.

**ВПЛИВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ
НА ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ РІВНОСТІ ТА
ВЗАЄМОПОВАГИ У ВІДНОСИНАХ ЗДОБУВАЧІВ
ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА
НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ**

Хмельницький університет управління та права

імені Леоніда Юзькова,

Хмельницький, Україна

(науковий керівник – к.ю.н., доц. Черняк О.Ю.)

Щоденно люди, перебуваючи у різних соціологічних групах, комунікують та співпрацюють одне з одним. Для того, аби робота у колективі була комфортною та ефективною, спілкування має базуватися на принципах взаємоповаги та рівності. У законодавстві України закріплено, що усі люди є вільні і рівні у своїх правах, тобто кожна людина, незалежно від віку, статті, національності, соціального походження та інших ознак, має право на гідне ставлення до її особистості. Вищезгадані принципи є невід’ємними у відносинах здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників. Для формування сприятливого соціально-психологічного клімату закладу вищої освіти необхідно, щоб у вирішенні важливих питань, котрі стосуються його функціонування, брали участь як науково-педагогічні працівники, так і здобувачі вищої освіти.

Відповідно до Закону України «Про вищу освіту», такі повноваження мають органи студентського самоврядування, і це дозволяє здобувачам вищої освіти співпрацювати з науково-педагогічними працівниками та адміністрацією закладу. Це сприяє формуванню принципів рівності та взаємоповаги, адже для взаєморозуміння, якого потребує ефективна та чітка робота, усі сторони повинні з повагою ставитися одне до одного.

Члени студентської ради Хмельницького університету управління та права імені Л.Юзькова беруть участь у роботі вченої ради університету, тимчасових та постійних комісій, на яких мають змогу виступити від імені здобувачів вищої освіти у питаннях функціонування та розвитку ЗВО. Наприклад, членами студентської ради були внесені пропозиції до проекту Стратегії розвитку університету, а саме розробка бренд-буку та створення спортивного університетського бренду. Також саме студентами університету було внесено пропозицію про створення спеціальності 262 Правоохоронна діяльність – для освітнього ступеня магістр.

Органи студентського самоврядування мають право представляти та захищати інтереси здобувачів вищої освіти. Якщо

права студентів (курсантів) буде порушено з боку науково-педагогічних працівників, то органи студентського самоврядування можуть звернутися до адміністрації закладу вищої освіти для вирішення конфліктної ситуації. Органи студентського самоврядування можуть проводити роз'яснювальні бесіди зі здобувачами вищої освіти, виховні та просвітницькі заходи. Студентське самоврядування Хмельницького університету управління та права імені Л.Юзькова регулярно проводить засідання, організовує студентські конференції, вікторини (наукові, спортивні), на які запрошує представників адміністрації та науково-педагогічних працівників, де звертає увагу на важливість комфортної співпраці.

Варто зазначити, що у нашому суспільстві традиційно переважала однобічна позиція – щодо поважного ставлення з боку студентів (курсантів) до науково-педагогічних працівників. Проте сучасний освітній процес потребує змінити підхід та спрямовувати його на взаєморозуміння, рівність та повагу у відносинах здобувачів вищої освіти та науково-педагогічних працівників.

Курка Д.М., Слубська А.Я.

ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ У РАМКАХ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Фаховий коледж

Буковинського державного медичного університету,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н. Слубська А.Я.)

Важливого значення для успішного розвитку навчального процесу у вищій школі набуває процес соціалізації, адже студенти на початку свого навчання стикаються з новими видами діяльності, з необхідністю засвоєння нових норм поведінки, нових правил взаємовідносин. У зв'язку з цим важливо зрозуміти, у чому зміст поняття «соціалізація».

Соціалізація – це процес включення людини в соціальні відносини, засвоєння нею певної системи знань, норм, цінностей, традицій, ідеалів тощо, які визначають особливості соціальних відносин. Одним із головних інститутів соціалізації є заклад вищої освіти, в якому створюються належні умови для здійснення такого процесу. До таких умов можна віднести не тільки педагогічне забезпечення процесу соціалізації студентської молоді, а й залучення студентів до управління ЗВО. Одним з головних факторів такого залучення є студентське самоврядування, яке виступає як найуспішніший засіб соціалізації студентства. Нерозуміння ролі студентства в діяльності університету – це ігнорування демократичних засад вищої школи.

Діяльність органів студентського самоврядування в основному спрямована на:

1. Удосконалення навчально-виховного процесу, що передбачає якісне навчання;
2. Виховання духовності та культури студентів. Феномен виховання в умовах студентського самоврядування виступає як перетворювальна діяльність, спрямована на зміни свідомості, світогляду, ціннісних орієнтацій, знань і способів діяльності особистості, що сприяє її якісному зростанню й удосконаленню.
3. Зростання у студентської молоді соціальної активності та відповідальності за доручену справу.

Одночасно студентське самоврядування повинно виконувати різноманітні функції, найголовнішими з яких є:

- соціальний захист молоді;
- прагнення студентів до самореалізації, самовираження;
- розвиток їхніх комунікативних, організаційних потреб, прагнення бути в контакті з суспільством.

Прикладом такої функціональної діяльності студентського самоврядування в Буковинському державному медичному університеті є інститут тьюторства, який існує вже декілька років з ініціативи Студентської ради БДМУ, основною функцією якого є оптимізація адаптації студентів до навчального процесу,

поступове пристосування студентів до університетського середовища.

Важливо враховувати, що функціонування ефективної системи студентського самоврядування сприяє не тільки оптимізації навчального процесу у вищій школі, а й соціалізації молоді, формуванню в неї комунікативних, управлінських навичок, розвитку політичної культури. У цьому контексті студентське самоврядування можна розглядати як передумову для розвитку громадянського суспільства та демократичних традицій.

Використані джерела:

1. Словник основних термінів з курсу «соціологія» для студентів усіх спеціальностей / К.А. Агаларова, В.В. Бурега, Г.-М.Саппа; під заг. ред. проф. Буреги В.В. – Х.: НТУ «ХПІ», 2015. – 44 с.
2. https://osvita.ua/legislation/Vishya_osvita/47799/
3. https://pidru4niki.com/70199/pedagogika/studentske_samovryaduvannya

Окатенко М.О.

ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩИХ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ

Чернівецький медичний фаховий коледж,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н. Ушакова К.Ю.)

У сучасних умовах трансформування української освітньої сфери особливої актуальності набуває проблема розвитку професійно значущих особистісних якостей майбутніх фахівців на етапі їхнього фахового навчання у вітчизняних закладах вищої освіти всіх рівнів. У Законі України «Про фахову передвищу освіту» пріоритетним завданням задекларовано розвиток професійно значущих особистісних якостей майбутнього фахівця, здобувача закладу освіти, на етапі фахового навчання.

Виклики сьогодення, зокрема пандемія і нестача медичних працівників у світі та в країні, особливо сестер медичних, спрямовують першочергову увагу науковців на питання формування професійно значущих особистісних якостей майбутніх фахівців медичної галузі в освітньому процесі.

В нашій країні, за ініціативою Міністерства охорони здоров'я України, 2020 рік було проголошено роком медсестринства. У зв'язку з цим пріоритетним завданням сучасної науки і педагогічної практики є вивчення впливу психологічних освітніх дисциплін на розвиток професійно значущих особистісних якостей у здобувачів освіти Чернівецького медичного фахового коледжу. Адже розвиток професійно значущих особистісних якостей майбутніх медичних фахівців в освітньому процесі коледжу є важливою умовою їхнього успішного становлення на наступних етапах професіоналізації.

Дослідженням впливу сучасних розвивальних технологій психологічної науки на формування професійно значущих особистісних якостей здобувачів медичних коледжів – майбутніх сестер медичних (медичних братів) ґрунтовно проводилося на заняттях з основ загальної і медичної психології Чернівецького медичного фахового коледжу. Вивчалися психологічні чинники становлення професійної «Я-концепції» здобувачів освіти.

За результатами дослідження встановлено, що основними професійно значущими особистісними якостями сестер медичних (медичних братів) є: відповідальність, старанність, чуйність, уважність, ввічливість, доброзичливість, співчутливість, гуманність. У дослідженні доведено, що формуванню таких професійно значущих особистісних якостей здобувачів перших-четвертих курсів коледжу сприяє систематичне застосування в освітньому процесі викладачами психологічних дисциплін низки сучасних розвивальних технологій. А саме: групових дискусій («Медичний фахівець (сестра медична (медичний брат) повинен мати професійні компетентності», «Професійна самореалізація медичного фахівця (сестри медичної (медичного брата)» тощо),

вправ («Як майбутній медичний фахівець (майбутня сестра медична (майбутній медичний брат) хочу, можу, повинен / повинна – і це Я», рольових ігор («Пацієнт, лікар і сестра медична (медичний брат)» та ін.).

Отже, зазначене дозволяє зробити висновок про позитивний вплив психологічної науки та її ефективних сучасних розвивальних технологій на формування результатів навчання через компетентності професійно значущих особистісних якостей майбутніх сестер медичних в освітньому процесі медичного коледжу.

Використані джерела:

1. Ушакова К.Ю. Психологічні чинники становлення професійної «Я-концепції» у студентів медичних коледжів: автореф. дис. канд. психол. наук: 19.00.07 / Нац. пед. ун-т імені М.П. Драгоманова. Київ, 2018. 20 с.

Режим доступу:
https://npu.edu.ua/images/file/vidil_aspirant/avtoref/%D0%94_26.053.10/Ushakova.pdf

Ракоча А.В., Тимофієва М.П. ВПЛИВ САМОІЗОЛЯЦІЇ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., доц. Тимофієва М.П.)

Актуальність теми дослідження. Covid-19 – це важкий вірус, який вражає не тільки фізичне здоров'я, але й психоемоційний стан кожної людини. Карантинні умови передбачають певні обмеження – це не проходить без порушення емоційної сфери особистості. Коло наукових інтересів вітчизняних та зарубіжних вчених щодо особливостей психоемоційного стану студентів обмежене, тому викликало необхідність дослідження вказаної теми.

Мета дослідження – провести теоретико-методологічний аналіз особливостей психоемоційної стану студентів під час пандемії та карантину.

Основу дослідження склали: визначення специфіки складових масової свідомості громадян України в умовах пандемії коронавірусу (О.Дроздов, М.Дроздова), медіапсихологічні феномени інфodemії (Л.Найдьонова), способи переживання тривоги в умовах пандемії (О.Зімовін), формування системи внутрішньої регуляції та детермінації життєдіяльності (С.Рудницька, Н.Сиско, Ю.Гундертайло), психологічний вплив карантину на особистість (K.Samantha, K.Rebecca, E.Louise), психогігієна в умовах пандемії (P.Neha, I.Khan, H.Jessica).

Самоізоляція вплинула майже на всіх, хоч і кожен переживає умови карантину по-своєму. Людина не може почуватися комфортно, якщо її оточують рамки, які створила не вона сама. Життя в незвичному ритмі, навіть на деякий час, хоч трохи, але змінює нашу свідомість. Це не пройшло безслідно й для студентів усіх навчальних закладів.

Насамперед, дистанційне навчання – це новий досвід, який не всім до вподоби. В такому навчанні, як і в звичайному, можна перерахувати позитивні і негативні сторони. Негативними є: відсутність спілкування з однокурсниками, постійне перебування вдома за комп'ютером, малорухливість. Позитивними є: можливість навчатись не виходячи з дому, більший час для сну, не потрібно добиратись на навчання в різну погоду. Проте сидіти вдома, обмежуючи себе в спілкуванні та тісному контакті з людьми, призводить до психічних розладів. Основними симптомами соціальних людей, які довго сиділи вдома і не наражали себе на небезпеку, є дратівливість, відчуття тривоги, емоційне вигорання, збільшена чутливість до подразників тощо.

Не всі студенти можуть впоратись зі своїми проблемами і їм важко повернутись до звичного життя в навколишньому середовищі, тому необхідно спілкуватися з рідними та близькими, знаходити собі заняття, по можливості займатись спортом,

опановувати нові навички, знаходити позитивні якості в кожному прожитому дні, будувати мрії та ставити перед собою цілі. Важливими аспектами в хорошому самопочутті є здоровий сон та правильне харчування.

Отже, під час карантину відбуваються зміни як на рівні психіки окремої особистості, так і на макросоціальному рівні. Кожний має проблеми через самоізоляцію. В умовах пандемії складно пояснювати поведінку людини. Формуються нові засоби спілкування, оновлюються стосунки, і ці зрушення охоплюватимуть насамперед емоційну сферу.

Шелест К.В.

ПОКРАЩЕННЯ РОЛІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТА

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас.Столяр Д.Б.)

У Європі ще наприкінці 18 століття завдяки появі доступного поштового зв'язку з'явилося так зване «кореспондентське навчання». У 1840 році британський вчений-стенограф Ісаак Пітман запропонував англійським студентам вчитися «через пошту». Аналогічну форму навчання запровадили й у Німеччині: учням поштою надсилали навчальні матеріали, вони листувалися з викладачами та складали іспити довіреним особам, а як підсумок писали наукові роботи.

Потужним поштовхом у розвитку дистанційної освіти став розвиток радіо та телебачення, а згодом – поява персональних комп'ютерів у 1980-х роках та інтернету – у 21 столітті.

На сьогодні, в умовах пандемії, більшість університетів перебувають саме на дистанційному навчанні. Кожен університет намагається покращити умови навчання студентів шляхом проведення онлайн-конференцій, онлайн-лекцій, семінарів, наукових та мотиваційних марафонів, вебінарів тощо.

Вивчення багатьох предметів потребує використання наочних матеріалів. Як приклад можна навести вивчення анатомії. Для ефективного засвоєння необхідної інформації потрібні не лише ілюстраційні матеріали в атласі, але й відеоматеріали. Надзвичайно корисним для студентів було б створення україномовного YouTube-каналу, на якому студенти спільно з викладачами знімали б відповідно до тем структуровані, лаконічні відео за темами навчальних програм. Наявність таких матеріалів може стати підґрунтям для студентів усієї України як на дистанційному, так і на очному навчанні. Тему, опрацьовану на практичному занятті, студенти зможуть самостійно ще раз передивитися чи пригадати перед заключним модульним контролем.

Студентська рада – це посередник між студентами та власне університетом, яка покликана допомагати студентам у вирішенні питань, які виникають під час університетського життя.

Студентська рада неодноразово проводила прямі ефіри з лікарями-практиками, що дозволило не лише студентам-медикам дізнатися корисну інформацію на ту чи іншу тему, а й іншим користувачам соціальних мереж ознайомитися з сучасними поглядами на ті чи інші проблеми практичної медицини. Запровадження регулярних онлайн, а згодом і офлайн-зустрічей з лікарями-практиками було б хорошою можливістю для обговорення важливих тем та проблем, які пов'язані як з теоретичним матеріалом для навчання, так і матеріалом практичної медицини, для кращого розуміння та освоєння студентами. Також ефективними є зустрічі у форматі питання-відповідь, де кожен студент може отримати відповідь на своє запитання за темою проведеної зустрічі.

Ряба І.В.

**ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ПРОКРАСТИНАЦІЇ
СТУДЕНТІВ
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філос.н., доц. Зорій Н.І.)

Результативність освітньої діяльності студента визначається особливостями навчання в закладі вищої освіти. Професійна направленість є домінантою в навчально-виховному процесі вищої школи. У студентському середовищі відбувається особистісне зростання та формуються лідерські якості як основа становлення професійно значущих якостей майбутнього фахівця.

Отже, роки навчання в закладі вищої освіти характеризуються найбільшими досягненнями і результативністю, які базуються на всіх попередніх процесах біологічного, психологічного, соціального розвитку. Водночас навчання у виші є стресовим періодом для студентів, оскільки це пов'язано з навчальним перевантаженням та кризовими життєвими подіями [1, с.212]. У студентському віці виникає прокрастинація як поширене психологічне явище, що має особливості під час навчання у закладах вищої освіти.

Об'єктом дослідження є феномен прокрастинації у студентів під час навчального процесу у закладах вищої освіти.

Метою дослідження є теоретичне та емпіричне обґрунтування прокрастинації у студентів. Для досягнення мети поставлено такі завдання: розглянути прокрастинацію як психологічне явище у студентському середовищі; визначити показники прокрастинації методом тестування Клеррі Лей (шкала прокрастинації).

Академічна прокрастинація – це відкладання виконання навчальних завдань будь-якого типу, труднощі у виконанні завдань у потрібний термін під час навчання. Основними

причинами академічної прокрастинації є: відсутність мотивації до навчання та професійна невизначеність у зв'язку з цим. Найпоширенішими є: невміння вибудовувати ієрархію цілей і цінностей та планувати свою діяльність, недостатність безпосередньої комунікації з оточенням і надлишок віртуальної [1, с.213].

Як результат прокрастинації – академічна заборгованість з навчальних дисциплін, а заходи адміністративного характеру (посилення вимог до термінів виконання навчальних завдань) не завжди бувають ефективними, що в кінцевому підсумку може закінчитися відрахуванням студента [2]. Н.Мілграм та співавтори виділили п'ять типових видів наявності прокрастинації в особистості: 1) щоденна (побутова), тобто відкладання домашніх справ, які повинні виконуватися регулярно; 2) прокрастинація в ухваленні рішень (у тому числі незначних); 3) невротична, тобто відкладання життєво важливих рішень, таких як вибір професії або створення сім'ї; 4) компульсивна, при якій у людини поєднуються два види прокрастинації – поведінкова і в ухваленні рішень; 5) академічна, тобто відкладання виконання навчальних завдань, підготовки до іспитів, заліків тощо [3].

У дослідженні взяли участь студенти третього курсу медичного факультету №1 та №2, як дівчата, так і хлопці у кількості 195 осіб (128 дівчат та 67 хлопців).

Дослідження проводилось серед студентів Буковинського державного медичного університету м. Чернівці [3] й показало, що значна частина студентів має середній рівень прокрастинації (51,22%), тому це можна оцінити як позитивний факт. Водночас у 17,62% студентів спостерігається високий рівень прокрастинації, а у 31,16% – низький.

Використані джерела:

1. Грабчак О. Особливості академічної прокрастинації студентів / О.Грабчак // Педагогіка і психологія професійної освіти. – 2016. – № 4. – С. 212-213.
2. Ткаченко Н.В. Особистісні чинники академічної прокрастинації молодших курсів навчання / Н.В. Ткаченко, Є.С. Косікова // Актуальні проблеми психології. – 2018. Т. XI. Випуск 18. – С. 312.
3. Зв'язок академічної прокрастинації з організацією навчальної діяльності студентів / Дмитріюк Н.С., Кордунова Н.О., Мілінчук В.І. // Актуальні проблеми психології. – 2019. Том 1. Випуск 53. – С. 63.

Механошина Д.С., Любіна Л.А.

**ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ
ОСОБЛИВОСТЕЙ АДАПТАЦІЇ
СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В
УМОВАХ
ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., ст.викл. Любіна Л.А.)

Упродовж життя для кожної людини важливо оволодіти необхідним комплектом базових знань та вмінь, аби співіснувати у навколишньому середовищі, займати активну громадянську позицію, мати можливість чітко висловлювати свої думки і пропозиції.

Період навчання у закладі вищої освіти вимагає від студентів високої активності у самостійній навчально-пізнавальній діяльності, розвинених навичок самоконтролю та саморегуляції, раціонального розподілу часу, уваги, терпіння та комунікації. Динамічні умови сучасної дистанційної освіти висувають до особистості студента вимоги формування нових навичок пристосування, а також формування такої поведінки, яка

дозволить ефективно функціонувати для досягнення поставлених завдань і задоволення власних потреб. Тому для закладів вищої медичної освіти одним із пріоритетних завдань є розумове, соціально-духовне, патріотичне, моральне, правове виховання особистості у процесі професійного розвитку компетентних медичних фахівців, які несуть моральну та правову відповідальність, мають активну громадянську позицію та навички самоорганізації в сучасних умовах. Навчальна адаптація – це пристосування студента до навчальних норм, здатність «відчувати» колектив, володіти навичками емоційного інтелекту, комунікативною та особистісною компетентностями, розвивати когнітивні навички для кращого засвоєння навчального матеріалу.

В нормі адаптація студента проходить в три етапи за А.В. Петровським [3]: 1) орієнтовний (період, коли студент має змогу «придивитись» до свого оточення), 2) нестійке пристосування (стан студента, який з обережністю може довіряти своїй аудиторії), 3) період відносно стійкого пристосування (час, коли студент довіряє своїм однодумцям, не боїться висловити власні думки, з легкістю сприймає конструктивну критику).

Процес адаптації студента-першокурсника до умов навчання у навчальному закладі [2] – це прийняття норм нового соціального середовища, внутрішнє та зовнішнє ставлення до цих норм та включення до системи міжособистісних стосунків у групі. Отож, коли студент вступає до ЗВО, він стикається з рядом проблем, зокрема: невмотивоване розуміння певних спеціалізацій своєї професії, труднощі адаптації до самостійного проживання в гуртожитках чи найманих квартирах в іншому місті, брак часу через велику кількість нових обов'язків, кардинальна зміна кола спілкування та ін. Також на кожного студента-першокурсника впливають й особливості соціального середовища, в якому він опиняється, наприклад, до вступу до університету студент проживав в іншому регіоні або навіть країні, тому переїхавши до міста, в якому він навчається, можуть виникати труднощі,

пов'язані з новим мовним, культурним, академічним і соціальним середовищем.

В сучасних умовах дистанційної освіти процес поступової адаптації значно порушений та пролонгований у часі через відсутність безпосереднього міжособистісного контакту учасників освітнього процесу, коли, крім навчального процесу, групу нічого не об'єднує. Початкові етапи навчання студента на перших курсах супроводжуються кризою очікувань та вимушеною адаптацією до нових умов, тому великі європейські університети заохочують студентів потужними перспективами майбутнього. До прикладу можна розглянути рівень престижу і значущості студентських виконавчих органів Європи.

У Великій Британії [4] для заохочення бути активним студентом створюють студентський уряд або студентську раду, яка зазвичай має окрему будівлю, де голова студентської ради є керівником і працює повний робочий день, отримує за це заробітну плату, встановлену ЗВО. Всі студентські ради мають потужне фінансування з боку ЗВО, державних установ і спонсорів. У Польщі [1] в кожному ЗВО функціонує студентський парламент. Це повністю самостійна організація, в якій керівництво є тільки радником. Парламент займається проблемами з працевлаштування і заробітком польських студентів. А голова парламенту є найбільш поважною посадою серед студентів, на рівні ректора. Французькі виконавчі органи студентського самоврядування [1] можуть вносити вагомі корективи у вирішення питань щодо майбутнього студента (відрахування, переведення на іншу форму навчання, виселення з гуртожитку тощо).

Українські університети, перейнявши європейський досвід, також запроваджують різні допоміжні дії для покращення адаптаційного часу студентів. Це проявляється у все більшій самостійності виконавчих органів студентського самоврядування, залученні студентів до справ деканату і створенні посади «студентський декан», активній участі в організації студентських

конференцій та акціях, вебінарах і зустрічах з першокурсниками ще до початку навчального семестру. До прикладу, наш університет (Буковинський державний медичний університет) один із перших, який запровадив термін «тьюторство» і почав активно впроваджувати цю систему допомоги адаптації студентів-першокурсників. Важливість такого впровадження підтверджується позитивними відгуками як першокурсників, які ще до початку навчального процесу розуміють, де розташовуються різні кафедри і на що більше варто звернути увагу, так і самих тьюторів, які мають нагоду поспілкуватися з майбутніми колегами і розвинути свої навички співробітництва. Саме тому метою нашої роботи було дослідження психологічних особливостей адаптації студентів медичного університету в умовах дистанційного навчання.

Методи та методики дослідження. Відповідно до визначеної мети дослідження, нами було проведено онлайн-опитування за допомогою спеціально створеної Google-форми, яка містила запитання на виявлення індивідуальних способів подолання перешкод і емоційного ставлення до них, показників, які впливають на складність навчання в умовах дистанційної освіти, вплив місця проживання на емоційний рівень студента. В опитуванні взяло участь 72 студенти (25 чол., 47 жін.) Буковинського державного медичного університету (м. Чернівці) різних медичних спеціальностей, з яких 39 є членами Студентської ради. Середній вік досліджуваних – 20 років.

Результати дослідження. За результатами дослідження було визначено, що більшість респондентів (90,2%) переживали труднощі в перші періоди навчання. Місце проживання, на думку 65,3% досліджуваних, впливає на процес адаптації та емоційне самопочуття студента, особливо на перших курсах навчання. 58,3% респондентів стверджують, що карантинні умови і дистанційне навчання утруднюють процес поетапного пристосування студента до освітнього середовища.

Висновки. Отже, дослідження психологічних особливостей адаптації студентів медичного університету в умовах дистанційного навчання переконливо доводять, що серед основних факторів, що утруднюють процес адаптації, є брак спілкування, обмеження дій через відстань, відсутність спільних інтересів, окрім навчання, відсутність виходу із «зони комфорту». Більшість респондентів вважають, що через карантинні обмеження усі студенти будуть змушені вперше або повторно пройти етапи адаптації. Серед іногородніх мешканців можна спостерігати те, що 12,5% відчувають себе комфортніше вдома. На думку 20,8% досліджуваних, сприятливі умови адаптаційного періоду впливають на рівень успішності студента в майбутньому.

Використані джерела:

1. Светликова О.В. Європейський досвід функціонування студентського самоврядування. Наукові праці. Серія: Соціологія. Випуск 246. Том 258. С. 193-198. Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npchdusoc_2015_258_246_32

2. Спіріна Т.П., Зарюгіна Ю.Є. Особливості адаптації студентів- першокурсників до умов навчання у ВНЗ. Режим доступу: <https://core.ac.uk/download/pdf/33687332.pdf>

3. Петровский В.А. Психология неадаптивной активности. М.: ТОО «Горбунок», 1992. 224 с.

4. Як працює студентське самоврядування в Англії? Інформаційно- аналітичний портал про вищу освіту в Україні та за кордоном / Вища освіта. 24 березня, 2016 р. Режим доступу: <http://vnz.org.ua/statti/9060-jak-pratsjue-studentske-samovrjaduvannja-v-angliyi>

Стойка В.Я., Любіна Л.А.

ДОСЛІДЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., ст.викл. Любіна Л.А.)

Питання створення освітнього середовища, що сприяє формуванню та розвитку толерантної особистості, завжди було і залишається актуальним для системи вищої медичної освіти.

Студентське середовище у медичних ЗВО України є досить неоднорідним за соціальними, культурними, національними та іншими характеристиками. Тому саме студентський вік є сенситивним для розвитку і формування толерантності. Цей період особистісного розвитку людини має свої особливості, зокрема емоційність, незрілість, відкритість, сугестивність, невеликий життєвий досвід тощо. Характерний пошук прийнятих соціальних ролей, інтерес до спілкування за рамками найближчого соціуму, потреба у взаємовизнанні з навколишнім світом змушують особистість зіткнутися з іншими культурами, конфесіями, соціальними групами. На період студентського віку припадає також формування почуття культурної ідентичності людини, що приводить до підвищення інтересу до питань культурної приналежності [1].

Виклад основного матеріалу. Проблематика терпимості, толерантності представлена у соціально-філософських, релігійно-етичних доктринах, різних галузях науки. Словник з етики пропонує таке визначення: «Терпимість – моральна якість, що характеризує ставлення до інтересів, переконань, вірувань, звичок, поведінки інших людей, полягає в прагненні досягти взаєморозуміння й узгодження різних інтересів та точок зору без застосування тиску, переважно методами роз'яснення й переконання». У науковому обігу терміни «терпимість» і

«толерантність» часто використовують як синоніми. Ці поняття мають у певному сенсі спільні етимологічні корені.

Філософський аспект розгляду толерантності представлений багатством поглядів і концепцій мислителів різних епох, які прагнули досягти раціонального обґрунтування толерантності як принципу людського співжиття. Комунікативну толерантність, чи толерантність у спілкуванні, відомий дослідник в галузі толерантності В.Бойко [2] поділяє на ситуативну, типологічну, професійну та загальну. Рівень ситуативної толерантності визначається ставленням людини до конкретного партнера по спілкуванню (колеги, випадкового знайомого), типологічної – ставленням до збірного типу чи групи людей (представників якої-небудь національності, професії, соціального прошарку). Професійна комунікативна толерантність проявляється у робочій обстановці, у взаємовідносинах з тими людьми, з якими доводиться мати справу за родом діяльності (клієнтами, пацієнтами). Загальна комунікативна толерантність зумовлена життєвим досвідом, рисами характеру, моральними принципами і значною мірою зумовлює інші форми комунікативної толерантності.

Метою нашої роботи було дослідження комунікативної толерантності особистості в системі студентського самоврядування.

Методи та методики дослідження. Відповідно до визначеної мети дослідження, нами було проведено онлайн-опитування за допомогою спеціально створеної Google-форми, перша частина якої містила запитання, спрямовані на визначення ролі толерантності у студентському колективі Буковинського державного медичного університету, друга її частина – запитання методики діагностики загальної комунікативної толерантності (автор В.Бойко) [2-3], яка дозволила діагностувати толерантні та інтолерантні установки особистості, що проявляються в процесі спілкування.

В опитуванні нами було охоплено 4 шкали методики, які вимірюють той чи інший аспект взаємостосунків з людьми. Чим менше балів досліджуваний отримував за кожною шкалою, тим нижчий рівень його толерантності (відповідно вище інтолерантності) у визначеному аспекті. Шкала 1. «Неприйняття або нерозуміння індивідуальності іншої людини»; шкала 2. «Використання себе як еталону при оцінці поведінки й напряду думок інших людей»; шкала 3. «Категоричність або консерватизм в оцінках інших людей»; шкала 4. «Невміння приховувати або згладжувати неприємні почуття при зіткненні з некоммунікбельними якостями партнерів». В опитуванні взяло участь 80 студентів, представників органів студентського самоврядування (жін. – 60 осіб, чол. – 20 осіб) Буковинського державного медичного університету, з яких 8 є членами Студентської ради. Середній вік досліджуваних – 19 років. Студенти перших курсів (1-2 курси навчання) – 60%, студенти старших курсів (3-6 курси навчання) – 40%.

Результати дослідження. Згідно з отриманими результатами дослідження, з точки зору студентів, толерантність в міжособистісних стосунках в системі студентського самоврядування насамперед сприяє розумінню того, що існують погляди, відмінні від власних (55% відповідей), також допомагає краще розуміти індивідуальність та унікальність один одного (45% відповідей) і сприяє уникненню непорозумінь та конфліктів у студентському колективі (45% відповідей). Образ толерантного у спілкуванні студента медичного університету, на думку респондентів, обов'язково має містити наступні риси: соціальна активність – готовність до взаємодії в різних соціальних міжетнічних ситуаціях з метою досягнення поставлених цілей і вибудовування конструктивних відносин в суспільстві (70% відповідей); стійкість особистості – сформованість соціально-моральних мотивів поведінки особистості в процесі взаємодії з людьми інших етнічних і соціальних спільнот (65% відповідей), а

також емпатійність – адекватне уявлення про те, що відбувається у внутрішньому світі іншої людини (55% відповідей).

Для розвитку комунікативної толерантності студентів-медиків, на переконання досліджуваних, їм насамперед потрібно розвивати наступні навички: терпіння (60% відповідей), вміння слухати співрозмовника (55% відповідей) та вміння не засуджувати інших (50% відповідей). Показники відповідей за окремими шкалами методики В. Бойка дозволили виявити найбільш характерні аспекти й тенденції прояву комунікативної толерантності та інтолерантності. Зокрема, більшість респондентів (48% – 38 осіб) мають середній рівень загального показника толерантності, з них 24% – чоловіки (9 осіб) та 76% – жінки (29 осіб), низький рівень загального показника комунікативної толерантності мають 26 респондентів (32%), з них 3 особи чоловічої та 23 особи жіночої статі. І лише 20% респондентів (16 осіб) мають високий рівень загального показника толерантності, з них 3 особи чоловічої та 13 осіб жіночої статі.

Розподіл показників толерантності/інтолерантності серед вибірки досліджуваних за визначеними шкалами представлений наступним чином: середній рівень толерантності респонденти демонструють за шкалою 3 «Категоричність або консерватизм в оцінках інших людей» (найнижчий показник серед вимірювальних шкал), що означає присутність у більшості з них достатньої гнучкості та поваги у спілкуванні, відсутність надмірної категоричності в оцінці інших людей. Останнє місце серед вимірювальних шкал (високий показник оцінки) має шкала 1 «Неприйняття або нерозуміння індивідуальності іншої людини», що може свідчити про необхідність розвитку таких якостей толерантної особистості, як вміння розуміти та приймати індивідуальність інших людей, з повагою ставитись до особистісних відмінностей партнерів міжособистісної взаємодії.

Висновки. Проведений теоретичний та емпіричний аналіз дослідження комунікативної толерантності особистості в системі

студентського самоврядування дозволяє з впевненістю стверджувати про актуальність визначеної проблематики на сучасному етапі розвитку вищої медичної освіти в Україні. Це підтверджується поглядами студентів про важливість навичок комунікативної толерантності в міжособистісних стосунках у студентському колективі. Більшість із них вважають, що студент-медик з високим рівнем комунікативної толерантності має бути соціально активним, керуватись у міжособистісній взаємодії сформованим комплексом соціально-моральних мотивів поведінки та володіти високим рівнем емпатійності. Діагностика рівня комунікативної толерантності респондентів свідчить про необхідність розвитку цього показника у третини досліджуваних (32%). На нашу думку, цьому можуть сприяти відвідування студентами спеціально організованих в університеті комунікативних тренінгів, наприклад, таких як проєкт «Територія зустрічі» / «THE LOCATION», що представляє платформу для безпечної мультиетнічної взаємодії між студентами – представниками різних культур у Буковинському державному медичному університеті, а також й інших інтерактивних (спеціально організованих чи стихійних) зустрічей представників студентського самоврядування.

Lohia Miral, Oleksandra Garvasiuk
**THE ROLE OF SOCIO-PSYCHOLOGICAL
CLIMATE AT HIGHER SCHOOL**

Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine
(Scientific advisor – Assistant of Department of Pathological
Anatomy
Oleksandra Garvasiuk)

«Social psychology has, as a rule, dealt with various phases of social experience from the psychological standpoint of individual experience».

There are various aspects to any view whether political, social, psychological and philosophical. Considering the socio-psychological view, first what we need to know is what exactly do we mean by socio-psychological? Socio-psychological aspect relates to the study of how are thoughts, feelings, and behaviors of individuals are ruled by the actual, imagined, and implied presence of others (Gordon Allport, 1954). It includes the social and psychological adaptation, psychological climate in a group, professional adaptation, social interaction and several other issues. For someone moving out from their homes or their country, maintaining and adapting can be really difficult. In those situations, cooperation, positive attitude, acceptance and many such similar facets are needed.

When a student first enters the universities and becomes a freshman, his/her both body and mind go through an adaptation process to sink into the surrounding environment and doing that, expenditure of both psychological and physiological energy is at its peak. That can exhaust the student to the levels only they can imagine. Self-awareness and self-organization become the need of the hour. We know that human is a social creature, and students are not exception. Hence they also have a social life, which is as important as any other things and these needs to be in sync with the student's psychology. There are many different types of adaptation that a student has to make. For instance, professional adaptations, formation of skills both in and out of academics be it research work or the co-curricular activities alike. Generally this leads students to develop the acceptance and resistance both in a very secure environment. Acceptance for the fact that they are trying to be independent and there will be problems in that and resistance against the problems that they face.

The formation of a secure and an efficient socio-psychological environment in the university is of most importance, and Student Government is the one to look out for. Student Governments are organizations created and run by the students themselves. The Student Government generally comprises of a panel of people who are the decision taking bench and every major decision for the student welfare

is taken by them. According to own student`s opinion, perspective the main role that a Student Government should play is to categorize and identify different students of different interest and form clubs of interest. Doing this will ensure smooth running of every kind of activity which we have discussed above, and will ensure that each and every student gets to come out and shine his/her own domain of talent and contribute in creating an even better socio-psychological environment.

Used resources:

1. <https://www.accreditedschoolsonline.org/resources/student-government/>
2. <https://www.topuniversities.com/blog/7-types-us-college-student-organization>

Vanga Chandrakanth Reddy, Oleksandra Garvasiuk

**STUDENT GOVERNMENT AS A GUARANTOR
OF SAFE STUDENT WELL BEING**

Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Assistant of Department of Pathological
Anatomy
Oleksandra Garvasiuk)

Students play an important role in development of a country. They go to different parts of the world to complete their studies. Student Government (SG) plays a major in the life of students and university. SG is group of young people who are elected by the student body and some of them can be appointed by the elected officials. As a rule, SG act as a link between the students and the officials of the institution, university or school.

Students need a peaceful and favorable atmosphere to concrete on studies. SG is one of the important source to provide a quality of educational system, peaceful environment and to solve the different issues. SG plays a major role in the institutions where international students study. SG is in charge of organization of mass events, extra-

curricular activities, different programs and initiatives around institution.

The main SG aim is to provide a good social and psychological climate for all participants of the learning process. How can we achieve such a climate? There are some steps which can help to provide such a climate.

1). First of all, SG must organize frequent meetings with students from all courses to note the problems they are facing in every aspect of university life. Secondly, try to solve issues by taking them into the notice of institution officials.

2). SG should provide moral and psychological support for international students. In fact, they come from different parts of the world to study and have fear of new life style and atmosphere around. Moral and psychological support will help students to remove their fear. SG should explain about the school climate, customs, traditions and life style of the region.

3). Next, SG should conduct cultural events. There are sport club, dancing and singing studios, communication club (for example, as English Speaking Club or Project The Location of Bukovinian State Medical University) and some parties so that all students gather together in a friendly atmosphere.

4). Encouragement and motivation take place in university aspect as well. School has to encourage students to participate in all the events organized by the institution (taking part in conferences, congresses or different webinars) and motivate them by awarding the winners.

5). Some regional tours must be systematically organized for students. SG and teachers (even tutors of academic groups) should take students to educational tours to make there studies much more interesting.

All these can be done by the SG and thus it definitely play an important role. All these things help in providing safe, peaceful, friendly atmosphere and remove fear from the minds of students. Thus,

students can concentrate on their studies without any tensions and improve the standard of institution.

Athithi Velayutham, Olesia Pavliuk

THE PECULIARITIES OF STUDYING OF FOREIGN STUDENTS AT HIGHER MEDICAL ESTABLISHMENT

Department of Psychology and Philosophy

Bukovinian State Medical University,

Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Ph.D., Assoc. Prof.,

Department of Psychology and Philosophy, Olesia Pavliuk)

Relevance. According to the Ministry of Education and Science, more than 60,000 foreign students from more than 130 countries study in Ukraine, and their number is growing every year.

One of the main motives for obtaining higher education in Ukraine for foreigners is a quality academic school and the level of knowledge acquired. The financial issue is also quite important – it is cheaper to get higher education in Ukraine than in other European countries. By the way, the education of foreign students brings the state treasury about 4.4 billion UAH annually.

Materials and methods. To study the peculiarities of teaching foreign students at higher medical establishment a special program was developed, and more than 150 students from 15 countries studying in the fifth year on the specialty «Medicine» were interviewed, who were divided by a region of origin of students: African continent, South Asia, the Middle East and Europe.

Research results. Male students, urban residents with rather high basic levels of both secondary education and knowledge of the chosen language of instruction were found to predominate among foreign students. In addition, depending on the continent of origin, respondents were found to differ in religion, welfare, family composition and level of education of parents, which obviously has an impact on the choice of Ukraine for higher medical education.

The motives for choosing Ukraine as a country of study were quite diverse. Thus, the main reason for this was the relatively low cost of education, and this figure was formed mainly by students from Central Asia and the African continent. Other motivations were less important: the attractiveness of studying abroad in general, inability to apply for higher education in their country and other individual reasons (experience of parents in Ukraine, advice from friends and acquaintances, quality education, lack of visa problems and strikes at universities, etc.).

Of particular value is the opinion of a vast majority of the fifth-year students surveyed that they are proud to be medical students. Apparently, this is reflected in the subjective assessment of respondents about their own attitude to education. At the same time, half of the respondents admitted their mediocre attitude to learning.

Conclusions. The main reasons for the choice of Ukraine by foreign students to study medicine were found to be its relatively low cost and the positive recommendations of other students and graduates. The identified significant differences in attitudes to learning depending on the continent of origin should be taken into account in the formation of study groups and in the organization of educational work and leisure time activities of students. In the future, it is necessary to develop new and improve existing motivations of foreign students to study at medical schools taking into account the above differences.

Pratik Todmal, Olesia Pavliuk

THE CHALLENGES OF MODERNITY AND INNOVATIONS EVOKING IN SCIENCE AND EDUCATION

Department of Psychology and Philosophy
Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Ph.D., Assoc. Prof.,

Department of Psychology and Philosophy, Olesia Pavliuk)

Relevance. The world is in crisis: the planet is degrading, authoritarianism and fundamentalism are on the rise, speculative capital is triumphant. This crisis includes the ecological, social, political, cultural crisis of democracy and the ideology of the capitalist system. One of the main problems facing humanity is education for the formation of a «new man». A new person who will be and is already a participant in the fourth industrial revolution: the Internet of Things, BigData, 3D printing, sharing, biotechnology.

Materials and methods. Using a systemic and functional approach, we will consider the challenges and needs of newer professions, such as privacy consultant; crowdfunding specialist; augmented reality developer and others.

Research results. According to this the question arises: now students and their parents need to pay attention to specialties that are in demand. For example: privacy consultant (your online security); crowdfunding specialist (fundraising expert for startups); educator of curiosity (personal advisor for the development of knowledge of the world around); city caretaker (landscaping expert in megacities, on roofs and upper floors of skyscrapers); augmented reality developer (gadget software development specialist). For example, the doctor will have special glasses in which R-pictures and results of analyzes of the patient are projected; nanotechnology engineer in medicine, electronics, IT industry. The designer of natural interfaces is a programmer who will develop programs for understanding gestures

and voice features of users; waste processing analyst; implant designer to replace organs with «smart» implants.

In Ukraine, regardless of the level of IQ and specialization, the student must do a maximum of four things: sports, foreign language, information technology, the study of their rights and freedoms. In addition, four important elements of the success of this model of learning emerge: decentralization (return of school self-government), emphasis on low-achieving students, the choice of different types of schools, high demands on teachers.

Conclusions. «New people» are people with clear and stable skills of physical, household, environmental and even food culture, who focus on continuous developmental learning, regardless of age. Teachers should develop students' cultural skills and, above all, critical thinking, emotional stability, readiness and need to learn all their lives.

The challenges of modernity should not frighten or devastate people, but encourage them to think effectively, adapt, and find their place in the modern and future world.

Teachers, first of all, must themselves change their worldview, think integrally, not be afraid to change when changes come, because their mission is to preserve and continue the development of mankind.

Chokka Tejaswani, Olesia Pavliuk

THE MAIN PROBLEMS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE

Department of Psychology and Philosophy
Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Ph.D., Assoc. Prof.,

Department of Psychology and Philosophy, Olesia Pavliuk)

Relevance. In the conditions of modern, rapidly developing society and massive globalization processes, the basis of innovative development has become the intellectualization of society and the construction of a knowledge economy. In this respect, education

should become the foundation for innovation and general development of both society and the state.

Materials and methods. The state and level of development of higher education is determined by the amount of costs, indicators of use of material, financial and labor resources necessary for comprehensive functioning. Characterizing the innovative approach, we note that it requires not just manpower, but innovative staff who are able to think outside the box, and most importantly to implement innovative ideas.

Research results. Despite the changes and the beginning of reforms in higher education in Ukraine, at the same time there are still a number of problems, among which, in our opinion, the following should be noted:

- underdevelopment of «lifelong learning»;
- inefficiency of the financing mechanism;
- lack of a mechanism for concentrating resources on priority and promising areas of education development;
- low level of development of innovation processes in education;
- lack of full or partial integration of education and science at higher education institutions;
- low level of involvement of Ukrainian education in the world educational space.

If we are talking about the innovative nature, then today in Ukrainian higher education we see a discrepancy between innovative learning and the realities of the organization of the educational process. In our opinion, this is due to internal and external problems.

The internal problems (generated mostly by subjective factors), which reflect the very functioning of the institution of higher education, the possibilities of its innovative development, are as follows:

- the need to realize the potential of higher education institutions to develop innovation processes in the regions;

- the need to democratize the educational process, including the expansion of the variable component of curricula, to add new disciplines that will be socially useful and appropriate in each region;
- strengthening the profile of higher education institutions;
- expedient opening of new directions of training, which could successfully and qualitatively meet the needs of the market of both educational services and the needs of employers in future specialists, which in its turn would ensure stable development for higher education and appropriate investment.

Conclusions. Prospects for the development of higher education on an innovative basis depend on the reforms that are and will take place. Reform should be carried out in stages and systematically in all areas and reflect all aspects of activity not only today but also in the near future.

Hritik Parekh, Olesia Pavliuk

INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS: WEBINAR AS A FORM OF INTERACTIVE LEARNING

Department of Psychology and Philosophy
Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Ph.D., Assoc. Prof.,

Department of Psychology and Philosophy, Olesia Pavliuk)

Relevance. Defining the strategic direction of development of world educational systems involves reforming education and implementing the main tasks of socio-economic and cultural development of society, one of the urgent tasks of which we see in the modernization of the educational process at higher education institutions.

Materials and methods. Considering the understanding of the peculiarities of the use of interactive technologies in the educational process of higher medical education, we used the technological approach in education, pedagogical technologies, analyzed theoretical

approaches to innovative and interactive technologies and ways of their application in higher education.

Research results. The scientific paradigm uses the definition of "innovative education", which includes the orientation of students to problem situations that arise both before the individual and before society. Innovative education involves solving problems that aim not just to master the material offered by the teacher (program, textbook), but involves subject-subject interaction.

Scientists also distinguish between innovation-process (technological and managerial improvement or creation of a fundamentally new process that increases the efficiency and quality of a new or existing educational process); product innovation (innovation, which has the physical form of the completed fundamentally new or improved product, which goes in this form outside the educational organization); innovation-service (complex interaction, activities aimed at the transfer of knowledge, skills and abilities of general, professional nature, in order to meet and develop personal, group and community needs).

Modern higher medical education requires the introduction of interactive forms of education in order to ensure a high level of knowledge in the system of additional professional education. In today's world, the bearers of the unique highly specialized knowledge needed to provide high-quality professional and scientific training are geographically fragmented and highly employed. Therefore, interactive online learning is an effective method of attracting highly qualified personnel for open education.

Conclusion. Thus, at the present stage of development of higher medical education, webinars are becoming a popular form of distance interactive learning used in the system of additional vocational education in general and medical education in particular, which helps to improve the professional skills of medical professionals.

Seekoti Manasa, Olesia Pavliuk

DEVELOPMENT OF STRATEGIC DIRECTIONS OF EDUCATION BY DISCLOSURE OF STUDENT CREATIVITY

Department of Psychology and Philosophy
Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Ph.D., Assoc. Prof.,

Department of Psychology and Philosophy, Olesia Pavliuk)

Relevance. A dynamic growth of creative economic activities and the profitability they generate change the approaches to the formation of strategic directions of education development. In this regard, issues are related to the creation of conditions for the generation of creative ideas, the formation of a special environment in which emphasis will be placed on the disclosure and further development of creative potential of students.

Materials and methods. Moderation technology was first substantiated in the 1980s. The peculiarity of moderation technology, during its use, is that students focus on a specific problem, which is not related to the phased learning and formation of individual competence (as training), and also uses the internal resource (synergistic effect of a group work) that generates disclosure of creative potential of the student.

Research results. Studies have shown that a key feature of the transition to the postulates of the creative economy is its ability to combine creative thinking, new innovative ideas with culture and new technologies, as well as creating a new type of market relations aimed not only at improving the quality of life but also dynamic social development of territorial social systems. That is why the basis for the development of society should be the creation of favorable conditions for the development of creative potential of the individual.

Creativity – the ability to create, the ability to take creative action, leading to a new unusual vision of a problem or situation. Creativity

and its importance for the development of the country is the subject of many discussions and research.

Thus, A. Maslow divides creativity into two types: 1st level – the result of the action of primary motives; Level 2 – complex mental processes of analysis, systematization and understanding; «integrated» creativity – integrates the two previous types.

F. Barron, D. Harrington defines creativity as a new approach as a consequence of emotional disorders that distort the «normal» worldview; the ability to bring something new to the experience.

Conclusion. The use of this technology will create conditions for increasing the potential of creative activity as a creative process of finding and applying innovative solutions, which becomes one of the main sources of added value and competitive advantages of modern education not only in science but also in entrepreneurship, balancing competitiveness of domestic education with European counterparts.

Singh Bashukant, Olesia Pavliuk

CONCEPT OF «LIFELONG LEARNING» AS AN INNOVATIVE FORM OF EDUCATION

Department of Psychology and Philosophy

Bukovinian State Medical University,

Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Ph.D., Assoc. Prof.,

Department of Psychology and Philosophy, Olesia Pavliuk)

Relevance. One of the current trends in education is the introduction of the educational model of «lifelong learning», which allows a person to adapt and develop his/her competence and professional skills in accordance with rapid changes in the economy, technology and labor markets.

The meaning of the concept of «lifelong learning» was revealed by English scientist R.H. Dave, who sees it as a process of personal, social and professional development of individuals throughout life to improve the quality of both their own personal lives and their social environment.

Materials and methods. In our research, we tried to consider the modern understanding of the concept, using a systematic and functional method. We considered it in a broad sense, which is that such education combines any lifelong learning, can be carried out in different conditions, in different forms, levels and durations, as well as explored its components.

Research results. The main provisions of the concept of lifelong learning are found in the documents of the European Union, which provide for: communication in native and foreign languages; knowledge of mathematics and general knowledge in the field of science and technology; skills in working with digital media; training for the acquisition of knowledge; social and civil skills; initiative and practicality; awareness and self-expression in the field of culture.

An important task for the Ukrainian education system is to develop mechanisms for certification of online educational courses, confirmed by both leading educational institutions and employers, as well as public education authorities. In modern conditions, in connection with the quarantine, the annexation of the Crimea and occupation of a part of the eastern territories of Ukraine, distance education, namely online education, becomes especially important for Ukraine, as attracting young people from uncontrolled territories to the Ukrainian education system is one of the important factors.

Of great importance in this process is the intensification of the introduction of innovative forms of education, which provide an opportunity to obtain modern knowledge and skills remotely. An important direction in the introduction of new technologies in educational processes is also the introduction of electronic textbooks, which has a high potential not only to improve the quality and efficiency of learning, but also to preserve the health of students. For Ukraine, the problem remains the establishment of systematic work on the development and implementation of modern e-learning materials.

Conclusions. Thus, the challenges facing modern education cannot be overcome without going beyond the old educational models, without mastering and implementing innovative forms of education.

The growing diversity of personal needs of man, on the one hand, and the dynamics of labor market requirements due to the acceleration of socio-economic change, on the other, cannot be met within the existing forms of traditional education.

СЕКЦІЯ 5

Первушина Є.Б.

ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ПОТУЖНИЙ ЧИННИК ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Українська медична стоматологічна академія,

Полтава, Україна

(науковий керівник – к.філос.н., доц. Ющенко Ю.П.)

Як відомо, важливу роль у самореалізації особистості здобувача освіти, набуття ним «soft skills» та індивідуального визначення пріоритетних напрямків подальшої кар'єри відіграє активна участь у роботі студентського самоврядування, зокрема у діяльності волонтерських груп та рухів. У свою чергу, волонтерство надає можливість не лише отримати ґрунтовні знання й досвід, набутти нових умінь і навичок, а є дієвим чинником поширення важливої і необхідної інформації у суспільстві.

Питання ролі просвітницької діяльності неодноразово висвітлювалось у працях українських науковців, освітян, зокрема З.Бондаренко, Т.Буяльської, У.Ванькович, Х.Галаджун, Т.Лях, Н.Романової та ін.

Мета нашої роботи – дослідити ефективність волонтерського руху як чинника просвітницької діяльності студентського самоврядування серед населення та визначити дієві механізми взаємодії з цільовою аудиторією.

Діяльність волонтерських об'єднань закладів вищої освіти дає змогу максимально популяризувати здоровий спосіб життя, формувати толерантне ставлення до людей вразливих категорій, інформувати про сучасні методи лікування і поширювати

культуру донорства, залучати населення до добровільного анонімного обстеження на ВІЛ, навчати елементарним навичкам домедичної допомоги тощо як під час «живих заходів», так і дистанційно (що стало вимогою часу в умовах карантину). Багаторічний досвід провадження інформаційно-просвітницьких кампаній має волонтерський загін «Єдність» УМСА, який успішно відпрацював та удосконалив алгоритми організації і проведення заходів. Насамперед волонтери враховують, що будь-яка просвітницька кампанія є складним утворенням, яке передбачає як певні етапи підготовки, так і різні форми реалізації проєктів, методи впливу на населення. Для цього визначаються мікрогрупи, відповідальні за окремий вид діяльності: підготовка сценарію, технічний супровід, розробка та виготовлення інформаційної продукції, Public Relations, фандрайзинг (за потреби), власне проведення акції чи робота з цільовою аудиторією тощо та координує успішне виконання передбачених завдань і досягнення мети. Враховуючи ситуацію, яка склалася в умовах поширення коронавірусу та дотримання карантинних вимог, «Єдність» змушена була перевести просвітницькі заходи в дистанційний формат, активно використовуючи соціальні мережі Facebook, Instagram, сервіси Zoom, Google meet та ін. Як свідчать результати, проведення онлайн-заходів (вебінарів, конференцій, презентацій, флешмобів тощо) є не менш результативним, адже саме в цей період значна кількість представників цільових груп проводила час у соціальних мережах. Так, відеоролик волонтерської кампанії «StopCovid» переглянуло понад 9 тисяч учасників ФБ-спільноти, понад 39 тисяч переглядів мали публікації про пошук донорів та ін.

Ми переконані, що волонтерство за будь-яких умов є ефективним і потужним чинником просвітницької діяльності.

Семотюк В.В., Захарчук О.І.

ВПЛИВ ХАРЧУВАННЯ ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА САМОМОТИВАЦІЮ СТУДЕНТІВ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – д.мед.н., проф. Захарчук О.І.)

Проблема харчування та фізичного виховання серед молоді була і є предметом уваги лікарів, громадськості та держави. Вирішення цих проблем має особливу актуальність, оскільки все більше молоді забуває про своє здоров'я, приділяючи увагу шкідливим звичкам. Окрім навчання, що вважається основним завданням студентів, на «передову» виступає і питання збереження здоров'я у фізичному та духовному аспектах. Окрім того, не менш важливою проблемою є і збереження мотивації до навчання та до саморозвитку.

Незважаючи на те, що за останнє десятиріччя мода на здорове харчування та спорт зросла, більшість студентів з різних причин не підтримують на належному рівні свій фізичний стан і менше приділяють увагу якості харчування.

Ці фактори впливають на якість життя та самопочуття студентів, а також на силу волі, моральну стійкість та бажання досягати нових звершень. Цікаво, що однією із функцій спорту є змагальна функція, і окрім підтримання тіла у тонусі, регулярні фізичні вправи (особливо якщо займатися ними не наодинці) викликають здорову конкуренцію або неантагоністичне суперництво. Ми вважаємо, що це є гарною основою і для покращення показників фізичного стану, і для покращення навчання.

За даними досліджень нейробіологів, стрес та такі негативні емоції, як злість, сум, тривога та невпевненість, переводять мозок у режим «пошуку насолоди». В результаті цього людина бажає того, що, на її думку, обіцяє винагороду, і вважає це єдиним джерелом радості. Оскільки студенти – це ще не повністю сформовані особистості, які, однак, більшу частину часу

перебувають у стресі, то пошук джерела радості може завершитися на незапланованій зустрічі з друзями (на якій буде також і алкоголь) та шкідливій їжі.

Дослідження показують, що в середньому 60-80% студентів щодня споживають щось солодке, натомість їжа з низьким чи середнім глікемічним індексом та їжа, наповнена клітковиною, достатньою кількістю білка, рослинними жирами та оліями, з'являється в раціоні студента один чи два рази на тиждень. Окрім того, що таке харчування збиває більшість метаболічних процесів, воно і розслабляє свідомість студента. З часом, щоразу як мозок сприймає «щось смачненьке» за винагороду (або навіть за спосіб відгородження від суму, злості та ін.), відбувається перебудова цінностей щодо кінцевих цілей. Вихід:

1. Раціональне харчування.
2. Фізичні навантаження хоча б 2-3 рази на тиждень для підтримання фізичного здоров'я і для збереження природного бажання бути кращим за когось або кращим за себе у минулому.
3. Нагороджувати себе корисними речами чи діями за справи, які приносять користь.
4. Чітко знати мету та не відволікатися від неї.

Отже, спорт та обрана їжа не тільки впливають на фізичний стан організму, а й підтримують або, навпаки, погіршують моральні сили людини у боротьбі зі щоденним стресом. Для досягнення певної мети потрібно чітко знати, для чого це потрібно, розраховувати дії, аналізувати виконану роботу та вивчений матеріал з урахуванням відволікаючих чинників і максимальним їх усуненням.

Гребенюк К.М.

ЕКОЛОГО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ НАУКОВОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ

Українська медична стоматологічна академія,
Полтава, Україна

(науковий керівник – к.хім.н., доц. Нікозять Ю.Б.)

Проблеми якості харчування пов'язані з екологією, адже на якість та безпечність харчових продуктів впливає антропогенна діяльність. Значним фактором при оцінці стану харчування населення є сучасна екологічна обстановка. Несприятливий вплив зовнішнього середовища викликає численні зміни здоров'я людей. Наявність у харчовій сировині і продуктах ксенобіотиків є однією з найбільш істотних причин, які знижують якість продукції і підвищують рівень загрози для здоров'я і життя людини. Задля забезпечення населення екологічно безпечними продуктами харчування перед науковцями стоїть завдання – розробити сучасні ефективні програми спостереження за якістю сировини і за поширенням різноманітних токсичних сполук.

Наукова робота кафедри медичної хімії проводиться за напрямком «Екологічні аспекти дослідження якості продуктів харчування». До дослідження фізико-хімічними методами якості продуктів харчування залучаються студенти перших та других курсів з метою формування основних засад здорового харчування та зростання пошукових мотивацій щодо профілактичної стратегії освітньої роботи з населенням у майбутній трудовій діяльності. При роботі студенти самостійно обирають об'єкти дослідження. Це можуть бути молочні і кисломолочні продукти харчування, м'ясні напівфабрикати, сокова й алкогольна продукція та інші. Студенти вивчають нормативні документи, освоюють вимірювальні прилади, ставлять експерименти, проводять обробку та інтерпретацію експериментальних даних, роблять висновки.

Під час дослідження продуктів харчування на вміст ксенобіотиків студенти значну увагу приділяють хімічним аспектам в екології, охороні здоров'я. Основні результати дослідження якості продуктів харчування представлені студентами на міжнародних і регіональних науково-практичних конференціях. Роботи студентів отримують схвальні відгуки та відзначені сертифікатами.

Використані джерела:

<https://med-chemistry.umsa.edu.ua/storage/common/files/EMkKuRa5hxIonxqFdSPTIsOhQ2kL1TR371Mp7maH.pdf>

Побережний А.О.

**БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ЯК ЛІДЕР ВИКОРИСТАННЯ
ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., ас. Смандич В.С.)

Проблема вдосконалення якості підготовки медичних спеціалістів набуває сьогодні все більшої ваги. Розробка, впровадження та використання передових інноваційних технологій в освіті, спрямованих на формування навичок клінічного мислення, завжди є актуальним завданням. Саме тому у 2019 році у Буковинському державному медичному університеті було прийнято рішення про створення центру симуляційної медицини та інноваційних технологій (COSMIT), завдяки якому студенти-медики мають можливість відпрацьовувати практичні навички, які знадобляться їм безпосередньо у подальшій лікарській діяльності. Серед інноваційних технологій, які активізують навчальний процес, у даний час найбільш часто використовуються: метод ситуаційного аналізу, що включає аналіз конкретних ситуацій (ситуаційні задачі, ситуаційні вправи); метод ситуаційного навчання – метод кейсів, метод «інциденту»;

метод програвання ролей, ігрове проєктування тощо. Всі перераховані вище методики, що використовуються у симуляційному центрі, завдяки наявності інноваційних технологій можуть бути детально відпрацьовані студентами. Так, наприклад, віртуальний симулятор пацієнта «Body Interact», який є новітнім інструментом імітаційного моделювання, призначений для вирішення клінічних задач та клінічного обґрунтування шляхом використання віртуальних хворих. Він залучає до процесу інтегрованого навчання та дозволяє встановити зв'язок між лікарем і пацієнтом таким чином, що інформація та знання, які були здобуті впродовж років навчання, можуть застосовуватися для розв'язання комплексних проблем або складних задач через реальні життєві ситуації, створюючи культурне середовище відкритого спілкування та співробітництва. Також студенти мають змогу попрактикувати свої навички в акушерській діяльності. Манекен «Ноель» дозволяє їм відчувати себе справжніми акушерами, адже завдяки найновішим удосконаленим функціям, таким як повнотілий, жіночий манекен, інтубаційні повітряні шляхи з підйомом грудної клітини, в/в рука, відпрацювання маневрів Леопольда та багато інших, студенти зможуть бути та відпрацювати свої вміння у періоди: до пологів, під час пологів та після пологів. Ще один манекен – «Зої» призначений для практичного навчання діагностики в акушерстві та гінекології. З нею студенти зможуть навчитися бімануальної пальпації, огляду піхви в дзеркалах, техніки введення й виведення внутрішньоматкового контрацептивного засобу. Використовуються методики для групового навчання СЛР з візуальним відображенням припливу крові від серця до мозку, тренажер аускультацийний із стетоскопом, електрокардіограф та багато інших.

Виходячи з вищенаведеного, завдяки роботі центру симуляційної медицини та інноваційних технологій (COSMIT) студенти нашого навчального закладу мають можливість навчатися відповідно до сучасних потреб медичної практики.

Калушка І.В.

ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філос.н., доц. Зорій Н.І.)

Культурно-просвітницька діяльність в академічному просторі закладу вищої медичної освіти мотивує студентів до опанування професійних знань, вмінь та навичок. Творчий потенціал майбутнього лікаря здійснюється через формування креативного мислення, навичок пошукової роботи, уміння ставити й вирішувати завдання різних типів у межах конкретної ситуації.

У здійсненні майбутньої професійної діяльності велике значення має індивідуальний стиль, що самостійно формується в процесі інформаційно-просвітницької роботи, пов'язаної з проведенням інтерактивних заходів, просвітницьких акцій, презентацій тощо. У сучасному світі бажання людей формувати культуру власного здоров'я є надзвичайно низьким. Зменшити вплив факторів ризику можна за допомогою активної діяльності з пропаганди здорового способу життя та профілактики захворювань (на місцевому і державному рівнях). Важливу роль у цьому напрямку відіграє інформаційно-просвітницька робота серед населення з метою підвищення його інформованості про необхідність відповідального ставлення до власного здоров'я.

Студенти-медики є тією активною частиною молоді, майбутня професійна діяльність яких пов'язана з лікуванням людей, і саме вони є ініціаторами проведення різноманітних просвітницьких акцій щодо формування культури здорового способу життя та збереження здоров'я. Місія лікаря насамперед полягає в тому, щоб проводити профілактичні заходи зі збереження здоров'я. Медицина профілактична є гуманною, оскільки вона упереджує страждання, пов'язані з процесом протікання хвороби та її лікування. Кожна людина має володіти комплексом медичних знань, які в подальшому зможуть

забезпечити розуміння виникнення певних недугів та обов'язковість звернення до фахівця-лікаря.

Усвідомлення власної відповідальності за здоров'я – основна мета проведення просвітницької роботи. Студенти-медики мають можливість у процесі проведення позааудиторних заходів формувати комунікативні навички роботи з населенням, які в майбутньому зможуть застосувати у професійній діяльності лікаря.

У Буковинському державному медичному університеті багато студентів ініціюють проведення різноманітних тематичних та інформаційно-просвітницьких заходів, пов'язаних з культурою здоров'я та здоровим способом життя. Зокрема: лекторій та інформаційний лист «Як вберегтись від грипу»; з нагоди Всесвітнього дня імунітету проведення бесід та розповсюдження пам'яток для маленьких пацієнтів міської дитячої клінічної лікарні «Імунітет, правила здорового харчування», «Імунітет на сторожі здоров'я», а також до Всесвітнього дня боротьби з туберкульозом. До Всесвітнього дня боротьби з епілепсією студенти провели просвітницьку акцію «Фіолетовий день», розповівши чернівчанам про епілепсію та що потрібно робити, якщо стали свідком епілептичного нападу тощо.

Таким чином, проведення інформаційно-просвітницьких заходів, акцій студентами закладів вищої медичної освіти сприяє формуванню вищих моральних якостей студентів та комунікативних навичок майбутньої професії.

Краснова Т.В.

ПРОСВІТНИЦЬКА РОЛЬ ХУДОЖНІХ ВИСТАВОК МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філос.н., доц. Зорій Н.І.)

Навчальний процес у закладах вищої медичної освіти передбачає, з одного боку, запам'ятовування великої кількості

термінів, з іншого – творче розв’язання проблем, нестандартних ситуацій тощо. Студенти-медики, які розвивають в собі здатність моделювати креативні рішення образами, не тільки ґрунтовно вивчають тему заняття, але й створюють яскраве розмаїття позитивних емоцій, які формують цілісне сприйняття теми та її осмислення.

Художня студія Буковинського державного медичного університету регулярно проводить виставки на медичну тематику. Студенти, учасники студії малюють картини з конкретної теми і в такий спосіб створюють її оригінальне креативне бачення. В результаті, окрім яскравого зображення, кожна картина має свій неповторний стиль та ідею. Іноколи бачення в малюнках двох авторів з певної теми прямо протилежне один одному. Але в цьому і проявляється оригінальність студента-митця – творчий процес формування новизни в медицині, особисті переконання та ставлення автора до складних і неоднозначних медичних знань.

Створюючи образ, художник переймається темою, шукаючи оригінальні та неповторні шляхи для висвітлення своїх знань і міркувань. Відповідно, твори мистецтва знаходять відгук і у тих, хто їх дивиться. Іноді малюнок здатен викликати дискусію, адже не всі можуть поділяти погляди автора. А іноді картина може надзвичайно просто висвітлити питання, й буде зрозуміло навіть для тих людей, що не володіють вузькопрофільними знаннями. Розмаїття поглядів та образів, присвячених одній конкретній темі, дозволяє оцінити масштаб питання, а багатогранність стилів – відобразити інформацію в унікальній та неповторній манері. Картини майбутніх лікарів здатні надихнути на нові ідеї та підходи в медичній діяльності. А для незнайомого з темою відвідувача виставки – це можливість ознайомитися з певними питаннями в медицині та створити своє уявлення про проблему.

На час карантину проводити подібні виставки стало доволі просто, адже у віртуальному форматі всі малюнки є доступними для кожного, в кого є інтернет. Усі зацікавлені можуть спостерігати викладені твори мистецтва в онлайн-форматі.

Єдиним негативним відтінком є те, що у віртуальному форматі немає можливості очно обговорювати картини, поспілкуватися з автором, щоб ґрунтовніше зрозуміти ідею, покладену в основу малюнка.

Образне бачення художника спроможне доступно викласти інформацію на медичну тематику і спонукає людей замислюватися над розв'язанням глобальних проблем людства. В цьому і полягає просвітницька роль подібних виставок.

СЕКЦІЯ 6

Шутак Н.І.

ОСОБЛИВОСТІ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філос.н., доц. Зорій Н.І.)

Мислення як основний пізнавальний процес у психології завжди тлумачиться як творення нового знання. Позиціонування феномену творчого мислення в освіті багатьма вченими в галузі педагогіки, психології тощо акумулювало концепцію креативних ідей та їхнє значення в розвитку суспільства. Своєю чергою міркувати креативно – стало беззаперечною вимогою часу. Будь-який вид мислення (творче, логічне) – це завжди процес формування новизни, тому ігнорування критичного мислення в системі освіти призводить до різноманітних освітніх проблем, зокрема: невміння диференціювати великий потік інформації відповідно до розв'язання завдань у тій чи іншій сфері діяльності; нагромадження великої кількості інформації, яка згодом не має застосування на практиці; неспроможність приймати рішення; схильність до маніпуляції та підпорядкування тощо. Таким чином, суспільна потреба у людях, які спроможні критично і креативно мислити, є сьогодні вкрай актуальною [3].

Метью Ліпман, професор філософії Колумбійського університету, консультант ЮНЕСКО з освітніх питань, автор «рефлексивної» моделі освіти, визначав, що мислення є особливим феноменом, що набувається в процесі пізнання і є відкритим для вдосконалення [1].

У зв'язку з цим варто відзначити, що вміння критично мислити дає можливість працювати у команді, а також формує навички слухання і таким чином дозволяє оперативно вирішувати складні завдання. У студентському середовищі це є особливо актуальним, оскільки аргументувати власну точку зору з огляду на майбутню професійну діяльність є домінантою створення мотивації до навчання.

Критичне мислення допомагає студенту сформувати ставлення до моральних цінностей, зокрема поважати думку іншого та вільно формулювати власну аргументовану думку. У Мічиганському університеті (спеціальність «Англійська мова та література») студентам пропонують опанувати курс «Академічна аргументація». Опис цього курсу, зокрема, включає зосередження на вивченні й ефективному використанні академічної аргументації.

Одними із цілей навчання студентів є навчання академічному письму та академічній аргументації [2, с.121]. Таким чином, критичне мислення дає можливість апелювати аргументами, аналізувати повсякденні вчинки з огляду їх наповнення доцільною інформацією та діяти в межах моральних норм і цінностей сучасного високотехнологічного суспільства.

Використані джерела:

1. Ганаба Світлана. «Навчати мисленню»: епістемологічний проєкт Метью Ліпмана. – Режим доступу: /
file:///C:/Users/Admin/AppData/Local/Temp/Vird_2013_29_3.pdf
2. Горохова І.В. Мовно-комунікативні практики формування критичного мислення в сучасних університетах США.

Дисертація. – Київ, 2016. – С. 121-124. – Режим доступу: /
https://ihed.org.ua/wp-content/uploads/2019/01/Gorohova_I.V_24.03.2016_disertaz.pdf
3. Ущатовська Г.В. Київський національний університет імені Тараса Шевченка. Проблеми ідентифікації концепції критичного мислення. Філософія і політологія в контексті сучасної культури. – 2013. – Вип 5. – Філософія. – С.73-74. – Режим доступу:
<file:///C:/Users/Admin/AppData/Local/Temp/159-%23%23default.genres.article%23%23-316-1-10-20141226.pdf>

Зварич О.І., Гринкевич Л.Г.

СТОРИТЕЛІНГ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: НОВИЙ ПОГЛЯД І НОВІ МОЖЛИВОСТІ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – ас. Гринкевич Л.Г.)

Мистецтво сторітелінгу – це один із найприродніших і водночас найефективніших методів надати освітньому процесу особливої якості.

Використання такої методики у закладах вищої освіти дає можливість здобувачам оцінити та змотивувати самого себе до вивчення складної теми чи предмета, оскільки пояснення матеріалу у формі розповіді історій розвиває в студентів уявлення, логіку та підвищує рівень культурної освіти.

Сторітелінг розглядається спеціалістами як методика, за допомогою якої не тільки удосконалюється мовна компетентність студентів, але вона також може бути використана як аудіальна форма навчання: один студент розповідає свою історію, а інші студенти – слухають. Ця методика дозволяє реалізовувати процес навчання у навчальних закладах на принципово інших методичних підходах з широким використанням мультимедійних, сучасних форм подачі навчального матеріалу.

Метою нашої роботи є дослідження ефективності застосування сторітелінгу в освітньому процесі та його впливу на мотивацію студентів.

Історії дозволяють розповісти про те, як створилась певна інформація та для чого вона потрібна. Завдяки обміну історіями, вибудовуючи емоційні зв'язки, студенти та викладачі створюють правильні і якісні взаємовідносини, що і є основою формату «викладач-студент».

Викладач разом із студентами може використовувати цифровий сторітелінг, адже новітні технології мають широкий діапазон застосування у освітньому процесі закладів вищої освіти. Для створення цифрових історій є потужне програмне забезпечення: Clossr, яке дозволяє на великому зображенні виділяти мітками певні зображення і додавати до них надписи; ZooBurst, за допомогою якої можна будь-яку сторінку тексту, створену у такому сервісі, переглянути під будь-яким кутом у 3D-просторі; PowerPoint – програма для створення презентацій; PowToon – сервіс анімованих презентацій; соціальні мережі, такі як Telegram, Viber.

У Буковинському державному медичному університеті ми провели опитування та анкетування студентів щодо якості освітніх послуг у навчальному закладі. Понад 90% студентської молоді виявили задоволеність. Це свідчить про компетентність наших викладачів та відпрацьовані навички «soft skills».

Отже, сторітелінг є хорошим способом мотивації, переконання студентів, який дає змогу надихнути їх на прояв ініціативи в навчанні. Він допомагає утримувати увагу під час викладання складної теми та запам'ятовувати важливу інформацію. А використання студентами різних форм сторітелінгу добре тренує їхні комунікативні, адаптивні та творчі навички.

Використані джерела:

Режим доступу: http://www.irbis-nbuv.gov.ua/cgi-bin/irbis_nbuv/cgiirbis_64.exe?C21COM=2&I21DBN=UJRN&a

mp;P21DBN=UJRN&IMAGE_FILE_DOWNLOAD=1&Image_file_name=PDF/Nvmdup_2015_4_44.pdf???history=0&pfid=1&sample=28&ref=1

Курка Д.М., Молофій С.Р.

СТУДРАДА В ІНСТРАГРАМІ: ГАРНА ВІЗУАЛЬНА ОБОГРТКА ЧИ ГОСТРА НЕОБХІДНІСТЬ?

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., доц. Петринич О.А.)

Вже не викликає сумніву, що так зване «покоління Z» (приблизні роки народження з 2005 по теперішній час) обирає Instagram. Як висловився Роман Кравчук в ефірі телепрограми «Азбука моралі»: «Нинішнє покоління молодих людей надзвичайно розумне, освічене. Це покоління, яке має інтернет в голові й Instagram в крові, воно живе у віртуальному світі». Що ж такого дає молоді Instagram і чи дійсно це лише гарна візуальна обогртка?

Вікіпедія дає визначення Instagram як соціальній мережі, що базується на обміні фотографіями, дозволяє користувачам робити фото, застосовувати до них фільтри, а також поширювати їх через свій сервіс і низку інших соціальних мереж. Поряд з цим Instagram – це про відео, онлайн-трансляції, проведення опитувань, використання хештегів та проведення відповідних флешмобів, можливість швидкого спілкування між користувачами, комунікація з відомими особистостями з професійної медичної та фармацевтичної спільноти.

Зростаюча популярність цієї соціальної мережі серед молоді зумовила те, що і студентська рада фахового коледжу БДМУ у червні 2020 року створила свій майданчик (studrada.college.bsmu) саме на цій платформі, оскільки в період пандемії COVID-19 питання комунікації у студентському самоврядуванні постало достатньо гостро, а існуюча сторінка фахового коледжу БДМУ у мережі Facebook здебільшого охоплювала викладачів коледжу та

батьків студентів. Як показує статистика сторінки, найбільшою популярністю у студентства користувалися дописи про життя та навчання членів студентської ради коледжу, тести щодо правильності надання першої медичної допомоги, а також відеодописи.

Варто сказати, що вміння створити якісний, грамотний контент та цікавий дизайн публікації – є дуже важливим для тривалої взаємодії з підписниками. Це вимагає від представника студентського самоврядування, відповідального за ведення сторінки, постійного розвитку ряду м'яких навичок («soft skills»): вдосконалення комунікативних здібностей, мовних навичок, навичок емпатії і тайм-менеджменту, вміння роботи в колективі, лідерських якостей.

Отже, наявність сторінки в Instagram – це орієнтація на вподобання і вибір цільової аудиторії – студентства. Це сприяє побудові й розвитку якісної комунікації між студентами та стимулює до саморозвитку як дописувачів, так і підписників сторінки.

Тодорюк І.С., Осипенко В.А.

ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., викл. Осипенко В. А.)

Медична реформа, нестабільність умов професійної діяльності, конкуренція при працевлаштуванні, потреби працівника адаптувати/змінювати професійну діяльність на будь-якому етапі розвитку кар'єри передбачає підготовку професійно-мобільного лікаря в процесі отримання вищої освіти. Характеристика особистості, здатної до саморозвитку, внутрішньої перебудови і виправдання змін в діяльності є характеристиками мобільності сучасного професіонала. Професійна мобільність (далі ПМ) студента нерозривно пов'язана

з конкурентоспроможністю майбутнього фахівця, оскільки інтегрує здатності, риси характеру, потреби і стани особистості, які дозволяють продуктивно функціонувати в професійній діяльності.

Наукові дослідження ПМ проводились Н.Гордієвою, Л.Сушенцевою, І.Хом'юк, Р.Прімою, В.Стічковою, Л.Меркуловою та ін.

ПМ – це один із видів соціальної мобільності, який визначається не лише здатністю особистості змінювати свою професію, місце і напрям діяльності, але й умінням приймати самостійні і нестандартні рішення, спрямовані на підвищення рівня свого професіоналізму, а також здатністю швидко освоювати нове освітнє, професійне та соціальне середовище. У більшості випадків результатом ПМ стає ефективна професійна діяльність [3]. ПМ – це всебічний розвиток особистості, ефективна діяльність у ситуаціях, що змінюються, пошук творчих рішень та нове використання своїх попередніх знань та навичок.

Початок формування ПМ припадає ще на студентські часи. Студентські роки – це період особистісного розвитку в багатьох сферах: навчанні, активній студентській позиції (організація студентського самоврядування), відвідування різних гуртків, вивчення іноземних мов, перейняття досвіду висококваліфікованих фахівців медицини з інших країн, спілкування з людьми різних соціальних рівнів тощо.

За результатами проведеного анкетування мотивації до позанавчальної діяльності (вибірка – 124 студенти медичного і стоматологічного факультетів, 2019 р.), найбільш впливовою студенти-медики вважають участь у діяльності ОСС. Респонденти визначають її пріоритетною (61% опитаних) та вказують, що участь в ОСС це «своєрідний тренінг професійної діяльності» – 31% опитаних, «можливість бути поміченим» – 14%, «можливість переключитись від навчання і побути в приємній компанії» – 33%, «старт комунікативної компетентності лікаря» – 16%, «власний досвід відповідальності» – 14%.

По завершенні навчання і з початком роботи молоді фахівці зіштовхуються з непередбачуваними труднощами, відчуттям психічної напруги, тривожності та занепокоєння. Часто лікарі, долаючи труднощі, стикаються з проблемою СЕВ. Досвід участі в ОСС дозволяє формувати резилієнтність та адаптивність до швидкозмінних процесів.

Отже, формування ПМ може здійснюватись за участі в ОСС, що дозволяє студенту-медику вести активний спосіб життя, підвищувати рівень комунікативних якостей, психологічної гнучкості, розвиває здатність приймати ризик, дозволяє приймати самостійні і нестандартні рішення.

Використані джерела:

1. Бабин І. Зміна парадигми підходу до навчання в університеті – із орієнтованого на викладача до студентоцентрованого як основна вимога ЄПВО / І.Бабин [Електронний ресурс]. – URL: http://lpehea.in.ua/sites/default/les/documents/2016/05/babyn_i.i._zbirnyk_voivkup_03.2016.pdf.

2. Римарчук М.І. Формування професійної готовності майбутніх лікарів у контексті впровадження студентоцентрованого підходу // Івано-Франківський національний медичний університет, ISSN 1681-2751. Медична освіта. 2019. № 1.

3. Циганаш А.В. Роль академічної мобільності у професійному розвитку майбутніх фахівців // Збірник наукових праць К-ПНУ імені Івана Огієнка, Інституту психології імені Г.С. Костюка НАПН України // Проблеми сучасної психології. 2013. Випуск 22 [641-654].

4. Чорна І.І. Модель формування професійної мобільності майбутніх економістів засобами іноземної мови у процесі навчання у вищому закладі освіти // Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання в підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми. – 2018. Випуск 52.

<https://www.wunu.edu.ua/pdf/rob/2-54.pdf>

Собко Д.І., Навчук Г.В.

ТВОРЧА АКТИВНІСТЬ ЯК ОДИН ЗІ ШЛЯХІВ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ТА САМОРОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ БДМУ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філол.н., доц. Навчук Г.В.)

Вступ до БДМУ – прекрасний вибір, який, без сумніву, є хорошим стартом у самостійне майбутнє, адже наш виш – це престижний і потужний осередок підготовки медичних кадрів і в Україні, і за її межами.

Та для цього варто усвідомити, що саме сьогоднішні студенти згодом понесуть у суспільство нові знання і сучасні ідеї, які посприяють загальнонаціональному прогресивному розвитку медицини. Тобто від того, як вони будуть вчитися, залежить не лише їхня доля, а й майбутнє держави. Саме вони – гаранти її успішного розвитку та процвітання, формування її позитивного іміджу у світі, бо саме у ЗВО готується нова генерація української інтелігенції, ядро національної інтелектуальної еліти – професійної, культурної, політичної. Тому вони мають докласти максимум зусиль, щоб стати фахівцями високого гатунку, бути ерудованими та всебічно розвиненими творчими особистостями. А все це неодмінно віддзеркалюється в мовленні, за допомогою якого людина себе репрезентує. Недаремно Сократ писав: *«Заговори, щоб я тебе побачив»*. «Заговорити», щоб репрезентувати себе, студенти можуть одразу ж після їх зарахування, опублікувавши у фейсбуку під хештегом **#моямрія_бдму** допис про сутність обраної професії, про цілі та плани на майбутнє.

Мобілізація творчих зусиль і внутрішніх інтелектуальних резервів не буде марною. Насамперед їхні старання та мовленнєву вправність оцінять викладачі української мови за професійним спрямуванням на першому занятті з цієї дисципліни. Також творчо обдарованих «побачать» керівники мистецьких студій

палацу «Академічний», зокрема студентського аматорського театру БДМУ, бо, як то кажуть, талановита людина – талановита в усьому. Можливо, у когось помітять хист науковця і він стане членом СНТ. Є багато прикладів того, як помірковані й наполегливі студенти, які генерують цікаві ідеї, проявляють ініціативу, не бояться відстоювати свої погляди та мають організаторські здібності, поповнили когорту студентського самоврядування.

Отже, почати процес самореалізації та саморозвитку студенти можуть, проявивши творчість і креативність під час публічного висвітлення своїх міркувань з приводу обраної професії, орієнтирів і планів на майбутнє.

Julia Bugaj, Oleksandra Garvasiuk

STUDENT GOVERNMENT FUNCTIONING AS A HUMANITARIAN

ACTION IN MODERN WORLD

Bukovinian State Medical University,

Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Assistant of the

Department of Pathological Anatomy Oleksandra Garvasiuk)

Student government is a special form of self-directed, responsible social activity of students, proactive, aimed at addressing important issues of students' life and activities, at developing students' social activities, at supporting social initiatives (Fatov, 2009; Kalimullin, 2016; Zakirova, 2016).

Implementation of humanistic personal development of students in the spirit of tolerance, rejection of extremism, a democratic way of life, mutual exactingness, sense of social justice, sound moral and psychological environment, strengthening the moral foundations of young students' families, the adoption of moral standards are based on public openness, intolerance towards anti-social behavior in everyday life. (Kalimullin, 2016).

Highly educated personality – someone who has a wide range of knowledge, understands the surrounding world. It is personality, which not only focus on one branch of science, but is interested in philosophical, social, psychical and cultural aspects of human life. That person has own judgment of the world, of what is happening around him. He or she can detect what is right and what is wrong. Teachers of our university can be a great example of such persons. All the students would improve their own personality observing great example surrounding.

Humanitarian science helps to understand what is important in life, to be a person, who realizes human welfare, who sees the reality of life and not remain indifferent to suffering and miseries. Well-educated people should be open to other people, regardless of their age, sex, religion or nationality.

There are four humanitarian principles: humanity, neutrality, impartiality and independence. Humanitarian principles are a set of principles that governs the way humanitarian response is carried out. The principle is central to establishing and maintaining access to affected populations in natural disasters or complex emergency situations (https://en.wikipedia.org/wiki/Humanitarian_principles).

For instance, Bill Gates is a great example of philanthropist, who is committed to helping people in the field of health, education and fighting poverty. During his life he saw a lot of pain, suffering and misfortune and he decided to change people's life for better. Another example of a highly educated personality, who helps people in need, is Janina Ochojska. She is an astronomer. Janina has had Heine-Medin disease since early childhood. She is a founder and director of the Polish Humanitarian Action.

Even the smallest gesture can do something great for another person. By humanitarian aid we can save human lives. Act of humanitarianism is the most beautiful thing in the world.

Introducing student government in students' life, the staff will noticeably improve students' professional development at their institutions, shifting part of things to take care of onto the student

activists, thereby educating and forming more autonomous and competitive specialists (Masalimova, A. R., Schepkina, N. K., Leifa, A. V., Shaidullina, A. R. & Burdukovskaya, E. A., 2014).

Oleksandra Garvasiuk

**THE UNIVERSITY TUTORING SYSTEM
BASED AT BUKOVINIAN STATE MEDICAL
UNIVERSITY**

Bukovinian State Medical University,

Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Ph.D, Zorii Nina,

Department of Psychology and Philosophy)

There is University tutoring system at Bukovinian State Medical University. Every academic group has own university teacher, who officially is their tutor. Tutor is a person who can help with different issues or difficulties that are not only related to the process of studying. Very often, students would like having their tutor for all 6 courses and university system can organize that. We would like to emphasize that tutors are working in cooperation with Student Government and community leaders. What exactly are tutors doing for students?

First of all, tutors create groups in mobile applications such as WhatsApp, Viber or Telegram for keeping in touch in every single moment. Tutors immediately inform students with all news in university using application. Tutors show Chernivtsi to newcomers and every time help in finding all destinations. All the tutors are teachers of medical faculties of our university. Tutors can help with different health issues. There is Medical Centre of Bukovinian State Medical University for consultations and treatment diseases. Tutors help with medical check-up, X-ray, having consultation of different specialists, doing additional analysis in hospitals or laboratories. Tutors are also involved in the procedure of vaccination against measles and diphtheria. In 2019 our University successfully organized vaccinations for free for students from 1 to 6 years.

Tutors organize extra-curricular activities: different national programs, sport and patriotic activities, charity and psychological webinars, taking part in different conferences and unique psychological project The Location. It is special safe platform for all students for sharing own thoughts, culture, history, learning Ukrainian language and making new friends.

To sum things up, Bukovinian State Medical University organizes perfect educational system, facilities and comfortable being for students. University tutoring system helps students in various aspects of life.

СЕКЦІЯ 7

Лунга В.М., Столяр Д.Б.

ЕЛЕМЕНТИ УСПІХУ

Буковинський державний медичний університет,

м. Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філос.н., доц. Зорій Н.І.)

Успіх – одна з найважливіших ланок у самореалізації кожної свідомої людини. Самореалізація своєю чергою приводить до усвідомленості існування та відчуття задоволення індивіда. Чимале значення в досягненні успіху має наполегливість в реалізації поставлених цілей та призначенні індивідом цих цілей для себе. Варто також розуміти, що всім керує певний егоїзм та гонитва за відчуттями емоцій щастя, тому, незважаючи на індивідуальність людей, насправді ми всі досить схожі в цій гонитві за щастям.

До елементів успіху можемо віднести: розвиток особистісних здібностей, наполегливість, наявність цілей та рух до них, наявність суспільного визнання та позитивний результат діяльності в досягненні мети.

Основні засади нашої особистості для реалізації успіху в житті простежуються разом із анатомо-фізіологічним дозріванням організму та набуттям досвіду цього індивіда. На основі робіт Я.А. Коменського можна виділити чотири ступені розвитку,

кожен з них включає 6 років життя індивіда. Ступені розвитку, за Я.А. Коменським: молодший вік (6-7 та 11-12 років), середній (12-15 років), старший (15-18 років). Ці межі досить відносні, адже природний потенціал індивідів та виховний вплив на них можуть бути різні. На основі цієї інформації можна зробити висновок, що перші засади особистості формуються протягом перших 6-7 років, тому саме на цей період часу необхідно звертати увагу для педагогічного формування світогляду, виокремлення та підсилення сильних сторін і соціалізації індивіда.

Отже, можемо зазначити, що основні елементи успіху беруть свій початок із молодшого віку індивіда та розвиваються в ранньому шкільному віці. Варто наголосити, що на індивід у названій віковій групі мають великий вплив педагоги, батьки та однолітки, тому майже неможливо контролювати негативний вплив будь-якої з перелічених груп на розвиток успішної особистості.

Поточняк В.Р., Мельничук М.А.
ПРОФЕСОР С.П. ЗАКРИВИДРОГА –
ОСНОВОПОЛОЖНИК
ШКОЛИ ФАРМАКОЛОГІВ НА БУКОВИНІ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., доц. Кишкан І.Г.)

Професор Степан Петрович Закривидорога – видатний учений-експериментатор зі світовим іменем, який 75 років тому був обраний завідувачем кафедри фармакології Чернівецького медичного інституту (нині Буковинський державний медичний університет) і став фундатором цієї кафедри та основоположником школи фармакологів на Буковині.

Народився С.П. Закривидорога 28 жовтня 1905 року у Мерефі Харківської області. У 1932 році він закінчив Харківський медичний інститут, після чого навчався в аспірантурі при відділі фармакології Українського інституту експериментальної

медицини. Степан Петрович пройшов нелегкий самостійний шлях у науці. Захистивши в 1935 році кандидатську дисертацію, став викладачем кафедри фармакології цього ж інституту. У роки Другої світової війни С.П. Закривидорогу призвали до лав Червоної армії й призначили на службу в Харківське військово-фельдшерське училище, згодом – старшим викладачем фармакології і фармації в Саратовському училищі прикордонних військ. У 1941 році він як військовий лікар перейшов працювати на кафедру фармакології Саратовського медичного інституту, де сформувався як науковець. Напрямок його наукових досліджень стало вивчення фармакодинаміки, фармакокінетики й біотрансформації засобів для загального знеболання та наркотичних анальгетиків, їх комбінованого застосування, барбітуратів як індукторів мікросомальних ферментів печінки. У 1945 році С.П. Закривидорога успішно захистив докторську дисертацію.

Із 1946 року Степан Петрович очолив кафедру фармакології Чернівецького медичного інституту, якою керував упродовж 23 років. Докладав значних зусиль для становлення кафедри, сприяв її матеріально-технічній базі, підготовці наукових кадрів, належному рівню навчального процесу та наукових досліджень. Керівник 3 докторських та 8 кандидатських дисертацій. Автор понад 100 наукових праць у галузі фармакології, монографії «К сушности действия снотворных и наркотических веществ на центральную нервную систему» (Чернівці, 1980). Запровадив у практику охорони здоров'я терпентинну мазь із живиці буковинської ялиці, настоянку кінського щавлю. Під керівництвом і за його участі в практичну медицину також впроваджено новий синтетичний препарат «Етоній», синтезований на кафедрі загальної хімії.

Важливими аспектами у викладанні фармакології С.П. Закривидорога вбачав самостійне виконання студентами експериментів на тваринах із демонстрацією основних моментів у механізмі дії ліків, а також відпрацювання практичних навичок

щодо виписування рецептів. Видав «Посібник до практичних занять з рецептури і фармакології» для студентів. Нагороджений орденом «Знак Пошани» та відзнакою «Відмінник охорони здоров'я».

У 1981 році професор Степан Петрович Закривидорога після тривалої хвороби на 76 році пішов із життя. Та пам'ять про видатного науковця житиме у серцях його учнів, науковців, послідовників. Доброю традицією на кафедрі фармакології стало проведення наукових семінарів із вшанування пам'яті великого Вчителя.

Рижко Л.В., Плачинта І.М.

ВПЛИВ ІСТОРИЧНИХ ПОСТАТЕЙ У МЕДИЦИНІ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА- МЕДИКА

Новоселицький медичний фаховий коледж,

Новоселиця, Україна

(науковий керівник – викл. Плачинта І.М.)

Медицина – це велична наука, сплетіння знань, умінь та досвіду багатьох поколінь, яка оточена ореолом гуманності, самовідданої праці, чистоти думок людей, які присвятили їй своє життя. Адже освічений, кваліфікований медик – це всебічно розвинена особистість, для формування якої велике значення має знання традицій, досвіду вітчизняної та світової медичної науки, діяльності передових учених-лікарів. Тому студенти-медики повинні приділяти увагу вивченню життя історичних постатей та їхній вагомий внесок у розвиток медичної науки. Такі можливості з'являються при вивченні історії, яка виховує почуття гордості за досягнення українських лікарів.

Мета роботи – показати практичне значення досліджень життя та діяльності видатних українських лікарів-науковців для усвідомлення їхньої провідної ролі у становленні та розвитку різних напрямків медицини.

Досконале вивчення та аналіз біографій, досягнень та здобутків українських лікарів засвідчили високий рівень професійної підготовки, адже вони навчалися та обмінювались досвідом на теренах України, а також у європейських університетах, клініках, співпрацювали з найкращими вченими, зробили немало відкриттів. Саме українські лікарі-науковці часто були розробниками інноваційних методик лікування, які увійшли до скарбниці світової медицини. Для прикладу наведено деякі факти діяльності українських лікарів XVIII–XX ст. Так, у 1798 році у Петербурзі було створено медико-хірургічну академію, у якій українські медики відігравали провідну роль, адже з восьми кафедр українці очолювали п'ять. Першим професором кафедри анатомії та фізіології став видатний український вчений Н.Карпинський.

Яскравим прикладом самовідданості та самопожертви є С.Андрієвський – лікар, учений, державний діяч, який у 1786 р. прищепив собі сибірку й довів шляхи передачі цієї хвороби.

Неможливо недооцінити діяльність провідних українських спеціалістів, які стали основоположниками вітчизняної та світової медицини: П.Загорський, Й.Каменецький, І.Сікорський, О.Шумлянський, М.Скліфасовський, І.Мечников, Й.Мікулич-Радецький, В.Образцов, М.Стражеско, О.Шалімов, О.Богомолець, В.Філатов та інші.

З кожним роком у сфері медицини відбувалися відкриття, проте медична наука приховує ще багато таємниць. Тому учені-медики продовжують досліджувати та реалізовувати інноваційні напрями в лікуванні.

Однією із видатних постатей сучасності став М.Амосов – хірург, винахідник, засновник новітньої кардіохірургії, резекційної хірургії легенів. Він розробив і впровадив у медичну практику оригінальні апарати штучного кровообігу та протитромбічні протези серцевих клапанів, заклав основи школи біологічної та медичної кібернетики.

Отож, проведені дослідження засвідчують значну роль українських лікарів, які зробили вагомий внесок у розвиток світової медицини та увійшли у її «золотий фонд», а знання та досягнення українських лікарів є необхідними компонентами становлення особистості студента-медика.

Використані джерела:

Режим доступу:

http://medcollege.novoselitsa.cv.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=356:2021-04-21-10-08-20&catid=70:2018-02-26-12-25-23&Itemid=110 –

Абрамов М.В.

ПЕРВИННИЙ КОНТАКТ З ПАЦІЄНТОМ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.мед.н., доц. Юрценюк О.С.)

«Батько медицини Гіппократ казав, що медицина наближає лікаря до богів. Сьогодні наш хворий – переконаний атеїст, але і він йде до лікаря як до людини, в чиїх руках найцінніший капітал – його життя, його здоров'я. І від того, як лікар зустрине його, як з ним поговорить, багато в чому залежить подальший перебіг хвороби, настроїв і стан цієї людини.

Хворому стає легше вже від одного вигляду лікаря, від його усмішки, приємної зовнішності і лікарського одягу – білого халата і шапочки. І наш обов'язок – не обманути очікування хворого» (з книги «Искусство врачевания» Ібрагіма Ахмедхановича Шамова).

Спілкування пацієнта з лікарем – невід'ємна частина клінічної практики. Перш за все варто пам'ятати, що успішність ефективного лікування пацієнта значно залежить від позитивної атмосфери під час спілкування лікаря з пацієнтом.

Одним із найважливіших обов'язків лікаря є відданість інтересам пацієнта, професійна чесність та збереження в таємниці

інформації, що стосується пацієнта. Доручаючи лікарю своє життя, пацієнт сподівається на його милосердя та співчуття. Хворий очікує від останнього співучасті, завдяки якій лікар «взьме на себе» його біль. Співчуття – ключ до налагодження співпраці з пацієнтом. Потрібно зуміти поставити себе на місце хворого і дивитися на світ його очима. Важливо розуміти також внутрішню картину захворювання – все те, що відчуває і переживає пацієнт, його загальне самопочуття, уявлення про свою хворобу, про її причини. Існують декілька моделей спілкування лікаря і пацієнта:

- інформаційна (неупереджений лікар, повністю незалежний пацієнт);
- інтерпретаційна (переконливий лікар);
- дорадча (довіра і взаємна згода);
- патерналістська (лікар-опікун).

Для спілкування з малоосвіченими людьми більше підходить інтерпретаційна модель, а з освіченими, які вникають в суть проблем із здоров'ям, – дорадча модель. Поширена раніше патерналістична (директивна) модель припускає порушення прав пацієнта і в наші дні не застосовується, за винятком ситуацій, що становлять безпосередню загрозу життю хворого (екстрене оперативне втручання, реанімаційні заходи тощо).

Взаємодія між лікарем і пацієнтом є складним процесом, де серйозне непорозуміння – це потенційна загроза для успішного лікування. Особливо з точки зору розуміння пацієнтами прогнозів, цілей, очікувань і участі в процедурах.

Існує безліч перешкод для взаємин лікаря і пацієнта, включаючи занепокоєння і страх пацієнтів, страх судових розглядів та фізичної або мовної образи, а також нереалістичні очікування пацієнтів. Серед основних можна виділити наступні:

- погані комунікативні навички лікаря;
- ризики розголошення медичної інформації;
- недостатня увага до проблем пацієнта з боку лікаря;
- розчарування у співпраці з боку пацієнта;

- активний опір з боку пацієнта.

Організуючи час, відведений на прийом пацієнта, корисно дотримуватися правила «трьох третин». Суть цього правила полягає у тому, що третина часу відводиться на клінічне обстеження, третина – на бесіду, і ще третина – на виписку рецептів та супутні рекомендації. Дуже важливо детально пояснити пацієнтові, як правильно проходити лікування, загострити увагу на «дрібницях», які насправді такими не є.

Лікарям необхідно подбати про те, щоби пацієнт правильно виконував призначене йому лікування, терпляче і докладно пояснивши всі тонкощі, зокрема, розказавши про можливі побічні ефекти. Деяким пацієнтам навіть має сенс пояснити механізм дії призначеного препарату. З іншими потрібно просто детально обговорити, скільки разів на день треба проходити лікування, в який час доби, як це пов'язано з прийомами їжі, чи дозволяється прийом алкоголю або на це накладено категоричну заборону на час лікування. Все це необхідно проговорити, а деяким пацієнтам – додатково записати на аркуші.

Не варто критикувати пацієнта за те, що він не дотримувався лікарських рекомендацій. Правильнішою є тактика регулярно ставити запитання на цю тему. Наприклад: «Я знаю, що нелегко регулярно проходити лікування. Чи буває так, що вам це набридає і ви перериваєте лікування на деякий час»? Якщо це дійсно так, можна сказати: «Я вас розумію. Важко упродовж такого тривалого часу проходити лікування. Але я би вас попросив не послаблювати пильності, адже від цього залежить стан вашого здоров'я. А що може бути важливішим за це?».

У цій частині бесіди лікар зможе встановити партнерські стосунки з пацієнтом.

Важливим кроком до вирішення проблеми побудови первинного контакту з пацієнтом та покращення якості лікування було б створення навчальної програми з метою формування навичок морально-етичної поведінки фахівця галузі охорони здоров'я.

Медичний працівник повинен вміти швидко й правильно оцінити поведінку партнера й миттєво корегувати власну комунікативну поведінку, адже альянс лікар-пацієнт містить багато дотиків контакту, а перші з них є вирішальними.

Використані джерела:

1. Шамов И.А. Искусство врачевания. – Махачкала, 1980. – С. 49.
2. Режим доступу:
https://decentralization.gov.ua/uploads/library/file/596/Збірник_настанов-web_final.pdf
3. <http://www.mif-ua.com/archive/article/17905>
4. <https://emci.ua/statti/komunikatsiya-likaria-ta-patsiienta/>
5. <https://jaoa.org/article.aspx?articleid=2093086>
6. <http://ligap.ru/articles/analitika/models/>

Андрійчук А.О., Собко Д.І., Макаранюк Х.-М.В., Муравель Х.І.

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТВОРЕННЯ,
УПОРЯДКУВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ МЕДИЧНИХ
ТЕРМІНІВ
ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО
ПРАВОПИСУ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філол.н., доц. Навчук Г.В.)

Актуальність. Українська термінологія, зокрема й медична, привертає особливу увагу науковців, оскільки впродовж багатьох років вона формувалася під впливом мов інших народів за посередництвом російської, що й зумовило наявність великої кількості запозичених і скалькованих слів. Нині повертаються національні елементи, що засвідчують видані з часів незалежності термінологічні словники та новий правопис 2019 року.

Мета – дослідити актуальні проблеми творення, упорядкування та застосування медичних термінів у контексті нового українського правопису.

Матеріал: наукові праці з історії розвитку української медичної термінології, українські правописи 1993 та 2019 років, медичні термінологічні словники.

Методи: порівняльний, описовий, історичний, аналізу й синтезу.

Результати дослідження. Одним із прикладів збереження радянських правописних традицій є написання слів іншомовного походження, з-поміж яких чимало медичних термінів. На їх розвитку позначився вплив насамперед грецької та латинської мов. Як наслідок, у професійному мовленні лікарів з'явилися відповідники до назв хвороб, їх симптомів, фізичних станів, які з часом повністю замінили первісні означення, напр.: *пустульозний* – *гноячковий*, *суїцид* – *самогубство*, *судома* – *корч*, *фіксація* – *закріплення*, *сугестія* – *вплив*, *навіювання*.

Також важливою рисою розвитку української медичної термінології є використання загальнонародних слів (побутовізмів), які творилися на основі закону вторинної номінації та принципів асоціації, напр.: *миска* (*ниркова*), *вуздечка* (*верхньої губи, язика*), *вікно* (*маткове, сечоводу*), *пояс* (*плечовий, тазовий*). Тепер вони є своєрідним джерелом розширення та поповнення сучасної медичної лексики, свідченням чого є тенденція до повернення вживання термінів, зафіксованих у словниках 20-х років минулого століття, як-от: *кишківник* – *кишечник*, *кила* – *грижа*, *кашлюк* – *коклюш*, *кульшовий* – *тазостегновий*.

Висновок. До нового українського правопису, виданого в 2019 році, внесено певні зміни, які дозволять викорінити показову подібність української та російської мов на термінологічному ґрунті й посилити увагу до національних елементів. У перспективі це дасть змогу укласти нові медичні термінологічні словники, які будуть відповідати особливостям української мови.

Андрійчук А.О., Гресько А.М., Федюшко Є.М., Романів С.І.

**КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕДИЧНИХ
І ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ ЯК НЕВІД'ЄМНА
СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ МЕДИЦИНИ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філол.н., доц. Навчук Г.В.)

Комунікативна компетентність є невід'ємною складовою професійної компетентності медичних і фармацевтичних працівників, оскільки допомагає репрезентувати їм фахові знання в різних комунікативних ситуаціях. З цього погляду аналіз особливостей формування комунікативної компетентності медичних і фармацевтичних працівників є актуальним.

Зазначимо, що останнім часом з'явилося чимало науково- та навчально-методичних праць про чинники формування комунікативної компетентності медичних і фармацевтичних фахівців як складової професійної. Адже належне формування компетентності майбутніх фахівців вимагає впровадження ефективних методів навчання, зокрема й професійної мови.

Професійна компетентність медичних і фармацевтичних працівників є сукупністю фахових знань, вмінь і навичок, помножених на вміння мислити і швидко реагувати в непередбачених ситуаціях. При цьому неабияке значення має мовленнєва вправність, вміння спілкуватися, точно й чітко, логічно й послідовно, лаконічно й водночас вичерпно подавати інформацію.

Як свідчить статистика, від 60% до 90% робочого часу медичні й фармацевтичні працівники витрачають на різні види спілкування з колегами, пацієнтами та їх родичами. Тож результат їх професійної діяльності залежить від того, наскільки вміло й грамотно вони побудують своє усне й писемне спілкування. Тому формування комунікативної компетентності медичних і фармацевтичних працівників є необхідним і важливим, проте

можливим на ґрунті глибоких професійних знань, поєднаних з мовленнєвими вміннями. Крім того, потрібно володіти основами психотерапії й психоаналізу, бути ввічливим і стриманим, знатись на етикеті, дотримуватись загальнолюдських цінностей.

Отже, формування комунікативної компетентності – важливе завдання під час підготовки медичних і фармацевтичних працівників, оскільки вона є невід’ємною складовою та базовою характеристикою їх професійної компетентності.

Антонюк Ю.Ю., Тимофієва М.П.
**РОЛЬ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ
ДИСЦИПЛІН
У ФОРМУВАННІ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОЇ
КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ**

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., доц. Тимофієва М.П.)

Поряд з наукою, система освіти є основою соціального прогресу, розвитку людини, формування професійної компетентності студентів-медиків. Відповідно до нової освітньої парадигми, фахівець повинен мати змогу вирішувати принципово нові проблеми, постійно отримувати професійні знання та вдосконалювати навички як основу формування соціального досвіду.

В умовах інформаційного суспільства головною цінністю є не лише інформація та вміння ефективного її використання, але й соціально-гуманітарні знання як складник професійної освіти.

Мета дослідження – теоретико-методологічний аналіз ролі суспільно-гуманітарних дисциплін у формуванні загальнокультурної компетентності студентів.

Основу дослідження склали: роль гуманітарних дисциплін у формуванні ключових компетентностей (Н.Бондар); компетентнісний підхід у сучасній освіті: світовий досвід та українські перспективи (Н.Бібік, М.Ващенко, О.Локшина,

О.Овчарук, О.Пометун, М.Розов); гуманізація педагогічної діяльності як інноваційний процес (А.Сущенко); структура, зміст соціальної компетентності, основні шляхи та умови її формування у студентів, проаналізовані П.Бойчук, Н.Борбич, І.Зарубінською, Н.Калініною та ін.

В процесі вивчення дисципліни є можливим формування таких компетентностей: мислити культурологічними категоріями; висловлювати і обґрунтовувати своє ставлення до подій соціокультурного життя; використовувати знання з історії та теорії культури при осмисленні сучасних проблем культурного розвитку, робити порівняльно-історичний аналіз культурних епох; пояснювати й оцінювати факти соціокультурного життя з гуманістичних позицій.

Як показує аналіз цієї проблеми вченими у провідних зарубіжних країнах, відбувається зміщення акценту до вимог сучасного працівника з формальних факторів його кваліфікації й освіти до соціальної цінності його особистісних якостей, здатності до саморозвитку особистості. Отже, саморозвиток – це не тільки усвідомлений процес формування професійної майстерності, індивідуального характерного стилю, самоосвіта і самовдосконалення, але й мотивований, спрямований, вільний вибір і бажання досягти необхідного рівня професійної компетентності.

М. Розов представляє загальнокультурну компетентність у вигляді трьох аспектів: змістовий (осмислення ситуації у контексті культурних зразків, розуміння, відношення, оцінки); проблемно-практичний (адекватність розпізнавання ситуації, постановки і виконання цілей, завдань, норм за певних обставин); комунікативний (адекватне спілкування в ситуаціях культурного контексту).

Отже, засвоєння дисциплін гуманітарного циклу передбачає засвоєння наукових знань про суспільство, людину, можливості її розвитку і саморозвитку, а також впливає на формування компетентностей майбутніх фахівців та розвиток соціальних

інновації. Суспільно-гуманітарні науки нам потрібні, щоб зрозуміти себе, своє суспільство та виклики, з якими ми стикаємось.

Вербова Я.А., Шутак Л.Б.

СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВИСОКООСВІЧЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – доц. Шутак Л.Б.)

Розвиток України на нинішньому етапі характеризується історичними змінами в житті народу, модернізацією всіх сфер людської діяльності, переоцінкою та утвердженням у свідомості нації нових світоглядних орієнтирів, що чітко визначає стратегії входження української освіти до загальноєвропейського освітнього простору.

Тенденції сучасності зумовили нову освітньо-виховну парадигму, що спирається на ідеї та принципи, які забезпечують формування моральних і вольових якостей, активної, вільної, креативної особистості студента. На думку науковців, вивчення та постійне оновлення навчальних програм дисциплін суспільно-гуманітарного циклу сприяє злиттю культури, науки та природи, засвоєнню духовно-моральних, історичних, культурно-гуманітарних пріоритетів і цінностей, а саме: любові як принципу буття, сенсу здорового способу життя, місця людини в суспільстві та мету її існування, саморозвитку й самовдосконалення, почуття громадського та національного обов'язку, свободи творчості.

Дослідження та аналіз факторів, що популяризують суспільно-гуманітарні науки в умовах інтеграційних освітніх процесів в Україні та світі, доводять, що ці дисципліни підтримують зв'язок із людським світом у цифрову епоху, сприяють розвитку критичного мислення, креативності, спілкування тощо.

Основними результатами упровадження названих принципів є визначення факторів популяризації української мови та літератури, історії, філософії, іноземних мов та інших предметів суспільно-гуманітарного циклу, які формують відкриту та вільну від догм, упереджень та ідеології особистість і сприяють її інтеграції в освітнє середовище.

Отже, з метою формування якісного освітнього середовища та подальшої інтеграції у світовий простір не можна заперечувати нагальну потребу оновлення системи викладання предметів суспільно-гуманітарного циклу та формування у молоді національних суспільно-державних цінностей як підґрунтя української громадянської ідентичності, яка стане фундаментом консолідації українського суспільства та сталого розвитку держави.

Колінько К.Ю.

**СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ
ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВИСОКООСВІЧЕНОЇ
ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ
МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ**

Українська медична стоматологічна академія,
Полтава, Україна

(науковий керівник – д.мед.н., проф. Максимук О.Ю.)

Більшість дослідників переконана, що сучасна підготовка студента-медика повинна бути спрямованою на набуття не лише знань, необхідних для роботи за фахом, а й таких, які забезпечать соціалізацію майбутнього фахівця в трудовому колективі та суспільстві загалом. Результатом цього процесу має стати підготовка високопрофесійного гуманного фахівця, креативного за своїм мисленням та інтелігентного. Такий фахівець має узагальнювати в собі як високі моральні якості й активну громадянську позицію, так і вміння працювати, працелюбність та цілеспрямованість.

Володіння моральними поняттями – важлива складова частина морально-етичного виховання майбутнього лікаря. Ці поняття за своєю природою є надзвичайно складними для розуміння і засвоєння, тому не дивно, що навіть високоосвічені люди далеко не завжди глибоко усвідомлюють і можуть пояснити суть того чи іншого морального поняття, зокрема честь, совість, милосердя та ін.

Важливим у формуванні духовних цінностей є постать педагога. До прикладу, для видатного педагога В.Сухомлинського було важливо, щоб у вихованця сформувалося уявлення про світ матеріальних і духовних цінностей не як переважно абстрактних утворень, що існують у відчуженій формі і не становлять достатньої значущості. Необхідне формування міцного зв'язку цих цінностей з їхніми творцями – людьми, які присвятили їм усе життя. Так створюється єдність минулого і теперішнього як рушійна сила морально-духовного становлення особистості.

Можна виділити такі основні причини, які обґрунтовують необхідність вивчення гуманітарних дисциплін та отримання гуманітарної підготовки майбутніми фахівцями медичної галузі:

1. Здатність мислити. Завдяки розвідкам у галузі гуманітарних дисциплін ми вчимося мислити творчо і критично, роздумувати і ставити запитання. Такі навички дають нам змогу отримувати нові відомості з усіх сфер життя.
2. Розуміння світу. Дослідження людського досвіду накладається на наші знання про світ. Крізь призму досліджень науковців-гуманітаріїв ми вивчаємо культурні цінності представників різних культур, вникаємо в суть зразків науки та мистецтва, історичних процесів.

Отже, саме гуманітарна освіта формує людину мислячу, розум якої вільний від стереотипів та загальноприйнятих штамтів. Гарний фахівець – це той, що має так само високий рівень підготовки із загальноосвітніх, зокрема гуманітарних дисциплін. Тому підготовка високоосвіченого фахівця медичної галузі – це шлях до формування морально-патріотичного суспільства, першою і головною цінністю якого є людина.

Кохан М.О., Ткач А.В.

ЦІЛЮЩА СИЛА СЛОВА

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філол.н., доц. Ткач А.В.)

Слово – це час світу: у ньому минуле, нинішнє, майбутнє... Через слово ми пізнаємо себе, докiлля, прагнемо відшукати істину буття, створити щось нове й геніальне.

Як писав мексиканський поет, есеїст-культуролог, перекладач, політичний публіцист, лауреат Нобелівської премії Октавіо Пас, «слово – це сама людина. Нас зіткано зі слів. Вони – єдине свідчення того, що ми існуємо...». Саме наше мовлення змушує нас із захопленням поважати того, хто мимоволі чи свідомо став нашим співрозмовником, або ж навпаки – виникає бажання якнайшвидше розірвати нитки комунікації, оскільки її лексичні (і не лише) перипетії «короблять» розум і почуття.

Погодьмося, «...нема просто слова. Воно або прокляття, або привітання, або краса, або бруд, або квітка, або брехня, або правда, або світло, або темрява» (Расул Гамзатов). Тому, коли хочемо «дихнути словом», зобов'язані пропустити його крізь свій мозок, щоб усвідомити й осмислити, чи буде воно цілющим, чи допоможе спраглому втамувати спрагу, а зневіреному подарувати все ж таки віру і надію.

Спілкування – це справді великий дарунок, яким потрібно послуговуватися, але з великою обережністю. Це святиня, у яку від початку було закладено функції зіцлювати, розраджувати, переконувати, об'єднувати. Мабуть, кожен часто про це забуває, завдаючи один одному словесного болю, не знаючи, що «слово не горобець, вилетить – не спіймаєш».

Що ж до гармонії взаємодії «лікар – СЛОВО – пацієнт», то, безперечно, мудре слово може зіцлюти набагато швидше, аніж розпочнеться дія ліків. Медичні препарати лікують тіло, а добре, розумне слово – душу.

Справді, величною й лікувальною є мовленнєва сила, якщо вона виважена, продумана, щира. Отож пам'ятаймо: за допомогою слів ми пишемо власну книгу життя. Нехай у ній переважають цілющі лексеми!

Мартинів П.А.

СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВИСОКООСВІЧЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ

Буковинський державний медичний університет,
м. Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.філол.н., доц. Ткач А.В.)

Актуальність. Нинішня освіта вищої школи набуває особливого значення для розвитку всього людства. Не винятком є суспільно-гуманітарні науки, що формують особистість студента відповідно до сучасних вимог життя, навчають логічному, історико-філософському мисленню, пояснюють роботу політичного й соціально-економічного інститутів.

Мета. Розглянути роль та місце гуманітарних і суспільних наук у вищих навчальних закладах низки країн світу; визначити їхній вплив на формування високоосвіченої особистості; окреслити їхню ідейну основу.

Основна частина. Роль суспільно-гуманітарних дисциплін часто недооцінюють, зазначаючи, що вони не є підґрунтям для визначних розробок історії людства. Однак ми переконані, що це не так. Соціальні та гуманітарні науки продукують знання і стратегічні уявлення про соціум; накопичують теоретичний і практичний досвід у багатьох галузях; мають вирішальне значення для розбудови й утвердження основ демократії; збагачують наш досвід про функціонування сучасної економіки, зокрема – причини фінансових криз; ґрунтовно досліджують результати індустріалізації організацій та зростання чисельності населення; забезпечують інтелектуальну основу нації тощо.

Аналізуючи блок суспільно-гуманітарних наук у США, звертаємо увагу на велику кількість програм, спрямованих на вивчення історії, культурології, філософії, логіки й антропології. В американських навчальних закладах вивчається низка мовних дисциплін – публічний виступ, ораторське мистецтво, основи дискусії, теорія і практика спілкування. Після появи в США чиказької моделі коледжу (ЗВО гуманітарного напрямку) та її успішної реалізації, в багатьох закладах поширилася практика запровадження гуманітарно-суспільного циклу з метою формування духовно високої, інтелектуальної особистості студента, його підготовки до конкурентоспроможності на світовому ринку.

У європейських вишах велику увагу приділяють іноземним мовам, а гуманітарні дисципліни вивчаються на факультативній основі. У доповіді «Майбутнє суспільних і гуманітарних наук» йдеться: «...такі науки зараз надважливі, навіть більше, ніж будь-коли. Це ключі для розв'язання низки проблем, тих завдань, що необхідно виконувати. Для розуміння себе, нашого суспільства. Вони потрібні, щоб керувати роботою політиків і впливових людей, для інформування громадськості тощо...».

Аналіз особливостей системи американської і європейської освіти засвідчує їхню самотність, ефективність, спрямованість на розвиток та відповідність сучасним тенденціям. Їхнє становлення яскраво детерміноване історично-культурними, соціально-економічними й політичними чинниками.

Як бачимо, управління освітою в багатьох країнах базується на принципах демократичних засад, гуманізації, правової пріоритетності, наукової компетентності, інформаційної вичерпності. Успішна реалізація саме таких ключових аспектів є актуальною і для вітчизняної системи вищої освіти.

Висновок. Соціально-гуманітарні науки є важливим складником у вивченні історії та культури нашої держави. Знання з відповідних дисциплін допомагають студентів розвивати свій духовний потенціал, розширювати кругозір, збагачуватись різною

науково-пізнавальною інформацією. Освіта має навчити кожного, як діяти, як співіснувати в глобалізованому суспільстві, а також сформувати глибоке мислення, яке базувалося б на внутрішній свободі кожного та його соціальній відповідальності. І саме суспільно-гуманітарні науки є основою для формування такої високоосвіченої особистості.

Орлецька В.С.

СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ

Буковинський державний медичний університет,

Чернівці, Україна

(науковий керівник – ст.викл. Потапова Л.Б.)

Викладено погляд на процес формування особистості майбутнього лікаря, ідеї гуманістичної сутності знання та принципи виховання особистості.

XXI століття диктує нові вимоги до системи медичної освіти та освітньої галузі загалом. Динамічність технологічного розвитку, розвиток нових каналів обміну інформацією, глобалізація знання вимагають вдосконалювати методично-організаційне забезпечення навчального процесу. Так, діячі освітньої сфери Європейського Союзу намагаються формувати освітні програми відповідно до програм промислового та технологічного розвитку на майбутні 5–10 років.

Утім, за всієї важливості конкурентоспроможності освіти, її відповідності часу та вимогам цивілізаційного розвитку було б великою помилкою вважати їх єдиними викликами сучасності. За доби античності здатність здобувати знання завжди пов'язувалась із властивістю душі справжньої людини. За епохи європейського Ренесансу ідеї культурного поступу, розвитку наукового знання ґрунтувались на глибокому гуманістичному фундаменті. І на сучасному етапі розвитку освітньої галузі ідея гуманістичної

сутності знання, яка обумовлює високі стандарти вимог до моралі та духовності викладачів і студентів вищої школи, є актуальною.

Сучасна Україна крокує важливим та суперечливим шляхом реформ, успішність яких залежить від відповідальності кожного члена суспільства за власну долю зокрема та долю соціуму загалом. А формування громадянського суспільства неможливе без усвідомлення кожним своєї ролі та значення у взаємному колі відповідальності – правової, соціальної, моральної. Наша історія знає чимало прикладів того, як здатність окремих особистостей віддати свої сили на олтар суспільного блага приводила до кардинальних трансформацій у освітній, науковій, культурній та соціальній сферах, які ставали прикладами для багатьох наступних поколінь.

У формуванні особистості майбутнього лікаря головне місце належить принципам виховання, які визначають основні вимоги до процесу виховання особистості, теоретичною основою яких постає процес гуманізації і демократизації. Гуманістичним аспектом цього процесу є виховання людяності і доброти, формування рис чесності і справедливості. Належне місце займає і зв'язок виховання з реальним життям.

Українська історія дає безліч прикладів, які є своєрідним нагадуванням нам про те, що не існує чужих проблем чи чужого болю. Особистісна участь та відповідальність є запорукою розв'язання найскладніших проблем та водночас сприяють загартуванню людини на шляху випробувань.

Викладач власним прикладом професійного ставлення до справи, високою моральністю створює для студентів позитивну модель поведінки й формує позитивні установки у навчанні та майбутній лікарській практиці, а наслідком стане відповідальність, впевненість у власних силах, що дозволить вирішити завдання державного масштабу.

Свіжевська С.Д., Тимофієва М.П.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕПРЕСІЇ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ

Буковинський державний медичний університет,
Чернівці, Україна

(науковий керівник – к.психол.н., доц. Тимофієва М.П.)

Актуальність теми дослідження зумовлена зростаючою кількістю виникнення депресивних станів серед сучасної молоді та недостатністю вивчення теоретичних і практичних основ профілактики й подолання схильності до депресії.

Предметом дослідження є психологічні особливості депресії у юнацькому віці.

Метою дослідження є теоретико-методологічний аналіз проблеми депресії в юнацькому віці та розробка превентивних методів виникнення депресії.

Депресія – психічний розлад, що істотно впливає на соціальну адаптацію та якість життя і характеризується патологічно зниженим настроєм з песимістичною оцінкою себе і свого становища в навколишній дійсності.

Проблему виникнення, перебігу та профілактики депресії досліджували Н.Weitbrecht, J.Anget. Характеризуючи емоційну сферу сучасного юнацтва, такі дослідники, як Г.Крайг, А.М. Прихожан, Ф.А. Райс, перш за все, відзначають її особливу вразливість, схильність до виникнення підвищеної тривожності, до депресивних станів, нейротизму та агресії. Особливості емоційності в юнацькому віці виявляються також у розширенні патернів емоційних переживань, збагаченні їх палітри. Проблему дитячої та юнацької депресії досліджував Е.Краепелін, який писав про можливість виникнення депресії вже в 10 років. Частоту юнацьких депресій ілюструє у своїй праці J.Kashani.

У юнацькому віці можуть виникати проблеми з батьками. З одного боку, дитина прив'язана до своїх батьків і чекає від них розуміння, з іншого, вона претендує на більшу самостійність у вирішенні власних справ та проблем, і це може викликати

відкритий або внутрішньоособистісний конфлікт, який здатен породжувати депресивний стан.

Отже, в наш час депресивний стан спостерігається досить часто, особливо в Україні, яка перебуває на етапі становлення держави та її основних інститутів. Дистанційне навчання, обмеження спілкування, закритий простір у період пандемії, соціальна та економічна незахищеність людей, страх перед майбутнім – усе це сприяє поширенню депресивних станів. Дослідження депресивних станів та розробка превентивних методів і є перспективою нашого дослідження.

Використані джерела:

1. Милославська О.В., Черкашина К.І. Психологічні особливості толерантності студентів різного віку. Вісник Національного університету оборони України. 2013. 3 (34). С. 248-253.

2. Павленко В.М., Мельничук М.М. Психологія толерантності особистості (на матеріалі дослідження студентів). Полтава, 2014. 244 с.

3. Психодиагностика толерантности личности / под ред. Г.У. Солдатовой, Л.А. Шайгеровой. М.: Смысл, 2008.

Режим доступу:
<http://molodyvcheny.in.ua/files/conf/psy/16march2017/29.pdf>
https://works.doklad.ru/view/fj_mqxzYzfQ.html,
<https://www.kazedu.kz/referat/139491/1>,
https://works.doklad.ru/view/fj_mqxzYzfQ/all.html.

Santhosh Akshay, Oleksandra Garvasiuk
**CREATION OF HUMANITARIANS FROM
ACADEMIC CURRICULUM**

Bukovinian State Medical University,
Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Assistant of Department of Pathological
Anatomy

Oleksandra Garvasiuk)

«If you can not feed hundred people, feed just one». These words of Mother Teresa reflect the fact that everyone is able to offer helping hands to the needy, irrespective of our capabilities. Humanity is a simple but fundamental idea of responding to human sufferings whenever and wherever it is found. Humanitarian aid is about reaching out to save lives, reduce sufferings and support human dignity in times of crisis and hardships. This now takes us to the question: who is a humanitarian? We have founded in literature that humanitarian is the one who helps people suffering and saves lives at any time, any place in the world. Knowing that because of our efforts, a person will not go to bed tonight with an empty stomach, helps us to know that we are being a part of the change that have to be in this world. This is what humanitarians do every single day. They are passionate about walking an extra mile to help alleviate the sufferings of those around them. Education is notably a powerful antidote to sufferings. It is very important to develop humanitarians from the very basic academic curriculum. Apart from providing knowledge from books, participating in such missions will open their eyes to a world different from the daily life they know. Such experiences can create socially responsible personalities who can wipe out the sufferings of common people. As part of the missions run by the World Health Organization and the Red Cross, educating students about the humanitarian principles enables them to interpret situations from a human perspective and strengthens them to act accordingly. The students of Bukovinian State Medical University with the support of Students Government, tutors of academic groups and other university staff, conducts workshops and

different charity events that provides support to orphanages, nurseries or AIDS charity homes. In such ways, educational institutions should create platforms for the young generation to provide their palliation to the needy. This can be manifested by conducting workshops, charity programs and awareness campaigns. The best way we can contribute to long-term humanitarian relief, that will benefit the world for decades to come is by empowering the youth with the knowledge that they need to make a difference. By raising children who are aware of current events and compassionate for needy people, we can create a brighter future and a better world. Always in the end, the question shouldn't be what we ought to do, but what we can do. To sum things up, Students Government is the best place of formation a highly educated personality.

Victoriia Dub, Nadiia Panasenko

**THE ROLE AND IMPORTANCE OF HUMANITARIAN
EDUCATION IN THE TRAINING OF NEW
GENERATION SPECIALIST
BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY**

Chernivtsi, Ukraine

(Scientific advisor – Candidate of Chemical Sciences,
Assistant Nadiia Panasenko)

The level of development of any state is determined primarily by the level of education, because it is the basis for the development of the individual, society and nation in all developed countries. For Ukraine, education is the basis of the future of the country, its political, socio-economic, cultural and scientific organization, a way to reproduce intellectual and spiritual potential. Education of patriots, the current methods of modernizing society, and strengthening the authority of the state in the international arena are very important issues. A huge role in overcoming the most acute global problems of the mankind belongs to education, so the XXI century is called the century of knowledge. It is

becoming clear that the level of development of higher education will determine the future of the country. As a result, society requirements are: the quality of vocational education are increasing, learning technologies are constantly updated, the economic conditions in which higher education institutions operate are changing, competition in the market of educational and scientific services is intensifying. Improving the quality of education is necessary to achieve the main goal of vocational education – training a qualified worker of the appropriate level and profile, competent, responsible, and free in his profession and focused in related fields, able to work effectively at world standards for professional development.

However, educational systems do not fulfill their main function – the formation of the creative potential of society, because the crisis is observed in the national educational systems of different countries and they cannot be solved within a single country. The crisis in the education system is also observed in Ukraine. Today, higher education institutions have to work in difficult conditions. The humanization of education in a broad sense means the creation of such a system of education in society, which must meet the ideals of humanism, freedom and social justice. To solve these problems belonging to the humanities does not only consider the problems of social development in the past, present and future, but also contribute to the understanding of man's place in society and his life purpose. Our century is an era of humanitarian education and socio-humanitarian knowledge.

The low level of social and humanitarian training does not allow a significant number of university graduates to fully realize themselves in employment, to have their own civic position. A certain part of the scientific and technical intelligentsia has a technocratic type of thinking, which is absorbed by students. They treat the humanities as something secondary, often showing outright nihilism.

The essence of humanities education is seen, first of all, in the formation of a culture of thinking, creative abilities of the future specialist on the basis of a deep understanding of the entire cultural

heritage. It must solve the problem of general cultural competence of a person that goes beyond his professional field.

The task of a higher educational institution is not only the training of a specialist, a professional, but also the formation of a creative person, fully developed, with a pronounced personality. For the training of future professionals it is important not only to develop new curricula, but forms of organization of classes: trainings, discussions, simulation games, which provide an opportunity to make the right decision. Almost a third of knowledge is gained by students through creative, active communication. Humanities education teaches future professionals to work in a constantly changing environment: business, social, cultural, to properly assess the ethical side of the problem, adhere to established norms of behavior, think critically, make responsible, adequate decisions, communicate effectively, choose forms and means of business communication.

Modern society requires constant improvement of our educational level, mastering scientific, informational, communicative technologies. Society needs professionals who have not only special knowledge, but also a high level of responsibility to the state and civil society, and this is impossible without humanitarian education.

Студентське самоврядування у забезпеченні якості вищої освіти

Зорій Н.І., Матяшок А.А. ДОСВІД ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНИХ НАУКОВО-ПРАКТИЧНИХ КОНФЕРЕНЦІЙ З ПРОБЛЕМ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В БДМУ	3
--	---

СЕКЦІЯ 1

Гринкевич Л.Г. МЕДІЙНІ ДІДЖИТАЛ ТЕХНОЛОГІЇ В ОСВІТІ: СТОРІТЕЛІНГ, СТОРІРІДІНГ, ВІЗУАЛЬНИЙ КОНТЕНТ	20
Агафонов К.М., Журахівська Л.М. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ВПРОВАДЖЕННІ СТУДЕНТОЦЕНТРИЗМУ ЯК СПОСІБ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	21
Біньовська А.О., Осипенко В.А. ФОРМУВАННЯ ПСИХОЛОГІЧНОЇ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ДО ВЗАЄМОДІЇ З ВАЖКОХВОРИМИ ДІТЬМИ	23
Комар О.Б., Русак О.Б. ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ПРОЦЕСІ СТВОРЕННЯ УМОВ ДЛЯ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ КАРАНТИНУ	26
Костенко Л.О. КОНСУЛЬТАТИВНА ПІДТРИМКА ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ОРГАНАМИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ ЧИННИКІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ	28
Мельничук Н.С. ПОКРАЩЕННЯ РІВНЯ ЗНАНЬ ТА ЯКОСТІ ОСВІТИ ПІД ЧАС НАВЧАННЯ У МЕДИЧНОМУ ЗАКЛАДІ	29
Чирашна С.А. АНАЛІЗ ГЕНЕЗИСУ ІСТОРИЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ	35
Щербата І.В., Петрів У.М., Огороднік Р.М., Райда В.В. РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ У ФОРМУВАННІ ОПЕРАТИВНОЇ М'ЯЗОВОЇ ПАМ'ЯТІ	38
Васюк А.С. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ОДИН ІЗ РЕГУЛЯТОРІВ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ	40
Вересоцька М.А., Матвійчук С.М., Кондратова А.С., Гойло Ю.Б. СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ У СИМУЛЯЦІЙНОМУ ЦЕНТРІ	43
Гальченко Л.В., Огороднік Р.М., Райда В.В. СИМУЛЯЦІЙНИЙ СЦЕНАРІЙ ЯК ОДИН ІЗ СПОСОБІВ ДОВЕДЕННЯ НАВИЧКИ ДО АВТОМАТИЗМУ	44
Гойло Ю.Б., Боришкевич В.С., Кондратова А.С., Вересоцька М.А. РОЛЬ ЦЕНТРУ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ У ВІДПРАЦЮВАННІ НАВИЧОК НАДАННЯ ДОПОМОГИ В АКУШЕРСТВІ ТА ГІНЕКОЛОГІЇ У СТУДЕНТІВ	46
Дацків С.М., Шутак Л.Б. ОСОБЛИВОСТІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В ПОЛЬЩІ	48
Дуда К.В., Лучик Є.Р., Сокорська В.О. ВПЛИВ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ НА ПІДВИЩЕННЯ МЕДОБСЛУГОВУВАННЯ МЕДСЕСТЕР	50
Жданюк Т.С., Огороднік Р.М., Райда В.В. СИМУЛЯЦІЙНА МЕДИЦИНА ЯК ЧАСТИНА ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ У ГАЛУЗІ «ЛАПАРОСКОПІЧНА	

МЕДИЦИНА».....	51
----------------	----

Меланчук В.В., Лучик Є.Р., Сокорська В.О. РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ У РЕАНІМАЦІЙНИХ ЗАХОДАХ ДЛЯ ПЕДІАТРІВ-НЕОНАТОЛОГІВ.....	53
Молинь Л.Р., Огороднік Р.М., Райда В.В. РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОГО НАВЧАННЯ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОЇ ОСВІТИ ТА СТАНОВЛЕННІ СТУДЕНТА-МЕДИКА ЯК ГАРМОНІЙНОГО КОМУНІКАТИВНОГО ІНДИВІДУУМА.....	55
Петрів У.М., Щербата І.В., Лучик Є.Р., Сокорська В.О. ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ В УКРАЇНІ.....	57
Ходаковський В.С., Гринкевич Л.Г. СИМУЛЯЦІЙНО-ІННОВАЦІЙНИЙ КОНТЕНТ НАДАННЯ ОСВІТНИХ ПОСЛУГ ЗАДЛЯ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	59
Юзвик І.С., Огороднік Р.М., Райда В.В. СИМУЛЯЦІЙНА ПІДГОТОВКА СТУДЕНТІВ ДЛЯ НАДАННЯ ЕКСТРЕНОЇ МЕДИЧНОЇ ДОПОМОГИ	61
Андрич М.В., Філіп Ю.Л. «ВИВЧАЙ ТА РОЗРІЗНЯЙ: ІНФОМЕДІЙНА ГРАМОТНІСТЬ»: НОВИЙ ФУНКЦІОНАЛ УЧНІВСЬКОЇ МОЛОДІ.....	63
Пенюк М.В., Зорій Н.І. ПРОВЕДЕННЯ ВИБОРІВ ПРЕДСТАВНИЦЬКИХ ТА ВИКОНАВЧИХ ОРГАНІВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ БДМУ ЯК ПРОЦЕС ФОРМУВАННЯ ДЕМОКРАТИЧНИХ ЦІННОСТЕЙ.....	65
Vladyslav Stoika, Svitlana Semenenko COOPERATION BETWEEN TUTOR AND STUDENT GOVERNMENT AS A FACTOR OF SUCCESSFUL INTERACTION IN REGULATING THE QUALITY OF EDUCATION.....	68

СЕКЦІЯ 2

Гресько А.М., Павлюк В.Г. ТЕЛЕМЕДИЦИНА ЯК ОДИН З КОМПОНЕНТІВ СУЧАСНИХ ЗАСОБІВ ДІАГНОСТИКИ, ЛІКУВАННЯ ТА ПРОФІЛАКТИКИ ЗАХВОРЮВАНЬ.....	69
Денежко А.В., Гринкевич Л.Г. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ СТАНДАРТІВ ТА РЕКОМЕНДАЦІЙ ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ В ЄВРОПЕЙСЬКОМУ ПРОСТОРІ ВИЩОЇ ОСВІТИ (ESG) В СИСТЕМУ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА БДМУ	71
Калістру Х.В., Гарвасюк О.В. СВІТОВИЙ ДОСВІД ПРОБЛЕМИ РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	73
Саука Е.О. ПОЗААУДИТОРНА РОБОТА ІННОВАЦІЙНО-СИМУЛЯЦІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ ЯК СВІТОВА ПРАКТИКА РЕГУЛЮВАННЯ ПИТАНЬ ЯКОСТІ ОСВІТИ.....	75
Вербицька О.Ю. ОСОБЛИВОСТІ ФУНКЦІОНУВАННЯ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ В УКРАЇНІ ТА ІНШИХ КРАЇНАХ СВІТУ.....	77
ондратова А.С., Вересоцька М.А., Гойло Ю.Б. РОЛЬ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ У ФОРМУВАННІ МОТИВАЦІЇ ДО ОБРАНОГО ФАХУ	79
Онуфрійчук Я.А., Осипенко В.А. ВПЛИВ COVID-19 НА ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС СТУДЕНТІВ В УКРАЇНІ.....	80
Olena Mulyk THE ROLE OF SIMULATION TRAINING IN PREPARING STUDENTS AND DOCTORS FOR PROVIDING EMERGENCY MEDICAL.....	82
Ksenia Rudan, Svitlana Semenenko ANALYSIS OF THE REGULATION OF THE QUALITY OF EDUCATION IN EUROPEAN PRACTICE AND THE PARTICIPATION OF STUDENT	

GOVERNMENT IN IT.....	84
Olesya Mukan, Nadiia Panasenko STUDENT SELF-GOVERNMENT IN FRANCE – AS ONE OF THE KEY LINKS OF IMPROVING THE EDUCATIONAL PROCESS.....	85
Soni Mudrit, Iryna Popova EXPERIENCE AND NEW APPROACHES FOR IMPROVING ONLINE TEACHING OF MORPHOLOGICAL DISCIPLINES AT MEDICAL UNIVERSITY.....	87

СЕКЦІЯ 3

Ющенко Я.О., Сфімчук Д.В. ПОШИРЕННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ШЛЯХОМ ПРОСВІТНИЦЬКИХ КАМПАНІЙ У КОНТЕКСТІ СТУДЕНТСЬКОЇ НАУКИ.....	88
Караван М.Г., Гринкевич Л.Г. ІМПЛЕМЕНТАЦІЯ ІТ ТЕХНОЛОГІЙ З МЕТОЮ ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	90
Мацюра М.А. ПРАВОВІ АСПЕКТИ ЛІКАРЯ–ІНТЕРНА В ЛІКУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	92
Салехі Д.Д. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ В УМОВАХ КАРАНТИНУ.....	93
Сюрись С.П. АНАЛІЗ ЗМІН У «ПОЛОЖЕННІ ПРО СПЕЦІАЛІЗАЦІЮ (ІНТЕРНАТУРУ) ВИПУСКНИКІВ ВИЩИХ МЕДИЧНИХ І ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ЗАКЛАДІВ ОСВІТИ ІІІ-ІV РІВНЯ АКРЕДИТАЦІЇ МЕДИЧНИХ ФАКУЛЬТЕТІВ УНІВЕРСИТЕТІВ».....	95
Теодорович О.В. ПРАВА ТА ОБОВ'ЯЗКИ СТУДЕНТА-МЕДИКА В ЛІКУВАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ.....	96
Андрійчук А.О., Ковальова К.В., Навчук Г.В. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ЦІННІСНИЙ ОРІЄНТИР.....	97
Бранашко К.Я. ВПЛИВ ОЦІНЮВАННЯ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ НА АКАДЕМІЧНУ ДОБРОЧЕСНІСТЬ.....	99
Гушул Р.В., Тимофієва М.П. ОСОБЛИВОСТІ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТА-МЕДИКА ПІД ЧАС ДИСТАНЦІЙНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ.....	100
Ставицька Н.П., Дашевська Т.В., Дашевський І.О. ПОКРАЩЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЧЕРЕЗ ІНТЕГРУВАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ УКРАЇНИ.....	103
Кундій Ж.П., Куценко Н.П., Дашевський І.О. СТАНОВЛЕННЯ ПОНЯТТЯ «АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ» ТА ЙОГО ІНТЕГРАЦІЯ В УКРАЇНСЬКИЙ ОСВІТНІЙ ПРОСТІР.....	104
Маталега І.Р., Лучик С.Р., Сокорська В.О. ОСОБЛИВОСТІ ОСВОЄННЯ ПРАКТИЧНИХ НАВИЧОК СТУДЕНТАМИ-МЕДИКАМИ В УМОВАХ КАРАНТИННИХ ОБМЕЖЕНЬ.....	106
Матвійчук С.М., Вересоцька М.А., Огороднік Р.М., Райда В.В. НАВЧАННЯ В СИМУЛЯЦІЙНОМУ ЦЕНТРІ ЯК ПЛАТФОРМА ДЛЯ ВСЕБІЧНОГО РОЗВИТКУ СТУДЕНТА-МЕДИКА.....	108
Наумова О.О., Павлюк О.І. АКАДЕМІЧНИЙ ПЛАГІАТ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ: ПОНЯТТЯ, ВИДИ ТА ПОКАРАННЯ.....	109
Гнатюк Д.А., Новак Н.Я., Шутак Л.Б. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ.....	111
Багрій Л.О., Ключко А.А., Понепольяк Д.Д., Сидор В.В., Паламар А.О. ВАЖЛИВІСТЬ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В ОСВІТНЬОМУ	

ПРОСТОРИ.....	113
Парасимчук Я.Р. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ТА ЯКІСТЬ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	115
Цицишук О.В. АКАДЕМІЧНА ДОБРОЧЕСНІСТЬ ЯК ОДИН ІЗ ОСНОВНИХ ПРИНЦИПІВ ЯКІСНОЇ ОСВІТИ.....	117
Шутак О.А., Шутак Л.Б. АКАДЕМІЧНЕ ПИСЬМО ЯК РІЗНОВИД АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ.....	119
Пивоваренко А.С. ДО ПИТАННЯ ДОТРИМАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ В УМОВАХ ОНЛАЙН-НАВЧАННЯ.....	121
Ghachi Arzina Farook, Oleksandra Garvasiuk THE IMPORTANCE OF STUDENT GOVERNMENT IN THE DEVELOPMENT OF ACADEMIC VIRTUE AT SCHOOL.....	122
Bhupinder Singh, Oleksandra Garvasiuk ACADEMIC VIRTUE AS AN IMPORTANT PART OF EDUCATION QUALITY.....	124

СЕКЦІЯ 4

Бордіянчук А.М. РОЛЬ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В ЧЕРНІВЕЦЬКОМУ КОЛЕДЖІ ДИЗАЙНУ ТА ЕКОНОМІКИ.....	126
Головащенко А.В., Любіна Л.А. ЕМОЦІЙНЕ ЛІДЕРСТВО У СИСТЕМІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	128
Конфедрат М.І. СТАРОСТА ГРУПИ ЯК КЛЮЧОВА ОСОБА У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ.....	134
Мокан Я.Ю. ВОЛОНТЕРСЬКА ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ ТА ЛІДЕРСЬКА ЯКІСТЬ.....	136
Морараш Ю.А., Куліш Н.М. СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЧИННИК ЗАЛУЧЕННЯ МОЛОДІ ДО ЗДОРОВОГО СПОСОБУ ЖИТТЯ.....	139
Титов В.Д., Шандрук Д.О., Бандрівська Ю.Б. РОЛЬ ОНЛАЙН-ПЛАТФОРМ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНОГО КЛІМАТУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ НА ПРИКЛАДІ СТУДЕНТСЬКОГО БЛОГУ «OUTLOOK» І ТЕРНОПІЛЬСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМ. І.Я.ГОРБАЧЕВСЬКОГО.....	141
Шандрук Д.О., Титов В.Д., Бандрівська Ю.Б. РОЛЬ СТУДЕНТІВ СТАРШИХ КУРСІВ У АДАПТАЦІЇ ПЕРШОКУРСНИКІВ ДО АКАДЕМІЧНОГО СЕРЕДОВИЩА.....	143
Абрамов М.В. ЕКОСИСТЕМА ПОТЕНЦІАЛУ СТУДЕНТА МЕДИЧНОГО ВИШУ.....	145
Дмитрієва Д.В., Тимофієва М.П. ВИКЛИКИ СУЧАСНОСТІ ТА РОЛЬ САМОВРЯДУВАННЯ ЗВО.....	146
Кобильник А.Р. ВПЛИВ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ НА ДОТРИМАННЯ ПРИНЦИПІВ РІВНОСТІ ТА ВЗАЄМОПОВАГИ У ВІДНОСИНАХ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ.....	148
Курка Д.М., Слубська А.Я. ОСОБЛИВОСТІ СОЦІАЛІЗАЦІЇ СТУДЕНТІВ У РАМКАХ РОБОТИ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	150
Окатенко М.О. ПСИХОЛОГІЧНІ НАУКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНО ЗНАЧУЩИХ ОСОБИСТІСНИХ ЯКОСТЕЙ СТУДЕНТА В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНОГО КОЛЕДЖУ.....	152
Ракоча А.В., Тимофієва М.П. ВПЛИВ САМОІЗОЛЯЦІЇ ПІД ЧАС ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ПСИХОЕМОЦІЙНИЙ СТАН СТУДЕНТІВ.....	154
Шелест К.В. ПОКРАЩЕННЯ РОЛІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	

В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ СТУДЕНТА.....	156
Ряба І.В. ДОСЛІДЖЕННЯ ФЕНОМЕНУ ПРОКРАСТИНАЦІЇ СТУДЕНТІВ БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	158
Механошина Д.С., Любіна Л.А. ДОСЛІДЖЕННЯ ПСИХОЛОГІЧНИХ ОСОБЛИВОСТЕЙ АДАПТАЦІЇ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ ДИСТАНЦІЙНОГО НАВЧАННЯ.....	160
Стойка В.Я., Любіна Л.А. ДОСЛІДЖЕННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ ТОЛЕРАНТНОСТІ ОСОБИСТОСТІ В СИСТЕМІ СТУДЕНТСЬКОГО САМОВРЯДУВАННЯ.....	165
Lohia Miral, Aleksandra Garvasiuk THE ROLE OF SOCIO-PSYCHOLOGICAL CLIMATE AT HIGHER SCHOOL.....	169
Vanga Chandrakanth Reddy, Aleksandra Garvasiuk STUDENT GOVERNMENT AS A GUARANTOR OF SAFE STUDENT WELL BEING.....	171
Athithi Velayutham, Olesia Pavliuk THE PECULIARITIES OF STUDYING OF FOREIGN STUDENTS AT HIGHER MEDICAL ESTABLISHMENT.....	173
Pratik Todmal, Olesia Pavliuk THE CHALLENGES OF MODERNITY AND INNOVATIONSEVOKING IN SCIENCE AND EDUCATION.....	175
Chokka Tejaswani, Olesia Pavliuk THE MAIN PROBLEMS OF INNOVATIVE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION IN UKRAINE.....	176
Hritik Parekh, Olesia Pavliuk INTERACTIVE TECHNOLOGIES IN THE EDUCATIONAL PROCESS: WEBINAR AS A FORM OF INTERACTIVE LEARNING.....	178
Seekoti Manasa, Olesia Pavliuk DEVELOPMENT OF STRATEGIC DIRECTIONS OF EDUCATION BY DISCLOSURE OF STUDENT CREATIVITY.....	180
Singh Bashukant, Olesia Pavliuk CONCEPT OF «LIFELONG LEARNING» AS AN INNOVATIVE FORM OF EDUCATION.....	181

СЕКЦІЯ 5

Первушина Є.Б. ВОЛОНТЕРСТВО ЯК ПОТУЖНИЙ ЧИННИК ПРОСВІТНИЦЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	183
Семотюк В.В., Захарчук О.І. ВПЛИВ ХАРЧУВАННЯ ТА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ НА САМОМОТИВАЦІЮ СТУДЕНТІВ.....	185
Гребенюк К.М. ЕКОЛОГО-ОСВІТНЯ ДІЯЛЬНІСТЬ СТУДЕНТІВ У МЕЖАХ НАУКОВОЇ РОБОТИ КАФЕДРИ МЕДИЧНОЇ ХІМІЇ.....	187
Побережний А.О. БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЯК ЛІДЕР ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ.....	188
Калушка І.В. ОСНОВНІ НАПРЯМКИ ІНФОРМАЦІЙНО-ПРОСВІТНИЦЬКОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ-МЕДИКІВ.....	190
Краснова Т.В. ПРОСВІТНИЦЬКА РОЛЬ ХУДОЖНИХ ВИСТАВОК МЕДИЧНОЇ ТЕМАТИКИ.....	191

СЕКЦІЯ 6

Шутак Н.І. ОСОБЛИВОСТІ КРИТИЧНОГО МИСЛЕННЯ ТА ЙОГО РОЛЬ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	193
Зварич О.І., Гринкевич Л.Г. СТОРІТЕЛІНГ ЗДОБУВАЧІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ: НОВИЙ ПОГЛЯД І НОВІ МОЖЛИВОСТІ.....	195
Курка Д.М., Молофій С.Р. СТУДРАДА В ІНСТРАГРАМІ: ГАРНА ВІЗУАЛЬНА ОБГОРТКА ЧИ ГОСТРА НЕОБХІДНІСТЬ?.....	197
Тодорюк І.С., Осипенко В.А. ФОРМУВАННЯ ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ	

МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.....	198
Собко Д.І., Навчук Г.В. ТВОРЧА АКТИВНІСТЬ ЯК ОДИН ЗІ ШЛЯХІВ САМОРЕАЛІЗАЦІЇ ТА САМОРОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ БДМУ.....	201
Julia Bugaj, Oleksandra Garvasiuk STUDENT GOVERNMENT FUNCTIONING AS A HUMANITARIAN ACTION IN MODERN WORLD.....	202
Oleksandra Garvasiuk THE UNIVERSITY TUTORING SYSTEM BASE AT BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY.....	204

СЕКЦІЯ 7

Лунга В.М., Столяр Д.Б. ЕЛЕМЕНТИ УСПІХУ.....	205
Поточняк В.Р., Мельничук М.А. ПРОФЕСОР С.П. ЗАКРИВИДОРОГА – ОСНОВОПОЛОЖНИК ШКОЛИ ФАРМАКОЛОГІВ НА БУКОВИНІ.....	206
Рижко Л.В., Плачинта І.М. ВПЛИВ ІСТОРИЧНИХ ПОСТАТЕЙ У МЕДИЦИНІ НА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ СТУДЕНТА-МЕДИКА.....	208
Абрамов М.В. ПЕРВИННИЙ КОНТАКТ З ПАЦІЄНТОМ ЯК ЗАПОРУКА УСПІШНОЇ ДІАГНОСТИКИ ТА ЛІКУВАННЯ.....	210
Андрійчук А.О., Собко Д.І., Макаранюк Х.-М.В., Муравель Х.І. АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ТВОРЕННЯ, УПОРЯДКУВАННЯ ТА ЗАСТОСУВАННЯ МЕДИЧНИХ ТЕРМІНІВ ЧЕРЕЗ ПРИЗМУ НОВОГО УКРАЇНСЬКОГО ПРАВОПИСУ.....	213
Андрійчук А.О., Гресько А.М., Федюшко Є.М., Романів С.І. КОМУНІКАТИВНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ МЕДИЧНИХ І ФАРМАЦЕВТИЧНИХ ФАХІВЦІВ ЯК НЕВІД'ЄМНА СКЛАДОВА ПРОФЕСІЙНОЇ МЕДИЦИНИ.....	215
Антонюк Ю.Ю., Тимофієва М.П. РОЛЬ СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН У ФОРМУВАННІ ЗАГАЛЬНОКУЛЬТУРНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ.....	216
Вербова Я.А., Шутак Л.Б. СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВИСОКООСВІЧЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	218
Колінько К.Ю. СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВИСОКООСВІЧЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ МЕДИЧНОЇ ГАЛУЗІ.....	219
Кохан М.О., Ткач А.В. ЦІЛЮЩА СИЛА СЛОВА.....	221
Мартинів П.А. СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ ВИСОКООСВІЧЕНОЇ ОСОБИСТОСТІ.....	222
Орлецька В.С. СУСПІЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ НАУКИ ТА ФОРМУВАННЯ ОСОБИСТОСТІ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ.....	224
Свіжевська С.Д., Тимофієва М.П. ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДЕПРЕСІЇ В ЮНАЦЬКОМУ ВІЦІ.....	226
Santhosh Akshay, Oleksandra Garvasiuk CREATION OF HUMANITARIANS FROM ACADEMIC CURRICULUM.....	228
Victoriia Dub, Nadiia Panasenko THE ROLE AND IMPORTANCE OF HUMANITARIAN EDUCATION IN THE TRAINING OF NEW GENERATION SPECIALIST BUKOVINIAN STATE MEDICAL UNIVERSITY.....	229